

RI

K

AR 13.

NAPJA

9 órákor — 10 órákor

IDŐJÁRÁS

Az ország leg-
tartósan kö-
lesz. többfe-
zmar, önos
Dunántúl
több helyen
marad az ég.
bbfelé kép-
legmagasabb
éklet pente-
plusz 1 fok

HAPTÁR

ve születet
róf (1814—1879).
utazó és ütle-
a Magyar Tu-
mia tagja.

AMOK

szerecsenja-
italános Műve-
kamaraterm-
... Harmad-
Járműjavító
Művelődési
Ságvári Endre
programja:
játék.

si zenekola
ne minden-
versenye a
teremben.

Kodály Zoltán
Ház honime-
dr. Szamos-
Debreceeni Re-
m diákonkor-
lások és pro-
part előadást

Gabor Mú-
faiszobháza-
babonákkal
merkedhetnek
Kissné Rácz

TANFOLYA-
Kölcsény Mú-
an: kezdő, ha-
javavarró ja-
vételt díj 700
Mediatárban
között. Tel.:
...

FOLYAM in-
üvelődési Köz-
7-től. Részvé-
Jelentkezés a
nta 8—17 órá-
X)

TI LEXI-
n gyerekek-
lnötteknek is
jelent meg
000 címszó-
nyiságú in-
nör, világos,
cikkekkel.

S. ESZKÖ-
RMACIOHOR-
YAMA indul
rakor a Köl-
Központban
Részvételi díj:
a Mediatár-
Telefon: 13-

HARI

ocialista
part
Megyei
lapja.
Jozsef.
lyettesek:
zre
zsa
ség:
n.
n.
10. 4024.
17-152.
t: 16-995.
Megyei
állalat.
er 10.
n.
4001.
144.
adó:
mrendé.
mda.
zető:
vám-
atő.
január 13.
ama: 0961.

nyar Posta-
lapkézbeszté-
oknál
knél.
díj
183 Ft.
115 Ft.
0 Ft.
50 Ft.
627
— 1051

VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

**HAJDÚ-
BIHARI**

NAPLÓ

XLVI. ÉVF. 12. SZÁM

ÁRA: 5,30 Ft

1989. I. 14. SZOMBAT

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

**Korlátozott
fejlesztési lehetőségek**

A TÁRSADALMI MUNKA ÉRTÉKE NÖTT

A megyei tanács 1987. év végén elfogadott stabilizációs feladatterve részletes programot jelölt meg a tanácsok és intézmények további tervező munkájára, a gazdálkodásra és az ágazati feladatok végrehajtására. Ez alapján több helyi tanács saját területére nézve határozta meg a konkrét tennivalókat. Szükségessé vált a hetedik ötéves tervi cél felülvizsgálata, újragondolása, a feladatok újabb rangsorolása. Mindezt indokolta tette — többek között — az, hogy a megyei tanács hetedik ötéves tervének 1988. évi eredeti üteméhez képest az állami eszközök tovább csökkentek. Az elvonások mértéke a fejlesztési kiadásoknál 463 millió forint, a működési költségvetést érintően 151 millió forint volt. Változtak a megyei szabályozási eszközök, a fejkvóta értéke módosult — többek között — a céltámogatott feladatok kore, illetve mértéke. Nőtt a családi házas telekialakítás, valamint az egyéb célú építéstartalítások támogatottsága.

működtetési, fenntartási arány — 74,3 százalék — a valóságban alacsonyabb. A fejlesztések fedezetül elsősorban a megnövelt értékelési bevételek szolgálták, s e tekintetben nem hagyható figyelmen kívül a lakosság és a nem tanácsi szervek társadalmi munkája sem.

A társadalmi összefogás keretében út- és járdaépítések, víz- és gázhálózat-bővítések valósultak meg. A beruházásokhoz kapcsolódóan pedig építési terület előkészítését és parkosítást érdemes kiemelni. Jelentős szerep jutott a társadalmi munkának a tanácsi intézmények karbantartásában, felújításában.

A társadalmi munka teljesítési értéke dinamikusan nőtt, hiszen 1986-ban 604 millió forint, míg 1987-ben közel 783 millió forint volt. A növekedés elsősorban a lakossági társadalmi — illetve a működési kiadások kímélő — munkavégzésnél számottevő.

A biztonságos gazdálkodás érdekében egyre több tanács képezett tartalékot, és az átmenetileg szabad pénzeszközöket elhelyezték pénzintézetekben.

A korábbi, kötöttségek oladását tartalmazó jogszabályok hiányos ismerete miatt a vállalkozási típusú gazdálkodás, az érdekeltég érvényesítése azonban még szűk körben tapasztalható.

REKORDTERMELÉS UTÁN

**Munkásgyűlés a kabai
Hajdúsági Cukorgyárban**

Minden korábbinál nagyobb mennyiségű, összesen hatvanhatezer tonna cukrot állítottak elő a karácsony után befejeződött 88 napos feldolgozási kampány során a kabai Hajdúsági Cukorgyárban — ezt Csikai Zoltán igazgató jelentette be a pénteken délután megtartott évindító munkásgyűlésen. Elmondta, hogy 574 ezer tonna kukoripat dolgoztak fel; a gyár napi hat-nyolc tonnas elméleti kapacitását is túlszárnyalva naponta 6530 tonna repéből gyártottak cukrot. Az elmúlt évhez képest valamivel alacsonyabb volt a répa-cukortartalom, a technológiai folyamatokban — a tavalyi beruházások eredményeként — bekövetkezett minőségjavulás azonban ezt némileg ellensúlyozta. A gyár több mint kétmilliárd forintos árbevétele is rekordnak számít, s míg 1987-ben még külföldre nem szállították terméküket, 1988-ban már ötezer tonna cukrot küldtek tőkés exportra.

A munkásgyűlésen bejelentették, hogy az idén 13 500 hektáron termeltet cukorrepát a kabai gyár. Negyvennégy termelőszövetkezettel és állami gazdasággal már megkezdtek a szerződéseket megkötés. A terv szerinti 570—580 ezer tonna repát fognak az idei kampány során feldolgozni, s tovább növelik tőkés exportjukat is. Csikai Zoltán bejelentette, hogy minden cukorgyári dolgozó — január 1-jétől visszamenően — 10—15 százalékos alapbérémelesben részesül.

Tsz-vezetők tanácskozása Debrecenben

A termelőszövetkezeti vezetők szokásos éves továbbképzése keretében pénteken konzultatív tanácskozást tartottak a debreceni tsz-üdülöben. Előbb dr. Volosnovszky Mihály, a területi szövetség jogtanácsosa beszélt a belföldi gazdasági társaságokról, majd dr. Diennes Ohem Egon, a Kereskedelmi Minisztérium munkatársa a vegyes vállalatok alapításának a lehetőségeit taglalta. Az előadásokat konzultáció követte.

A tanácskozáson a szövetkezeti elnökök és egyéb vezetők nagy aktivitással vettek részt, ami jelzi, hogy az agrárszféra szervezetei ugyanis csak részesei kívánnak lenni az újonnan szerveződő társaságoknak. Hajdú-Biharban már ma is sok társaság működik szövetkezetek részvételével; ezek esetében a végleges jogi kérdésekről hamarosan dönteni kell.

MAI SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

**MEGVONHATJA-E A PARLAMENT
A BIZALMAT A KORMÁNYTÓL?** 3. oldal

**MIT VÁLLALHAT A MEGYE
TERÜLETFEJLESZTÉSI
POLITIKÁJA** 5. oldal

**OLVASÓINK JAVASLATAIT
KERJÜK** 7. oldal

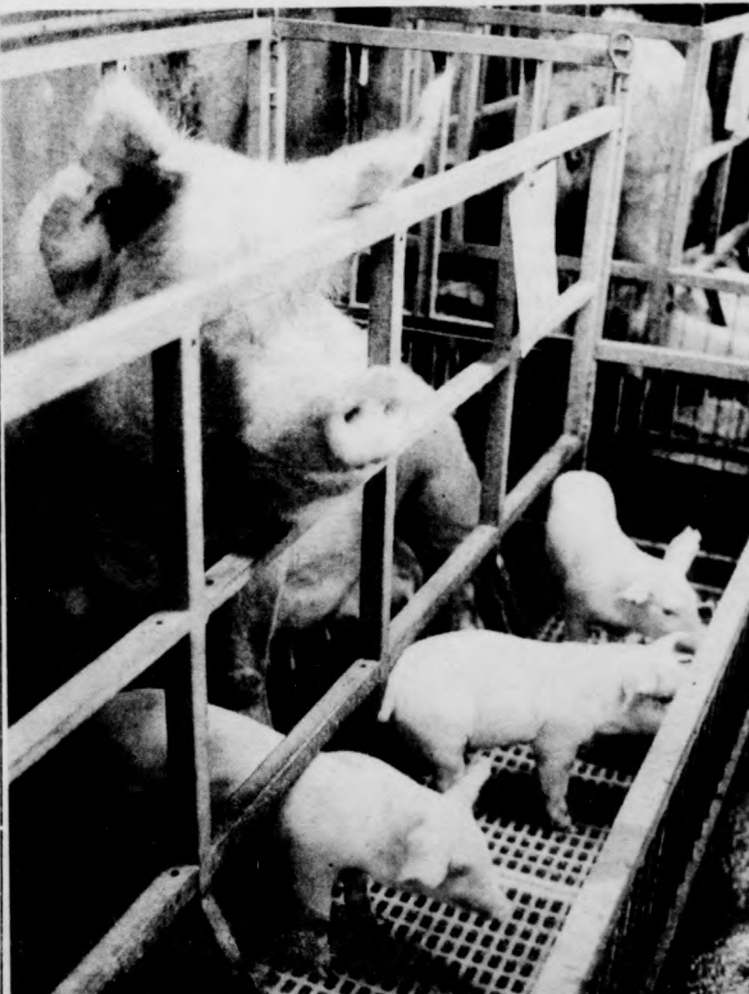
**Nőnek a sertéstartás
költségei**

Alig néhány héttel ezelőtt — főként a kistermelőkre irányítva a figyelmet — arról adtunk hírt, hogy továbbra is csökken a sertésállomány hazánkban. Mert hiába növekednek a felvásárlási és az értékesítési árak, ha a tartás költségei még ennél is nagyobb ütemben nőnek — a magánszféra gyorsan reagál: megszabadul az állataitól. Most, az újabb tizenkét százalékos felvásárlásiár-emelés után arról kérdeztük Gál Csabát, a Debreceni Tangazdaság sertéstelepe-vezetőjét, hogy egy szakosított nagyüzemi ágazatban hogyan jelentkeznek ugyanezek a problémák.

— Ebben a pillanatban talán a legégetőbb gondunk, hogy nem tudjuk, hogyan változik az állatgyógyászati importgyógyszerek ára. Attól féltünk, hogy ezen a téren is drasztikus áremelés lesz, márpedig ez jócskán növelné a költségeinket. Ez, mint ahogy a májustól várható harminc-százalékos energiaár-emelés is, tovább csökkenti a jövedelmet az ágazatban. A fehértetkarmány-szükségletünket — úgy tűnik — ki tudja elégíteni az Agrimpex, de milyen áron...? Az a szója, aminek mázsájáért eddig 1300 forintot fizettünk, ezentúl majd kétezerbe fog kerülni. Ez, tekintve a telep csaknem huszonöt tonnás havi felhasználását, több mint százharmincezer forint többletköltséget jelent havonta. S hozzá még az is, hogy az Agrimpex három hónapos határidőre vállalja a szállítást, addig lekötött (használja?) a pénzünk, és ha nekünk éppen nem lenne annyi szabad pénzünk, még a hitelkamatot is mi fizetjük. Persze azért még így sem veszteséges az ágazat, a tavalyi év mérlege várhatóan mintegy hatmillió forintos nyereséget fog kimutatni a látóképi telepen.

A gazdaság a gondok közepette is költ a korszerűsítésre; ezt a tenyészkoca-istállót tavaly építették csaknem 3,5 millió forintért (Fotó: Szekeres Tibor)

A telep évente mintegy nyolcezer hizót bocsát ki

Tájékoztató

**a központi közlekedési áremelés
Hajdú-Bihar megyét érintő változásairól**

Helyközi (távolsági) tömegközlekedés:

A helyközi autóbusz-közlekedés viteldíjai 1989. február 1-jétől átlagosan 10 százalékkal emelkednek. A gossnál.

Km	teljes árú menetdíj		dolgozó havi bérletdíj		tanuló havi bérletdíj	
	régi	új	régi	új	régi	új
0,1—5	4	6	190	260	30	35
5,1—10	8	10	370	440	50	55
10,1—15	14	16	640	710	80	90
15,1—20	24	26	830	890	100	110
20,1—25	28	32	1100	1200	120	130
25,1—30	38	42	1280	1410	140	160
30,1—35	38	38	1560	1700	160	180
35,1—40	38	42	1750	1920	170	190
40,1—45	44	48	2020	2210	190	210
45,1—50	48	54	2210	2440	200	220

A dolgozóbérletből a 20 százalékos munkavállalkozókat továbbra is költöztet terheli, teljes 80 százalékos teríteti,

Helyi autóbusz-közlekedés:

A helyi autóbusz-közlekedés viteldíjai átlagosan 62,6 Ft, a szakaszhatáron túli közlekedéssel emelkednek. Entázás esetén 2x6 Ft.

Debrecen városban	régi ár	új ár
— egyvonalas havi bérletdíj	80,—	120,—
— öszvonalas havi bérletdíj	130,—	180,—
— tanuló, nyugdíjasok havi bérletdíje	30,—	45,—
— kombinált havi bérletdíj (autóbusz—villamos—trolibusz)	160,—	240,—
— kombinált tanuló—nyugdíjas havi bérletdíj (autóbusz—trollibusz—villamos)	50,—	60,—

A vidéki helyi közlekedés tarifái:

Balmazújváros, Berettyóújfaló, Hajdúböszörmény, Hajdúnánás, Hajdúszoboszló, Püspökladány városokban:	6,—
— menetdíj	110,—
— egyvonalas bérletdíj	160,—
— öszvonalas bérletdíj	40,—
— tanuló, nyugdíjasok havi bérlete	480,—
— arckép nélküli öszvonalas bérletdíj	
Hajdúdorog, Komádi, Egyek és Tiszacsécsény nagyközségekben:	6,—
— menetdíj	100,—
— egyvonalas havi bérletdíj	140,—
— öszvonalas havi bérletdíj	35,—
— tanuló és nyugdíjasok bérletdíje	

Az új árú menetjegyek az átállás időszakában nem állnak rendelkezésre, ezért a régi árú lapmenetjegyeket felülbélyegzik, mely az új 6 Ft-os árat és Volán márkajelét tartalmazza.

Február 1-jétől csak az új árú lapmenetjegyet fogadjuk el utazásra. Az új árú lapmenetjegyeket január 26-tól lehet megvásárolni. Amennyiben az utazóközönségnél február 1-je után 4 Ft-os értékű felhasználatlan ma-

Különjárat:

A hatósági áras (II/b) különjáratok díjai február 1-jétől 50 százalékkal növekednek: — az IK. 255, 256, 260 és 266 típusú autóbuszok esetében 18 Ft/km vagy 90 Ft/óra és a minimális fuvardíj 540 Ft. Csuklós autóbusz igénybevétele esetén: — 25 Ft/km vagy 125 Ft/óra, és a legcsekélyebb fuvardíj 750 Ft.

Előzetes megállapodás Bécsben

A bécsi utótalálkozó pén-
teki plenáris ülésének első
részében, a déli órákban
mind a harmincöt állam
képviselője bejelentette,
hogy előzetesen elfogadják
a záródokumentumnak
semleges és el nem kötele-
zett országok által kidolgo-
zott legújabb tervezetét. A
küldöttségek megállapodtak,
hogy e jóváhagyás akkor
váljik majd véglegessé, ha
az okmány jelenlegi szöve-
ge kiegészül az európai ha-
gyományos haderőről tar-
tandó VSZ-NATO tárgya-
lások mandátumának szö-
vegével, amelynek minden-
képpen a záródokumentum-
hoz kell tartoznia.

Javaslat termelőszövetkezeti kongresszus összehívására

A termelőszövetkezetek
országos kongresszusának
egy évvel belüli összehí-
vására tettek indítványt a
Szolnok Megyei Termelőszö-
vetkezetek Szövetségének
pénkteken. Szolnokon tartott
küldöttközgyűlésén. Az esz-
mecséri, amelyen részt
vett Szabó István, az
MSZMP Politikai Bizottsá-
gának tagja, a TOT elnöke
is, hangsúlyozta, hogy feo-
ruárban összehívják ugyan
a szövetkezetek mozgalom
országos konferenciáját, ez
a testület azonban nem ren-
delkezik olyan jogosítvány-
val, hogy dönthet a nagy-
üzemeket legelőtöbben érintő
kérdésekben. A kongress-
zus összehívását sürgeti az
is, hogy tovább romlott a
termelőszövetkezetek gaz-
dálkodásának hatékonysága,
valamint az, hogy az V.
kongresszus határozatainak
többsége nem valósult meg.
Az állami beavatkozás, az
agrárpolitika nyílása, az ár-
adó- és a jövedelemszabá-
lyozás erősödő elvonó hatá-
sa következtében egyre ke-
vesebb jövedelem maradt a
tsz-ekben. Csökkent a szö-
vetkezetek vállalkozási le-
hetősége. Tovább romlott a
tsz-ek hatékonysága.
A küldöttközgyűlés aján-
lást hagyott jóvá a februári
országos tsz-konferenciára.

Vándorol a visszahívás kézzől kézre A VIII. kerületi választási elnökség ülése

Megtartotta első ülését a
budapesti VIII. kerületi vá-
lasztási elnökség Vida Mik-
lós képviselő (23. választó-
kerület) az Országgyűlés al-
előnöke visszahívása ügyé-
ben.
Miként a sajtó beszámolt
röla, tavaly december 21-én
egy 2175 aláírást tartalmazó
listát juttattak el a ke-
rületi néprontbizottság-
hoz, amelynek aláírói Vida
Miklós visszahívását kezde-
ményezték.
A választási elnökség
pénteki ülésén átvette a 122
oldalas listát, s felkérte a
kerületi tanácsot, 3 napon
belül állítsa össze a választó-
k névjegyzékét, hogy en-
nek alapján meggyőződhes-
senek az aláírók valódi-
ságáról.
Farkas Magdolna, a vá-
lasztási elnökség elnöke el-
mondta: az öttagú testület
mindent elkövet, hogy az
aláírók megvizsgálását kö-
vetően a lehető legrövidebb
időn belül továbbíthassák
véleményüket az Országos
Választási Elnökséghez. Ép-
pen ezért munkájuk során
igénybe veszik a Belügymi-
niszterium és az Igazság-
ügyi Minisztérium szakér-
tőinek segítségét is, hiszen
a hatályos választójogi tör-
vény a visszahívásról nem
tartalmaz egyértelmű szabá-
lyokat, s a gyakorlatban
sem fordult még elő ehhez
hasonló eset. (MTI)

Galambkiállítás

A debreceni 217-es Számú
Galamb- és Kisállattenyésztő
Egyesülete kiállítást és
versenyt rendez hét végén a
szabadságtelepi párház
(Április 4. útja 74.) nagy-
teremben. A versenyre 52
nevező 400 hús- és diszga-
lambot hozott 30 fajtából és
16 diszbaromfit 7 fajtából. A
bemutatót az országos ki-
állításán kiváló eredményt

A kiállítás egyik büszkesége a hófehér hollandi bóbítás
kákas (Fotó: Kúszeghy György)

A SZOT ELNÖKSÉGÉNEK ÜLÉSE Eltért a megállapodástól a kormányintézkedés

Pénteken ülést tartott a
Szakszervezetek Országos
Tanácsának elnöksége. A
testület ismételtén áttekin-
tette a január 9-i áremelése-
ket követő helyzetet, a ki-
bontakozott széles körű
töltakozási hullámot. Figye-
lembe véve a szakmai, ágazati,
megyei és üzemi szak-
szervezeti szervek kezdemé-
nyezéseit is, szükségesnek
tartotta újabb állásfoglalás
kialakítását és nyilvánosság-
ra hozatalát.
Állásfoglalásában a SZOT
elnöksége leszögezi: jogos-
nak tartja a szervezett dol-
gozók felháborodását, elke-
sereget reagálását a rend-
kívül súlyos áremelésekre.
A testület ezáltal is igazol-
va látja az elmúlt félév so-
rán többször nyilvánosság-
ra hozott állásfoglalását, hogy
nem ért egyet az alap-
vető fogyasztási cikkek és
szolgáltatások fogyasztói
árának ilyen széles körű,
nagyértékű és egyidejű
felemelésével.

A SZOT vezetői a kor-
mánnyal folytatott tárgya-
lások során következetesen
hangsúlyozták: bár megér-
telték az ártámogatások lepi-
téseinek szükségességét, de
annak túl gyors végrehaj-
tása nem segíti a gazdasági
egyensúly megteremtését,
viszont veszélyezteti a töré-
keny társadalmi konszen-
zust. A kormány és a szak-
szervezetek vezetői leg-
utóbbi találkozásán a szak-
szervezetek a fogyasztói ár-
szinviszonal alacsonyabb növe-
kedését tartották elvisele-
tőnek, és nem fogadták el a
kormány által tervezett 6
százalékos reálbér-csökke-
tést. A SZOT elnöksége
sajnálatosnak tartja, hogy a
kormány intézkései nem
mértékelték kellő súllyal a
szakszervezetek felelősség-
gel kialakított véleményét
és így arra kényszerítik
őket, hogy más módon sze-
rezenek érvényt álláspon-
tjuknak.

Az elnökség úgy ítéli
meg, hogy a Minisztertanács
árintézkedéseinek ki-
hatása az év egészére a
várható szabadpiaci áremel-
kedésekkel együtt — két-
három százalékkal megha-
-

ladja a kormány és a szak-
szervezetek vezetőinek no-
vemberi tárgyalásán kiin-
dulásként számításba vett,
a bér- és szociálpolitikai
megállapodások alapján a
szolgáló 12 százalékos fo-
gyasztói árszínvonal-növe-
kedést.
A helyzetet értékelve a
SZOT elnöksége úgy dön-
tött, hogy a megállapoda-
soktól eltérő kormányinté-
zkedés kedvezőtlen hatásá-
nak, a reálberek és reáljö-
vedelmek további drasztí-
kus romlásának ellensúlyo-
zására, kompenzációs igényt
jelent be.
Kezdeményezi a SZOT és
a kormány vezetőinek ni-
előbbi újabb találkozáját, az
Országos Erdekegyeztető
Tanács soron kívüli össze-
hívását és követeli a koráb-
bi megállapodások követke-
zetes végrehajtását, az újabb
szakszervezeti javaslatok
megtárgyalását.

A SZOT elnöksége azt is
követeli, hogy legkésőbb jú-
nius végéig a kormány dol-
gozza ki és terjessze a szak-
szervezetek vezető testülete
elő a bérreformra és a szoci-
álpolitika reformjára vo-
natkozó elképzeléseit, vala-
mint egy olyan gazdaságpo-
litikai koncepció körvona-
leit, amelynek középpontjá-
ban a gazdasági növekedés,
a belső piac élénkítése és
nem pedig egyoldalúan a
fogyasztás csökkentése áll.

Állásfoglalásában a testü-
let egyidejűleg felhívja a
szakszervezeti szervezetek,
alapszervezetek, valamint
minden tisztségviselő figye-
lemre, hogy a helyi érde-
képviselői fórumokon kez-
deményezik a bér- és mül-
clébbi, a gazdasági lehe-
tőségekkel összhangban álló
legnagyobb mértékű növe-
lést. Ugyanakkor kifeje-
zi a bizalmát is, hogy a
kormány és a munkáltatók
megtárgyalják a szakszerve-
zetek követeléseit, és nem
kényszerítik őket arra,
hogy taszáguk jogos érde-
keiknek védelmében eddig
még nem alkalmazott, saját
állásfoglalásukat szemé-
lyesen megkérdőjelezzék.

Frontális ütközés - öt súlyos sérült

Súlyos közlekedési baleset
történt pénteken a reggeli
órákban Debrecen és Látó-
kő között. A 33-as számú
főúton, a 99-es kilométer
szelvény közelében, Debrecen
felől haladt PK 33-36
forgalmi rendszámú Lada
személygépkocsijával Csomós
István balmozdított, a
szakszervezők megalapítását
után hazaengedték, a többi
sérültet kórházban ápolják.
A baleset körülményeit a
rendőrség tovább vizsgálja;
az eddigi megállapítások
szerint Csomós István
nem az útviszonyoknak
megfelelően vezette gépkoc-
siját.

Téli előadások kertészkedőknek

Debrecenben és a városkörnyéki településeken lakó
több tízezer, kiskerttel rendelkező érdeklődő részére növény-
védelmi előadás-sorozatot szerveznek — a növényvédelmi
állomás szakembereinek közreműködésével — a Kőlcsey
Művelődési Központban. Az elmúlt években tartott
hasonló tanfolyamszerű sorozat iránt igen nagy volt
az érdeklődés. E tapasztalat érthető is, mivel a kistermelőknek
sok gondot okoz a szakszerű növényvédelem. A vegyszer
növekvő ára ésszerű takarékoságra, mi több, az ember
egészségének fokozottabb védelmére kényszerít mindekit.
Részükre kívánunk komplexen, egész évre szóló szakmai
útbaigazítást adni az előadók, a speciális témák
legjobb szakértői. A programban külön előadást kapnak
a talaj- és tápanyagellátás és a talajkártékok elleni véde-
kezés, az almatermesztés, a csonthéjas és a bogyós gyümölcsök
növényvédelme. A sorozat a zöldségfélék és a szőlő
növényvédelmének áttekintésével zárul.

A foglalkozásokat január 19-től február 23-ig minden
héten csütörtökön 17.30 órai kezdettel tartják a Kőlcsey
Művelődési Központ konferenciatermében. A kertbarátok
megyei szövetsége gondozásában szervezendő előadás-sorozat
az érdeklődőket szeretettel várják.

Áprilisra összehívták a KISZ XII. kongresszusát

A KISZ Központi Bizottsága
pénteken kezdődött
ülését — az országos KISZ-
értekezlet határozata alap-
ján — az április 21-23. kö-
zötti időszakra összehívta a
KISZ XII. kongresszusát,
amelyet a Budapest sport-
csarnokban tartanak majd
meg.

Az ifjúsági szövetség ve-
zető testülete tanácskozá-
sának első napján zárt üle-
sen döntött azokról a szemé-
lyi kérdésekről, amelyeket
a legutóbbi ülésen el-
nalasztott, majd megtár-
galt és módosítással elfo-
gadta a KISZ és a Magyar
Úttörők Szövetsége költség-
vetését.

A KISZ Központi Bizottsága
titkárrá választotta a
28 esztendőes Gucsányi Fe-
rencet, a KISZ Pécs Városi
Bizottságának első titkárrá,
a KISZ KB egyetemi-főiskolai
tanácsának elnökévé a KISZ
KB intézőbizottsága 5 tag-
gából. A testület soraiba
választották Szabó György-
t, a DIVSZ főtitkárat,
Moldvai Lászlót, a területi
bizottságok képviselőjeként,
Fritz Péter Jánost és Szabó
Róbertet, a középiskolai
és szakmunkástanuló réteg
képviselőit, valamint Munkácsy
Mihályt, az ifjúsági
képviseletet.

Ezután megtárgyalták a
KISZ-szerveknek és intéz-
ményeknek, valamint a Magyar
Úttörők Szövetségének
költségvetését. Ismerték,
hogy a KISZ és az út-
törőszövetség költségvetési
támogatása az idén radiká-
lisan, reálértékben több
mint 50 százalékkal csök-
ken a tavalyihoz képest. Az
eredetileg tervezett összeg
ugyanis 1,4 milliárd forint
volt. Az Országgyűlés dön-
tése nyomán azonban csak-
nem felére, 734 millióra
zsugorodott az ifjúsági szö-
vetség és a gyermekszerve-
tet költségvetési támogatása.
A parlament decemberi
ülésszakán negyedik válto-

Teljes a Bush-kormány

A két utolsó tag kineve-
zését csütörtökön teljes-
sült George Bush megvá-
lasztott amerikai elnök
január 20-án hivatalba lépő
kormányát. Az új elnök
James Watkins nyugálloma-
nvv tengerésztisztot jelölté
energiaügyi miniszternek,
míg a kábítószeres elleni
harc miniszteri rangú meg-
bíztatta William Bennett,
Reagan elnök korábbi okta-
tasügyi miniszterét les.
A kormány összetétele azt
tükrözi, hogy Bush az új ar-
cokra vonatkozó ígéretével
ellentétben alig hozott ilve-
neket: a kabinet tagjainak
többsége Reagan alatt is
szolgált a kormányban,
mindössze három igazán
új. Bush többségükben
mértékelt konzervatív,
középutas politikusként vá-
logatott össze, de vannak
kifejezetten jobboldali szemé-
lyiségek is. Az utóbbiak
közé tartozik William Ben-
nett. Bush kinevezésének
bejelentésekor arról beszélt,
hogy az ország „szörnyű,

alattomos belső ellenséggel
harcol” a kábítószeres ese-
tében.
Az energiaügyi miniszte-
rium, amelyhez a nukleáris
fegyverek gyártása is tar-
tozik, az egyik kulcstárcája
Watkins tengerésztiszt fel-
adata, hogy megoldja az
atomfegyverüzemek rekon-
strukciójának problémáit:
az ötvenes években épült
gyárak átépítése, a környe-
zetvédelmi gondok mezo-
dása a becsülések szerint
több mint százmilliárd dol-
lárba kerül majd.

Bush csütörtökön este
megtartotta jövődó kor-
mányának első tanácskozá-
sát, ahol „nagyvonalú gon-
dolkodásra”, s az erkölcsi
normák szigorú megtartá-
sára intette munkatársait.
A jövődó minisztereket a
törvényhozásnak jóvá kell
hagynia. A meghallgatások
a jövő héten kezdődnek és
oizonosan nem fejeződnek
be George Bush pénteki be-
iktatásával.

Sevardnadze Kabulba utazott

Eduard Sevardnadze, az
SZKP KB Politikai Bizottsá-
gának tagja, a Szovjetunió
külgügyminisztere pénteken
munkalátogatásra Kabulba
utazott.
Moszkvai megfigyelők Se-
vardnadze kabuli útját ösz-
szefüggésbe hozzák azokkal
a felgyorsult eseményekkel,
amelyek a közeljövőben je-
lemeztek a szovjet diplomá-
cia munkáját az afganisztáni
rendezés érdekében. Em-
lékeztetés, hogy a szovjet ve-
zetés tartani kívánja magát
a tavalyi genfi egyezmény-
hez, amelyet Afganisztán és
Pakisztán kötött a rende-
zésről, s amelynek nagyha-
talmi keze a Szovjetunió
és az Egyesült Államok. E
megállapodás értelmében a
múlt év májusában elkezd-
ődtek a szovjet csapatki-
vonások, amelyeknek az
eredeti menetrend szerint
1989. február 15-ig le kell
zajlaniuk.
A moszkvai és a kabuli

vezetés a csapatkivonás
kezdete óta többször felhí-
vására a figyelmet arra, hogy a
szerződés mindket félre egy-
aránt kötelezettségeket ró,
de azoknak a jelek szerint
csak Afganisztán és a Szov-
jetunió tesz következetesen
eleget.
Az egyik fő kérdés egy
olyan koalíciós kormány
megteremtése Afganisztán-
ban, amelynek tevékenysége
garantálna az ország semle-
ges, el nem kötelezett stá-
tusát, s megteremtene a de-
mokratikus belső fejlődés
feltételeit.

Azt, hogy a szovjet diplo-
mácia a kabuli kormány és
a fegyveres ellenzék közötti
párbeszédnek milyen jelen-
lőséget tulajdonít, világosan
jelezte, hogy Julij Voronco-
vot, a külügyminiszter első
helyettesét — e funkciójá-
nak meghagyásával — ka-
buli nagykövetté nevezték
ki.

Vissza Ki dönt a hazatérésről?

Ismét az érdek-
menekültek ügye,
val, és Bánffy György
Országgyűlés elő-
rói eljárás nélkül
területéről kitolon-
Amikor Pecsérei
Bihar Megyei Re-
osztályának megb-
sősorban a mene-
nek kérdését fes-
Pecsérei dr. I.
tatta lapunkat:

— Január 10-ig
har megye területén
hazatérni nem
román állampolgá-
a tavalyi év eleji
nyilatkozatuk
lők 2466-an a
ron” keltek át,
határátelépéssel ér-
gyarország területé-
hatszázegyenkil-
milyről tudjuk,
Hajdú-Biharban
nak. Közülük há-
szan kiskorúak.

— A további
tudomásom sze-
Magyarországot
jék hagyja. Van
lis mód?

— Százötven ad-
százdékkal kéri
nyugatra akarna
menni. Erre van
többség az is jut-
előrszágba. Ebb-
pontból az NSZK-
a legfogadható-
leg azért, mert
mal jönnek nem-
ségük Romániát
menekültek gar-
kapnak NSZK-
gazdasági romo-
izmolni tudják
mázusukat, akko-
geik minden
szerint megadják
a menekülteknek

— Mennyi időt
be egy ilyen ügy

— Volt olyan
egy német nem-
itt, Debrecenben
szült, s négy nagy-
már az NSZK-
kisbabájával. E-
rendkívüli eset,
mozdultak az
ben. Egyébként a
ügyintézésétől f-
vábbitás gyors-
említett két orsz-
Hajdú-Bihartól t-
ról, aki Svédors-
zott, viszont ol-
akit, bár amerikai
kapott garanciát
Egysélt Államo-
fogadott, ugyaní-
két esetben Svéd

— Visszatérve
zunk tájára —
a közvélemény-
mindenekelőtt ar-
mot adunk, ha
utasítunk-e ki ro-
nekülteket Magy-
rületéről.

— Hajdú-Biha-
százkilencvennyolc
irányítottunk vis-

— Kiket és m-
— A köztörvé-
zőket, elmebeteg
holistákat, az eg-
zö fiatalkorúakat
általuk megjelölt
rokonok nem fe-
és a speciális h-
vek tagjait.

— Honnan tud-
ról, hogy miért
ve?

— Információ-
nyilván nem nyi-
de az kézenfekvő
ugyanarról a tele-
kezőket megkérd-
márról. Azt hisz-
mai magyar kö-
biztonság hely-
olyan, hogy m-
nének magunknak
számának növe-
szor nagyon ne-
a sorsuk felett, d-
például egy ol-
gyerekek csapato-
nek — nem egés-
a szülők tudta n-
kiskorúakat egy-
irányítjuk vissza
is garanciát vál-

— Ki az, aki o-
szairányítás ké-
re?

— Egy bizottsá-
a belügyi szerve-
kaptak helyet,
biztos; az emb-

„Visszairányított” menekültek

Ki dönt a hazatérni nem szándékozó román állampolgárok sorsáról?

Ismét az érdeklődés középpontjába került a romániai menekültek ügye. Az Országgyűlés is foglalkozott a témával, és Bánffy György képviselő javaslatot terjesztett az Országgyűlés elé, miszerint hozzanak határozatot, hogy bírói eljárás nélkül egyetlen menekült se legyen az ország területéről kitoloncolható.

Amikor Pécseriné dr. Péntes Margit századost, a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság igazgatási-rendészeti osztályának megbízott vezetőjét felkerestük, magunk is elsősorban a menekültek Romániába való visszairányításának kérdéséről beszélgettünk.

Pécseriné dr. Péntes Margit a következőkről tájékoztatta lapunkat:

— Január 10-ig Hajdú-Bihar megye területére 3509 hazatérni nem szándékozó román állampolgár érkezett a tavalyi év eleji Szűrés Mátyas-nyilatkozat óta. Közülük 2466-an a „zöld határon” keltek át, azaz tiltott határátlépéssel érkeztek Magyarországra területére. Ez ezer-hatszáznegyvenkilenc személyről tudjuk, hogy ma is Hajdú-Biharban tartózkodnak. Közülük háromszázharminc kiskorúak.

— A továbbutazók közül tudomásom szerint sokan Magyarországot is el akarják hagyni. Van erre legális mód?

— Százötven adtak be olyan szándékkal kérvényt, hogy nyugatra akarnak továbbmenni. Erre van legális mód, hiszen az is jutottak már a célországba. Ebből a szempontból az NSZK és Ausztria a legfogadóképebb — főleg azért, mert szép számmal jönnek német nemzetiségűek Romániából. Ha a menekültek garancialevelet kapnak NSZK-beli vagy ausztriai rokonaitól, vagy igazolni tudják német származásukat, akkor követségek minden valószínűség szerint megadják az útlevelet a menekülteknek.

— Mennyi időt vesz igénybe egy ilyen ügy elintézése?

— Volt olyan eset, hogy egy német nemzetiségű nő itt, Debrecenben a klinikán szült, s négy nappal később már az NSZK-ban volt a kisbabájával. Ez persze rendkívüli eset, sokan megmozdultak az ügy érdekében. Egyébként a követségek ügyintézésétől függ a továbbutazás gyorsasága. Az említett két országon kívül Hajdú-Bihartól tudok olyanról, aki Svédországra távozott, viszont olyanról is, akit bar amerikai rokonaitól kapott garancialevelet, az Egyesült Államok megsemmisítette, ugyanígy járt el két esetben Svédországra is.

— Visszatérve saját hazánk tájára — azt hiszem, a közvélemény számára mindenképp arról kell beszélnünk, hogy valóban utasítunk-e ki romániai menekülteket Magyarországra területéről.

— Hajdú-Bihartól négy-százkilencvennyolc személyt irányítottunk vissza.

— Kiket és miért?

— A köztörvényes bűnözőket, elmebetegeket, alkoholistákat, az egyedül érkező fiatalokat, akiket az általuk megjelölt ismerősök, rokonok nem fogadtak be, és a speciális hisztergő szervek tagjait.

— Honnan tudják valakitől, hogy miért volt büntetve?

— Információforrásainkról nyilván nem nyilatkozhatok, de az ékezők, hogy az ugyanarról a településről érkezettek megkérdezzük egymásról. Azt hiszem, hogy a mai magyar közrend, közbiztonság helyzete nem olyan, hogy megengedhetnénk magunknak a bűnözők számának növekedését. Sokszor nagyon nehéz dönteni a sorsuk felett, de mit tenné például egy olyan helyzetben, amikor 14–15 éves gyerekek csapatostul érkeznek — nem egészen józanul, a szülők tudta nélkül... A kiskorúakat egyébként nem irányítjuk vissza, ha bárki is garanciát vállal értük.

— Ki az, aki dönt a visszairányítás kérdésében?

— Egy bizottság, melyben a belügyi szervek képviselői kaptak helyet. Nézze, egy biztos: az ember tévedhet.

— Mi is hallottunk ilyeneket, de ezek általában homályos, ellentmondásos információk. Amikor konkrétumra kérdezzük, elbizonytalanodnak a válaszadók. Ugyanazt a történetet különböző falvakba teszik. Amit mi biztosan tudunk: pénz-büntetések, fizetéscsökkenések előfordulnak. Minden továbbián azonban bizonyítani kellene.

— Lövésekről, halálesetekről sem tudnak?

— En nem tudok halottáról. Magyar területen mi biztos, hogy nem találtak. A lövésekkel kapcsolatban elmondhatom: a menekültektől hallottunk lövöldözésekről. Például attól a családtól, amelyik az expresszvonat után saját szerkesztésű sinautóval jött át a határon, tőlük is hallottam: lövöldözések felvett kölcsönökből jól bevásároltak, eszük ágában sem volt itt maradni. Ilyen eseteket az itt tartózkodó, hazatérni nem szándékozó román állampolgárok is ellenőrzéssel jeleznek, éppen úgy, mint azt hogy vannak, akik a segélyként kapott holmikkal „felkötöznek”.

— El tudom képzelni, hogy kik írták ezt a levelet. Nem hiszem, hogy ebből messzemenő következtetéseket lehet levonni.

— Mondok más példát. Rengeg idején kaptam levelet, hogy elfogjuk az embercsempészeket, akik azért jöttek át, hogy összeszedjék a tartozásokat. Tíz-húsz ezer lejelet követeltek itt menekülteket, akiket áthoztak, s egyikük ezek után itt akart maradni Magyarországon. Debrecenben, a belváros közepén fogtuk el őket. Na, ebben az esetben semmilyen lelkiismeret-furdalásunk sem volt, hogy visszaadtuk őket Romániának... Azóta a falubelieiktől tudjuk, semmi bántódásuk nem esett, továbbra is élnek világukat Romániában. Ha ezt végiggondolja...

— Ezek szerint van információ arról, hogy milyen sors vár a visszaadottakra. Én szörnyű történeteket hallok.

— ...

A rendőrség álláspontját meghallgatva teljesebb, árnyaltabb kép alakulhat ki bennünk a menekültügyet illetően. Nagy jelentősége van a minél pontosabb fogalmazásnak, hiszen vigyáznunk kell arra is, hogy a menekültek irányában Hajdú-Biharban különösen tapasztalható rokonszenv nehegy ellentétébe forduljon. Hangsúlyozni szeretnénk: nincs okunk abban kételkedni, hogy a rendőrség erejéhez, kapacitásához mérten a lepozitívabban áll a menekültügyhöz, s döntései során a leghumánusabban próbál eljárni.

Annak megfontolását azonban, amit Bánffy György mondott el az Országgyűlésen, magunk is fontosnak tartanánk. Hiszen hazánk az elmúlt esztendőben már komoly erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy a jogállamiság útjára lépjen. E folyamat szervező részét — minden bizonyossággal — nemzetközileg ugyancsak méltányolt része volna, ha „bírói eljárás nélkül egyetlen menekültet se lehetne az ország területéről kitoloncolni”.

Dombrovsky Ádám

Megvonhatja-e a parlament a bizalmat a kormánytól?

BESZÉLGETÉS EGY ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐVEL

Az országgyűlés legutóbbi ülészakán sor került a parlament ügyrendjének módosítására is. Az országgyűlés még 1987 decemberében létrehozta azt a bizottságot, amelynek a feladata a házszabályok felülvizsgálata, korszerűsítésének előkészítése volt, a javaslatok azonban csak most, 1989 januárjában kerültek a Tiszelt Ház asztalára. Az ügyrend-előkészítő bizottsághoz eljutott észrevételek közül egy meglehetősen sarkalatos kérdést nem fogadtak el. Nevezetesen a Minisztertanács elnökének és tagjainak jelöléséről, választásáról és visszahívásáról, a bizalmi, illetve bizalmatlansági indítvány intézményének a szabályozásáról van szó. A bizottság úgy foglalt állást, hogy mivel nem csekély fontosságú politikai és államjogi ügyről van szó, meg kell várni új alaptörvényünk megalkotását, a bizalmi, illetve a bizalmatlansági indítványról azonban március 31-ig előterjesztés kerül a parlament elé.

Feszültségek keletkeztek

Tallóssy Frigyes budapesti képviselővel, aki a bizalmatlansági indítvány kezdeményezője volt, ezekről a kérdésekről beszélgettünk.

— Azt hiszem, előbb arról kell szólnunk, mikor célszerű a többséjé és ki jelöljön — kezdte. — Mindenképpen különbséget kell tenni az országgyűlési tisztségviselő és az állami tisztségbetöltők között, az utóbbiak az Elnöki Tanácsot és a kormányt értem. Az országgyűlés saját tisztségviselőinek megválasztásánál indokolt a Parlament kezdeményező szerepe, hisz ez önkormányzati ügyként fogható fel és a többséjé jelölést is támogatni lehet. De például az Elnöki Tanács elnökénél — akinek mindenképpen nagy tekintélyű politikusnak kell lennie, hiszen a Magyar Népköztársaság külhoni megítélését állítja reflektorfénybe — ugyanez nem volna szerencsés. Az új miniszterelnök megválasztásánál egy korábbi gyakorlat áttörése történt meg. Ugyanakkor a parlament korábban egy pártöntés jóváhagyását végezte el, most a párt felvette a többséjé jelölés lehetőségét. Ez azonban végeredményben nem jelenthet követhető eljárást, csak akkor, ha a miniszterelnök választja meg a kormányát, hisz csak így lehet biztosítani, hogy a miniszterek a Minisztertanácsnak legyenek alárendelve. A minisztereket eddig a párt illetékes fórumai választották ki. Jó megoldásnak azt tartanám, ha a parlament csak a miniszterelnököt választaná vagy jelölne ki. Végeredményben arról volna szó, hogy a miniszterelnököt megbizzuk annak alapján, hogy benyújtja a programját a parlamentnek és bizalmat kér. Amennyiben nem így történik, az egész jelölési procedúra előlől kezdődne.

— Tehát elélt a javaslatát?

— Úgy gondolom, közben nem állt meg az élet, feszültség keletkezett a kormány és a parlament között például az adórendszerrel kapcsolatos kérdésekben, valamint a kormány és a lakosság között elsősorban az áremelkedések miatt. Ebben a szituációban indokoltnak értem, hogy a bizalmatlansági indítvánnyal a tervezettnél korábban foglalkozzunk. A kormány elnökének ez ellen nem is volt kifogása, csupán azt kérte, hogy egyéb jogszabályok kidolgozása miatt márciusban terjesszék a parlament elé.

— Mi történne, ha a parlament megvonná a bizalmat a kormánytól?

— Kétféle módot tudok elképzelni. Az egyik az, hogy hivatalban marad ügyvezető kormányként, vagy egy testületet bíznak meg a kormány feladataival. Magam az előbbivel értek egyet. A miniszteri felelősségről szóló jogszabályban viszont rögzíteni kell, hogy az ügyvezető kormány a folyamatban lévő ügyeket intézheti.

— A jelenleg hatályos alkotmány arról rendelkezik, hogy a kormány

alá van rendelve a parlamentnek. Megvonhatja-e az országgyűlés a kormánytól a bizalmat, ha az ígért programot nem teljesíti?

— Alkotmányunk a visszahívás intézményét nem nevesíti, ennek a technikai részletei sincsenek kimunkálva. Ezért már tavaly felmerült, hogy a visszahívás intézmény nevesítve legyen az alkotmányban, eljárási rendje pedig a parlament ügyrendjében. En tavaly konkrét javaslatot adtam az ügyrendi bizottságnak, azonban azt a választ kaptam, hogy meg kell várni az új alkotmányt.

— Tehát elélt a javaslatát?

— Úgy gondolom, közben nem állt meg az élet, feszültség keletkezett a kormány és a parlament között például az adórendszerrel kapcsolatos kérdésekben, valamint a kormány és a lakosság között elsősorban az áremelkedések miatt. Ebben a szituációban indokoltnak értem, hogy a bizalmatlansági indítvánnyal a tervezettnél korábban foglalkozzunk. A kormány elnökének ez ellen nem is volt kifogása, csupán azt kérte, hogy egyéb jogszabályok kidolgozása miatt márciusban terjesszék a parlament elé.

— Mi történne, ha a parlament megvonná a bizalmat a kormánytól?

— Kétféle módot tudok elképzelni. Az egyik az, hogy hivatalban marad ügyvezető kormányként, vagy egy testületet bíznak meg a kormány feladataival. Magam az előbbivel értek egyet. A miniszteri felelősségről szóló jogszabályban viszont rögzíteni kell, hogy az ügyvezető kormány a folyamatban lévő ügyeket intézheti.

„Ágyúval löttünk verébre”

— Más kérdésekben is felmerült — tulajdonképpen ez lett volna a klasszikus megoldás —, hogy például az egyesületi és gyülekezési jogról alkotott törvényeket vagy a készülő választójogi törvényt meg kellene előznie az új alkotmány elfogadásának. Önnek mi a véleménye?

— Úgy gondolom, addig is, míg az új alkotmány elkészül, valamilyen módon meg kell teremteni a társadalmi önszerveződés lehetőségeit, aminek a politikai

pártokra is ki kell terjednie. Az egyesületi törvény ezt teszi lehetővé, míg a gyülekezési jog intézményes lehetőséget biztosít a különféle demonstrációkhoz. Fontos kellek lesz a párttörvény megalkotása, amelyről széles vita bontakozott ki a parlamentben: elhalasztjuk-e a bizonytalan, távoli jövőbe, vagy záros határidőn belül meg kell alkotni. A képviselők egy részét szerint megérett a lehetőség arra, hogy többpártrendszer működjön, ugyanakkor a pártoknak — és ez sem mellékes — jogi személyekké kell válniuk. Azaz: legyen szervezetük, tulajdonuk, vagyonuk, legye nek intézményeik. Talán

bagatellnek tűnik a kérdés, de amíg nem válnak jogi személyek, nem perelhetők és maguk sem indíthatnak pereket, nem bérelhetnek helyiséget és nem lehet bankszámlájuk stb. Mindez azért fontos, mert ha egy pártnak valamelyik lépése ellen kifogás merül fel, a bírósághoz kell fordulni, hogy tevékenységét korlátozzák. Az alkotmánybírók feladata lesz, hogy örködjen az alkotmány rendjén, regisztrálja a pártokat, akár fel is oszlathatja azt a pártot, amelyik nem az alapszabály szerint működik, vagy alkotmányellenes tevékenységet folytat. Ezért szükséges volna létrehozni az alkotmánybírókat, mielőtt a párttörvény hatályba lép.

— Nagy vita zajlik arról, hogy az új alkotmányt ez a parlament létrehozhatja-e?

— Sem a mostani parlament, sem pedig az alkotmányozó nemzetgyűlés nem nélkülözheti jogi szakembereket munkáját, ilyen nagy horderejű kérdésben azonban ezt a törvénytervezetet népszavazásra kell majd bocsátani, hisz az egész nemzet ügye, előbb pedig nélkülözhetetlen a társadalmi vita.

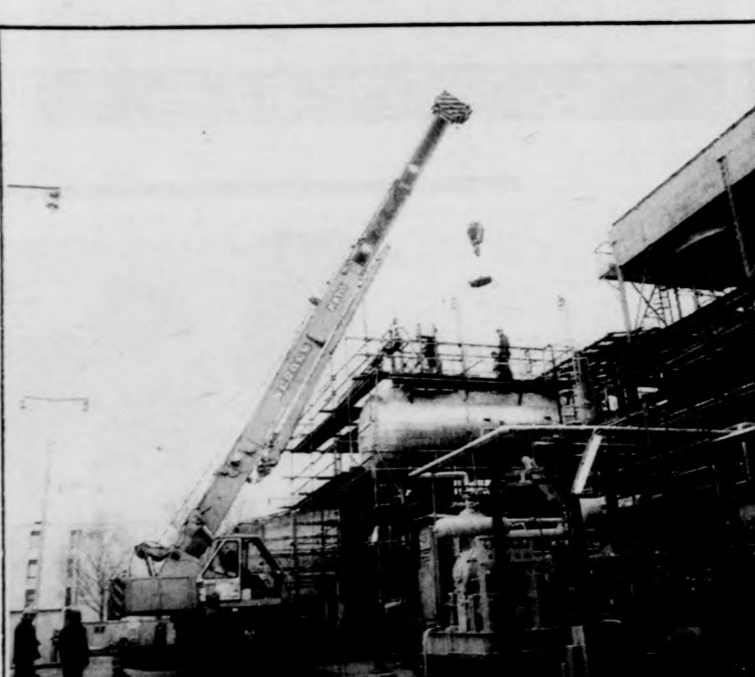
— Ha új alkotmány születik, ismét módosítani kell a parlament ügyrendjét. Felvetődik a kérdés: miért kellett a házszabályokat ezen az ülészakon is napirendre tűzni?

— Utóljára 1986-ban — szép csendben és titokban — a parlament zárt ülésen módosította az ügyrendet. Ennek az volt a lényege, hogy mindenféle kormány-előterjesztés elsőbbséget élvez a képviselői javaslatokkal szemben. Nevezetesen az illetéktörvény kapcsán jutott a politikai vezetés arra a meggyőződésre, hogy a parlament bizonyos jogokat vitat magának a kormánnyal szemben. Számomra úgy tűnik, ezúttal ágyúval löttünk verébre a mostani ügyrend-módosításnál, ugyanis ez azért nem akkora horderejű, hogy az ügyrendi bizottságnak egy teljes éven át kellett volna dolgoznia rajta. Feltételezem, hogy a bizottság munkájának szervezésében egyfajta „szabotálás” is érvényesült.

— Ön támogatja-e a képviselők név szerinti szavazását?

— Messzemenően. Legutóbb Bős-Nagymarosnál az országos nemletzés a szavazás kapcsán voltaképpen ügyrendi hiányosságból fakadt. Néhány nyugat-európai országban egyébként egyenként aláírják a képviselők, hogyan foglaltak állást, igennel vagy nemmel szavazást, hogy a képviselőtöködtak. Ennek persze sajátos oka van: a pártok követelek meg a név szerinti szavazást, hogy a képviselőknek ne legyen módjuk az adott párt állásfoglalásától eltérni, az ellenzék malmára hajtani a vizet. Ezen az ülészakon az ügyrendmódosítás ugymond „tisztába tette” a szavazás mikéntjét és az összeszámlálás rendjét, amelyre nagy szükség volt.

D. Karádi Katalin

Új polipropilén-gyár épül Leninvárosban

A Tiszaí Vegyi Kombinátban a harmadik polipropilén-gyár építésénél csaknem három hónapos előnyre tettek szert a kivitelező vállalatok, így az üzemszerű termelés beindítása is előbbre hozható. A négymillió forintot beindításra megvalósuló gyárban évente 60 ezer tonna polipropilén granulátum készül, amelyet az első időszakban tőkés piacokon értékesítenek. (MTI fotó: Kozma István)

Dordrehti utca

Hollandiai hétköznapok

Az első benyomások, élmények

A közelmúltban egy sajnálatos esemény kapcsán lehetőségem adódott három hetet eltölteni Hollandiában. Ugyan ki gondolná, hogy élet diktálta utazásra indul, s még azt sem tudja, mi vár rá végül. Jömagam is egyetlen óhajjal szálltam repülőgépre Ferihegyen: ha lehet: minél jobb egészségben lássam viszont édesapámat, aki breidai tartózkodásának harmadik napján szívinfarktusra a kórházba került. Az akkor még csak títkes vágy lehetett, hogy átvészelve a kritikus időszakot, együtt térhessünk haza Debrecenbe. Aki aggódott már közeli hozzátartozója ágya mellett heteken keresztül naponta többször is, az megértheti, kórházi látogatásaim előrehaladtával hogyan változott meg kedélyállapotom is. Ahogy teltek-múltak a napok és az édesapám egészsége is fokozatosan javult, úgy kezdtek érdekelni a körülöttem zajló események, az emberek, az utca képe, a mindennapi szokások.

Eljutni egy idegen országba — a világutlevélnek köszönhetően — ma már sokaknak megadatott. Felfedezni a maga számára az addig csak hírből, vagy képről ismert csodálatos tájakat, műemlék épületeket, természeti látványosságokat bárki számára elérhető közelségbe került. Megismereni egy népet, bepillantani mindennapjaiba, ellesni szokásait már keveseknek sikerült, hiszen ehhez olyan feltételekre van szükség, amelyek csak ritkán adódnak egy turista előtt. Nekem a már említett sajnálatos eset miatt szinte teltan kínálkozott a lehetőség, lévén, hogy három hetem át én is breidai polgárként a magam módján éltem az engem vendégül látó van de Kroon család életét. Ugy gondolom, talán közérdekűvé tarthat számomra mind az élményanyag és véletlenül vagy szándékosan szerzett ismeret, amelynek a birtokába juthattam a kint töltött hetek alatt.

Nyitott emberek, elhúzott függönyök

A holland mentalitás apró darabkáival már a KLM-gépen találkozhattam útban Amszterdam felé. A mellettem ülő holland házaspár férfi tagja a közel kétórás utazás alatt az evés kivételével végig az újságokat böngészte. Alig-alig szólt élete párjához, aki a divatlapokat tanulmányozta. Hűvösen kimértnek tűntek. Igaz, beszélgetést én sem kezdeményeztem — más gondolatok foglalkoztattak — inkább a felhőket bámultam, vagy az USA Today című amerikai napilap sportrovatában tallóztam. Egyszer aztán megszólítottam a mellettem ülő férfit, az általa már általa

pozott légi újságot kértem el tőle. Készségesen nyújtotta felém, s közben mondtam is valamit, amit nem értettem, de a széles mosolya, a meleg tekintete mindent elárult. Később — már Hollandiában — nagyon sokszor találkoztam ilyen mosolyú emberekkel. A kommunikálásnak olyan eszköze ez, amely pótol sok felesleges dialógust, és beszédesebb azoknál. A bizalom, a másik iránti tisztelet jele. Nem feltételez születendő barátságot, netalán előnyökkel járó kapcsolatot, egyszerűen csak ennyit: van számodra is egy mosolyom. Mint ahogyan idejük is mindig jut egymásra. Számtalanszor megfigyeltem — utcán, kávéházban, liftben, kórházban — mennyire magától értetődően szöveglik meg egymást a vadidegen emberek. Egyetlen mogorva, visszautasító megjegyzést, arckifejezést nem véltem felfedezni. Ki-ki a maga módján nyitott embertársai felé, s azt csak sejtetem, kevésbé képmutatóak.

S ha már a nyitottságot említettem. Jó ideig nehezen befogadható élményt jelentett számomra az elhúzott függönyökkel keretezett hatalmas ablakok látványa. Ezeket keresztül bármelyik

holland család életébe be lehet pillantani. Emlékszem, milyen furcsa érzés kerített hatalmába, amikor először pillantottam meg este egy emeletes bérházat. A több száz kivilágított lakásban szinte érintésközben zajlott az élet. Tisztán ki lehetett venni, éppen akkor mit csinálnak a fényárban és pszichikai megterhelésről. Örökösök tartottak az egyetemen; a speciálkollégiumok keretén belül kiforrott, felnőtt emberekkel dolgozom együtt. Itt már fokozottabban figyelembe kell venni azt az alapvető emberi igényt, hogy a képességeit mindenki ki akarja próbálni. önállóan akar egy-egy problémát megközelíteni. Nekem viszont ezzel szemben, illetve emellett bizonyos tananyagot kell átadnom, bizonyos színvonalon. Végül is a gondok és a problémák mellett is szeretem, amit csinállok. Vonzanak az újabb és újabb kihívások. Így a kérdésre azt kell mondanom: megérté.

Földszintes városok, csatornákkal szabdalni ligetek

Az egyedülállót hosszúra nyúlt óráiban jutott időm tanulmányozni a holland települések arculatát. Számtalan könyv állt ehhez rendelkezésemre segédeszközként. Anélkül, hogy egy lépést is tettem volna, elem tártul a falvak, városok csodálatos képe megannyi légi felvételtől. Irigyletem is vendéglátóimat, hiszen a könyvekben található fényképek segítségével nemhogy az utcát, de még a saját házukat is meg tudják mutatni az idegennek. Hosszasan forgattam például a Brabant tartomány városait bemutató bédekert. Tartózkodási helyem, Bréda is a dél-holland terület egyik városa, a vidékre jellemző épületekkel. A jellegzetes vörös téglás házsorok egyhangúságát az oroztatok és a formájuk változatosága töri meg. Végül szemlélve a Brabant városokról készült légi felvételeket, csak Eindhovenben véltem felfedezni a mi fogalmaink megfelelő sokemeletes bérházakból álló lakótelepet. Természetesen a világhírű Philips cég dolgozó lakják. Az ország belsejében tett kirándulásaimkor ugyancsak megbizonyosodhattam a lakóházak emberléptékűségéről, bárhol is jártam. Mint ahogy az a rengeteg víz sem kerülheti el az idegen figyelmét, amelyek szelvényben, hosszban átszelik, behálózják a településeket. A tengerszint alatt fekvő országban így szabályozzák a talajvizet és öntözik a földeket.

A levegő magas páratartalma miatt nyoma sincs

Csak történelemtanár...

„Hagyományos értelemben nem futottam be karriert”

Dr. Mózes Mihály, a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Gyakorló Gimnáziumának történelem szakos vezetőtanára. Lassan két évtizede oktatja a diákokat. Nem egyszerűen csak történelmet tanít a gyerekeknek, hanem saját szemléletét is ad, amelyben az önálló gondolkodás központi helyet foglal el. Ez ritka dolog manapság! Talán ennek, s alapos szak tudásának köszönhető az a tekintély, amit tanítványai körében élvez. Munkájáról, eddig elért eredményeiről beszélgettünk szobájában.

— Lassan már tizennyolc éve, hogy ebben a gimnáziumban tanítok. A diploma megszerzése után az akkori igazgató, Szász Lajosné hívására kezdtem itt a pályát. Bár lehetőségem lett volna arra is, hogy a nemrég elhunyt Ránki György professzor ajánlatára Pestre, a Fővárosi Levéltárba, illetve a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetébe kerüljek. Ezt anyagi okok és a többéves várakozás miatt nem tudtam elfogadni. Így lettem végül is középiskolai tanár.

— Ugy tudom, hogy diplomáját a Kossuth Lajos Tudományegyetemen szerezte meg, viszont középiskolai tanulmányait nem gimnáziumban, hanem szak-középiskolában folytatta. Ez eléggé szokatlan egy történelem szakos esetében.

— Az igaz, hogy mezőgazdasági gépészeti szakközépiskolába jártam, de ott az oktatás színvonala egyáltalán nem maradt el a gimnáziumokétól. A humán tárgyak mindig jobban vonzottak, különösen a történelmet kedveltem, így került sor arra, hogy később magyarból és történelemből felvételiztem. A szakközépiskolai érettségi a továbbtanulásomban semmiféle hátrányt nem jelentett.

— Hogyan emlékszik az egyetemen oktató tanárokra?

— A véletlen és a szerencse műve is, hogy tanulmányaim során a saját területükön talán a legnagyobb

bakkal találkoztam. Felejtethetnek számomra az irodalomtudományok nagy tudósainak Bán Imre, Bartha János, Kovács Kálmán professzoroknak, a nyelvészek közül pedig Papp Istvánnak az előadásai. Ránki György fiatalos, lendületes történelemstúdiói mindig diákok tömegeit vonzották. Akkor még Niederhauser Emil, aki az ipari forradalom kiemelkedő szakértője, ugyanakkor a Történelemtudományi Intézet kötelekebe tartozott. Nagyfokú nyitottsága, az új iránti rendkívüli fogékonysága ragadott meg. A fiatalabbak közül pedig Irinyi Károlyt, Orosz Istvánt és Menyhart Lajost emelném ki, akik nagy hatással voltak rám.

— Végül is középiskolai tanár lett. Megérte?

— Egyetemistákkal és középiskolásokkal kerülök kapcsolatba nap nap után. Változatosság és élvezet is, hogy egyszerre két korosztállyal találkozom, de ez bizonyos nehézségeket rejt magában. Nem beszélve a fizikai és pszichikai megterhelésről. Örökösök tartottak az egyetemen; a speciálkollégiumok keretén belül kiforrott, felnőtt emberekkel dolgozom együtt. Itt már fokozottabban figyelembe kell venni azt az alapvető emberi igényt, hogy a képességeit mindenki ki akarja próbálni. önállóan akar egy-egy problémát megközelíteni. Nekem viszont ezzel szemben, illetve emellett bizonyos tananyagot kell átadnom, bizonyos színvonalon. Végül is a gondok és a problémák mellett is szeretem, amit csinállok. Vonzanak az újabb és újabb kihívások. Így a kérdésre azt kell mondanom: megérté.

— Diplomátikus embernek ismertem meg Önt, ennek ellenére, úgy tudom, kollégái között vannak, akikből tartózkodást vált ki személye. Mi lehet ennek az oka?

— Ez a nézőpontkülönbségeknek, a tárgyi anyag másfajta kezelésének köszönhető. Tanáraimtól örököltem az új eredmények iránti fogékonyságot, s az igényt az

önképzésre, amit a tanári pálya alapvető elemének tartok. Egyébként is a tanári karon belül óhatatlanul keletkezhetnek feszültségek.

— Tudományos munkát is folytat. Vannak-e speciális területei?

— Az ipari forradalom és az USA történetét kivül most már a harmadik világgal fejlődésével is foglalkozom. Ezekből a témákból speciálkollégiumokat és szemináriumokat tartok a Kossuth Lajos Tudományegyetemen. Kandidátusi dolgozatokat Gazdasági, társadalmi átalakulás Erdélyben, a Bánátban és a Tiszántúlon címmel írtam. Igazi szakterületem tehát az ipari forradalom. Az USA történetét később kezdtem el behatóan tanulmányozni, ugyanis 1983-ban Ránki György XX. századi speciálkollégiumot indított az egyetemen és ez nekem kellett befejezni. Nehéz erőpróba volt!

— Ugy hallottam, megpályázott egy amerikai ösztöndíjat is.

— Igen. Az ACLS amerikai ösztöndíjról van szó. Ezt csak európaiak pályázhatják meg, azok, akik Amerika történetével foglalkoznak. A középiskolai tanárság itt nem előny! A magyar fél ugyan támogatta a jelentkezésemet, de eddig választ még nem kaptam.

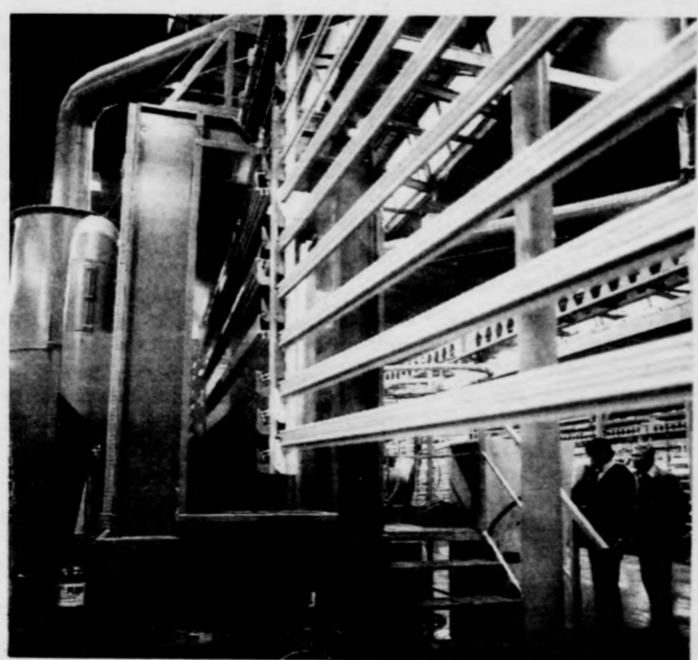
— Várható-e, hogy a közeljövőben könyve, tanulmánya vagy egyéb publikációja megjelenik?

— Kandidátusi dolgozatomat alakítom át, és a Csokonai Kiadó ígérte, hogy 1990-ben megjelenteti munkámat.

— A tanári munka mellett a kandidátusi fokozatot is megszerelte. Ennek ellenére — a diákok nagy öröme — „csak” történelemtanár maradt. Miért?

— Hagományos értelemben vett karriert nem futottam be, de a hivatalos elismerés helyett kárpótló tanítványaim megbecsülése. Ezért maradtam, úgymond, „csak” történelemtanár. Nem bántam meg.

Takács Júlia

A Fém munkás Vállalat székesfehérvári gyárában a színes nyílászárók színválasztékának bővítésére korszerű festőgépsort helyeztek üzembe. Az olasz MUNARI cég által gyártott berendezés műanyagport szór és éget rá az alumínium nyílászárókra. Az így színezett nyílászárók jobban értékesíthetők a tőkés piacokon. Az új gép-sor évente 200 ezer négyzetméter felület színezésére képes. (MTI-fotó: Kabácsy Szilárd)

Egyetemi oktatók és hallgatók alapították kisipari szövetkezetet Veszprémben, a Vegyipari Egyetemen. Az elmúlt évek során több olyan termék — vegyipari mérőműszereket, mérőoldatokat, speciális festékeket stb. — állítottak elő, amelyeket importból lehetett beszerezni. Emellett bérmentés végére a fűzői Nitrokémia részére. Az alapanyaggyártásban segédkező harmadik, negyedik és ötödik éves hallgatók alkalmazásával sikerült a berendezések kihasználtságát növelni. A már hat éve működő kisközpont évente mintegy 15 millió forintot árbevétele van.

(MTI-fotó: Arany Gábor)

Mit vá Egy jobb

Napjaink különös Hajdú-Biharban, a gazdasága, és hogy érhetjük el. A helye ság- és területfejlesztés a megyei parlamenti mandátumunk legelső feladatává a nyílászárók és társadalmi és törvények egy vitaindító és együttgondolkodó közéletben, az érdekekben. Ráérő időnképp bizottság maradt koncepcióba foglalt, később finomítani, célokat, a „kárba”. A bizonyos értelemben eredményeink meg, nyugtalanít bennünket, hogy a gazdasági helyzetünk még akkor sem, ha a törökországi, ha a országos átlagánál magasabb, közre a gazdaság területén tervek kidolgozásában, meg jelenleg is élő tevékenységhez való

A megyei párt 1985-ben fogadta a ötödik éves terv kidolgozását. Emellett a gazdasági szerkezetének átalakítását szolgáló tervet is születt a mezőgazdaság, a fejlesztés stb. feladatok kibontakoztatásához kapcsolódó koncepció és a gazdasági átalakítás adatterv egyaránt. A tervek kidolgozásában dolgozó katonák számára, s adókat bőven az 1988.

Nehezen, de

A termelés az új mezőgazdaságban, a hetedik ötlet időszakában. Különösen a mai helyzet változatlanul nincs, az ipari vállalatok export, amelynek mára ismét dollár, jelentősen a gazdasági eredmények megemlést, hogy a munkanélküliség, a tervek kiadása alatt állunk, a gazdasági csoportok és egyéni döntések mélye.)

A mezőgazdasági eszközpark fejlesztése is tartani a termelés színvonalát, az ágazatban — miközben a hatékony munka közötti különbségek elhárítottak — a gazdasági differenciálódás, a verseny, hogy a veszteséges termékek száma, a termelési területekben mezőgazdasági üzleti vállalkozások, a lehetőségei csökkennek, a rendkívüli helyzetben felhasználható

Eredményt tudni a korszerű technika kialakítását, a lehetőségeket, a gazdasági helyzetet. Eltek a változások, a lehetőségeivel, a kihasználásával, és ezek a minden bizonyosságot, az elfogadható eredményekhez, a hajdú-bihari vállalkozók (kisiparosok, kereskedők, ügyvezetők) száma megemlést, a költségvetés viszonylag rövid idő alatt nem egy fejlesztési tervet. (Például a szállítási területek, az egyes területeken a vállalkozások, a megyei fejlesztési szint, a javítások, más területek jó színvonalhoz. Helyzetük, a megteremtésével a beruházási kedvük növelhető is. Bár az ipari termelés, évenként, százalékos növekedés

INTERJÚ
FŐTITKÁRI
KOMOLYSÁGGAL

PILLANATOK AZ ORSZÁGGYŰLÉS EZ ÉVI ELSŐ ÜLÉSSZAKÁRÓL

(Nagy Gábor felvételei)

ÉN ELMEGYEK (Stadinger István)

ITT AZ IDEJE
AZ EBÉDNEK
(Bercz János,
Straub F. Brúnó)

PIHENŐ FÉLIDŐBEN
(dr. Schöner Alfréd
törábbi)

MI LESZ EBBŐL?
(Németh Miklós miniszterelnök)

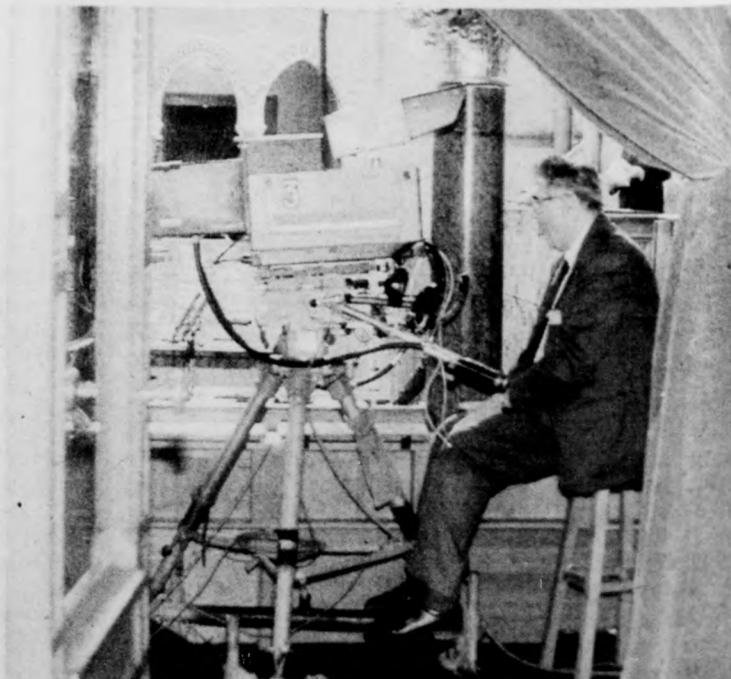

„MÁR MEGINT NEM
SZAVAZTÁK MEG”
(Stadinger István)

HOVA TETTEM
A FELSZÓLALÁSOM?
(dr. Alberth Béláné)

HOGY AZ ELNÖK NE SZOMJÚHOZZON

HÜSZ PERC SZÜNET

MADARÁ

Forog

Forog a magyar a
ban, jeles eleink
akik a nemzet lelki
teként éltek le áld
ban gazdag életüket,
a sírjukban. Attól, a
a mai honfitársak f
a világban. Mert ne
den cselekedetük ha
tőleg-szépítőleg a
nevezetre. A civil
nációk észreveszik
a kulturáltság
megmutatózó fá
okozta különbséget,
csak a ruházaton, a
mentalitáson, er
Kisföldi áruházi lop
szemtelenségük, vis
günk megannyi a
mozanata utal ber
a különb nemzetek f
ge. Meg jó, hogy
szorgalmas presztí
missziója ellenére ál
igen kegyező a vé
rölünk.

Elvileg nincs olyan
szág a Földön, ahov
luthatnánk el, a k
megadta az engedély
váltunk menetjegyet,
vá akarunk. Alighat
magyar ember mo
ki legkönnyebben az
gából a „keleti tömb
közül. Szívesen is
lünk a világban, a
tatottak ehével vejt
magunkat a lehető
Utazunk tehát. Nem
nyos, hogy világot
sokkal inkább a pé
költeni. Tudunk m
rolni mindenhol: a
világban, a közepese
lett országokban, a
házakban egyaránt.
kinek gyűlnek az él
perze elsősorban
esztétikaiak; nem a
barokk kastélycsod
vanya rögződjk
zetünkben, hanem a
nancsmók, a szám
halmazok, a videom
fonok képe. Megy
boldogtalan keletre
mint nyugatra, észá
pen úgy, mint délre.
szívesebben persze
ra.

„Határc incidensek

Ot szomszédunk
négybe többé-kevésb
jos eljutni, beutazni
ma is. Ezek a testve
cialista országok. Az
lőhelyeken nemritkán
alázó incidenseknek
tete az ember. Egy
korban amikor több
a naplemente irá
meglehető komo
fontolgatja, hogy m
leti az időközben szí
málissá váló limesek
mi határaink átereszt
pessége meglehetőse
látóztottnak bizonyul.
bánásmódban rész
bennünket a határon
poggyászaikban tur
nácok? Olykor alap
indokolatlanul megv
tatnak bennünket. H
képpen éreznünk ke
olyan erőszakster
van találkozásunk.
nek a kezében
hatalom van. Elés
hogyan ez az erő m
sen balkáni módor

R

VAJDA MÁRIA: Hol a világ közepe?

PARASZTVALLOMÁSOK A SZERELEMRŐL

Hu az ember a Kecske-
nőten, a Forrás-könyvek
darabja ként megjelentetett
kötet tartalommutatóját
vizsgálja, furcsa címek
ötlenek a szemébe. A be-
lénk rögződött álszemér-
ség meg a szexuális kultú-
ránk nem túlzottan nagy
fejlettségére utaló — a ne-
mi életre vonatkozóan igen
szegényes szokásaink okán
a nyomdrafestéket nem vagy
alig tűrőnek kell minősíte-
nünk közülük néhányat,
így a szelidebbekből ika-
tunk ide egyet-kettőt: Ke-
resztgyat löttem az asz-
szonyrak, Az ürge se jár
egy lyukba, E még nagyobb
kurva, A háromfarkú ju-
hászlegény stb.

fiatal tapasztalataira apel-
álna a gyűjtőszöveg. A
primitívnek, kezdetleges-
nek sejtett, illetve feltárat-
lan, ismeretlen régi parasz-
ti szexualitás a kötet tanú-
sága szerint semmivel sem
vetett fel kevesebb problé-
mát, mint az okító szexka-
zetták és genetikai köny-
vek, a nemi életre nevelő
művek társaságában élő
ember hasonló élete. A ré-
gi balmazújvárosi paraszti
társadalom — főleg fiatal-
abb — világának éppoly
súlyos kérdésekkel — a köz-
erkölcs, a „falak” nyűgei-
nek terhe alatt, ezeket te-
kintve sokkalta súlyosab-
bakkal! — kellett szembe-
néznie, mint ma bármelyi-
künknek.

Már a fejezetcímekből is
kiteszik: Vajda Mária, a
fiatal debreceni néprajz-
kutató az életről, az ismerkedés,
szemérmét a kiadókól és
az olvasókból alaposan ki-
söpörni kívánó könyvvel
lepte meg az érdeklődőket.
Visszatért a tiszta forrás-
hoz: 1974 és 1983 között
azokat az idős (akkor 70—
80 éves) balmazújvárosi pa-
rasztembereket kereste meg,
akik köntörfalazás nélkül, a
maguk tisztaságában, a ké-
nyes dolgokat sem elhalga-
tató őszinteségében (nevez-
hetjük ezt naivitásnak is,
ahogy tetszik, pedig nem-
igaz) mertek beszélni a
folklorista mikrofónjába
fiatalkoruk szerelmi, sze-
xuális életéről. Emlékeik
tiszteltében tartása érdeké-
ben név nélkül „gyóntatja”
őket a kötet.

Az adatközlők izes beszé-
dét köznyelvi áttételek nél-
kül, stílzálattalanul adja, val-
lomásaikat, meglepően kitá-
rulkózó nyilatkozataikat a
szókimondás törvényét tisz-
telten közli. Sehol nem szé-
pít, nem eufemizál, hagyja
az anyagot magáért-beszél-
ni. Ellátja persze az egyes
fejezeteket az önálló kuta-
tatásra utaló bevezetővel,
jegyzetapparátussal, kom-
mentárokkal. Atjárja az ol-
vasót eme ódon, nyomorúsá-
gos életközegben való meg-
mártózás közben — a kuta-
tó egészséges humorából is,
a történetek gyakran meg-

(arany)

MADARÁSZ GYULA: SZÁLKAHALOM

Forog a magyar

Forog a magyar a világ-
ban, jeles eleink pedig,
akik a nemzet lelkiismeret-
ként éltek le áldozatok-
ban gazdag életüket, talán
a sirjukban. Attól, ahogyan
a mai honfitársak forognak
a világban. Mert nem min-
den eslekedetük hat épít-
őleg-szeplőleg a magyar
nevezetre. A civilizáltabb
nációk észreveszik rajtunk
a kulturális fókában
megmutató fáziskésés
közta különbséget, s nem-
csak a ruházaton, az egész
mentálisan, erkölcsön.
Kisföldi aruházi lopásaink,
szemetelésünk, viselkedé-
sünk megannyi áldatlan
mozzanata utal bennünket
a külföldi nemzetek fiaii mö-
gé. Meg jó, hogy sokak
szorgalmas presztizsfaktó
missziója ellenére általában
kezező a vélemény
rólunk.

magát, igyekszik alaposan
meghosszabbítani azt az
időt, ameddig a markában
vagyunk. Persze nem minde-
nyütt egyforma a helyzet,
országok és országok kö-
zött különbség van. Az
autóbuszok népének siri
csendet kell produkálnia,
úgy kell feltüntetnie, mint-
ha az ütlevél-pecsételest
szent gesztusnak élné meg,
mintha felő tisztelttel
már-már alázatos köszönet-
tel adózna neki. Olykor
nem állják használni az
útszéli dialektust sem, s
még az a jobb, ha nem
próbálnak meg kedvesek
lenni.

Történetesen egy magyar
vamos vállon veregeti a
tudományokban és tisztas-
ságban megőszült profesz-
szort, a nemzetközi híru tu-
dost.

— No, mit rejtettünk el,
papa?
— En? — képed el a ta-
nár úr. — Semmit.
— Megnézhessük az ülés
alatti szatyrokat? — kedé-

lyeskedik a közeg amúgy
alacsony-jóságosan.
A tanár úr vörös arccal
tűri a leckéztetést, eszébe
sem jut, hogy valamit is
tehetne e viselkedésfelad-
vány ellen.

A lengyel határór nyom
egy pecsétet az egyik lány
meztelen lába szárára; bok-
nak szánja, ugyanis fölöt-
tebb kellemesnek tetszik
neki a női „futómű”. S en-
nek a bilyogozó széptevés-
nek örülni kell, hisz most,
az emberlétnek eme tíz
percében ez az uniformisos
atyaúristen osztja ránk a
sorsot.

A szlovák határór elis-
merést váró lezserséggel
dobja oda magyar kollégá-
jának a pecsétéikészülé-
ket (hogy az nagyot bucs-
kázik a levegőben), jelez-
vén, hogy derogál neki ve-
lünk foglalatokodni, nem
hagyja ott miattunk a nap-
fürdőt. Egyébként talán
még északi szomszédaink
„grancsárjaitól” kapjuk a
legtöbb gavallériát.

Bécsi bagázs

A bagázs szó szedett-ve-
dett népséget jelent, s nem
tartjuk indokolatlannak a
használatát, hisz magyar-
jaink megveszekedett töme-
ge valóban Bagázsit csi-
nél az osztrák fővárosból,
legalábbis hétvégeken. Ba-
gáznak hat a tömeg egy-
részt a nagyságával, más-
részt vásároló jellegével,
harmadrészt pusztá idegen-
ségével, tájékozatlanságá-
val, zajos jöttmentésével,
negyedrész a fegyelmet-
lenségével (a parkolási sza-
bályok be nem tartásával,
szemetelésével), ötödész
kisebb-nagyobb lopásaival,
„csinytevéseivel”.

Jó ideje már, hogy hétvé-
geken valóságos felborul
az ország, autók és buszok
karavánjai sietnek adózni
Bécs áruválasztékának, -bö-
ségének, viszonylagos olcsó-
ságának. Megannyi „ausztró-
fil” magyar szenvedő szíve-
sen a határon a többórás
várakozást, csak hogy meg-
szerezze az áhított termé-
ket. Nem Mária Terézia gi-
gantikus szobra, nem a
Burg, hanem a Mariahil-
ferstrasse véget nem érő
üzletsorai vonzzák a
mieinket. Német szót elvé-
ve lehet hallani ezen az ut-
cán, hová menekülnek va-
jon ilyenkor a bennszülöt-
tek? Sajnálni talán éppen
nem kell őket a magyar
megszállás miatt (hogy
nyögniük kell a magyarok
vidám hadát), hisz hazánk
négy évszázadon át viselte
a Burg urainak tulajdonje-
gyét. Ha a mieink tömege
nem taposná egymást a
strassén, valószínűleg ki-
hálnak, elhagyatottnak
tetszene. De tapossa, keve-
redik a palóc és az őrségi
tájszólás, ha nem vigyázol,
az a sajobányi matróna
lever a lábáról. Milyen
adszeretővé tette a
magyar embert a valutake-
ret! Az idős, magukat alig

vonszoló nagytatusokat,
dédmamusokat egy napra
sem tudják nélkülözni ezek
a ragaszkodó szeretettel
csordultig telt szívű fiatal
házaspárok. Az eltörődöt-
ket kirángatják a karosszé-
kűkből, az ágyukból, hogy
megmutassák a monarchia
fővárosát, a szülőfalujukat
évtizedek óta el nem ha-
ggyó öregeknek.

Aki bagózva jön-megy,
aki lépten-nyomon maga
alá piszkol valami papir-
szeméttel, aki nagy dobozo-
kat trógerol a vállán, bizo-
nyosan magyar ember. Ha
a mokányáság antropológiá-
ja nem vallana a fajtára,
elárulja a nemzetiséget a
jóliótözötttség hiánya, a sör-
te az arcon, a fésületlenség
a fejen. No és (friss, hallott
adalek ez) az örökösén
zsebben hordott kéz.

Az üzletekbe nem lehet
beférni, hiába álmodoztál
nyugodt, kényelmes vásár-
lásról, olyanról, amelyet —
megadva a módját — ko-
mótosan, megfontoltan bo-
nyolítasz. Elvégre nem há-
romszáz forintot elkölteni
jöttél, harminc-negyven-
ezerért akarsz maradandó,
értékes, irigylendő termé-
hez jutni. Idegesít, hogy
tízlepesenként megállítanak
a többnyire disszidens fia-
talember, a vevőfelhajtók,
hogy levakarhatatlanul
agitáljanak, nem győződ a
szemeteskosarakba dobálni
a prospektusokat, a szóró-
lapokat. Nem számítótól
ennyi honfitársadra, akik
olyan sűrűn lepik el a Ma-
riahilferstrassét, mint virág-
karneválkor a debreceni fő-
utcat. Akkor jössz ki igaz-
án a békétevésekből, amikor
szembetalálkozol a harmá-
dik szomszédoddal. Legszí-
vesebben kiszaladnál a vi-
lágból.

Megteheded. Kezeden a
világútleveél.
Erdei Sándor

Olvasóink javaslatait kérjük

Amikor a napilapok árának emelését kö-
zöltük, azt ígértük, hogy igyekszünk a több
pénzért többet is nyújtani, ami elsősorban
nem mennyiséget jelent, hanem tartalma-
sabb, érdekesebb, olvasmányosabb, az olva-
sók igényének jobban megfelelő újságot.
Éppen ezért saját szerkesztőségi próbálko-
zásaink mellett szeretnénk minél jobban tá-
maszkodni az olvasók véleményére, kíván-
ságaikra, ötleteire.

Mit szeretnének olvasni a Naplóban? Mi-
lyen témákról írjunk többet? Indítsunk-e
új rovatokat, tematikus oldalakat? Még a
fantasztikusnak tűnő ötleteket is szívesen
fogadjuk — hátha nem is annyira fantasz-
tikusak.

Javasataikat eljuttathatják hozzánk a ló.

lapban közölt válaszlapp felhasználásával
postaköltség nélkül. Amennyiben levélben
részletesebben írják meg, akkor bedobhat-
ják a szerkesztőség kapujánál elhelyezett
levélládába, a nem debreceniek pedig le-
adhatják a helyi városi vagy községi pár-
tbizottságon, ahonnan továbbítják nekünk.
A borítékra írják rá: Napló szerkesztősége,
olvasói javaslatok. Közölhetik javaslatukat
telefonon is az ügyeletes hírszerkesztővel a
12-144-es számon, munkanapokon reggel 8
óra és délután 17 óra között. A legérdeke-
sebb javaslatokat közre is adjuk.
Bízunk olvasóink segítőkészségében és
várjuk ötleteiket január végéig, hogy azok
figyelembe véve újulhasson meg a Nap-

FELADÓ

4 0 0 1

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ SZERKESZTŐSÉGE

DEBRECEN
Postafiók 72

4 0 0 1

Cézanne emlékezete

Százötven éve született Paul Cézanne, a modern festészetű törekvések úttörő mestere, a posztimpresszionista festészet legnagyobb egyénisége. A zárkózott, mániákus gyötrellemmel saját útját kikínáló, szegény, kinevetett mester, aki már csak halála előtt ismerte meg a siker ízét, forradalmár volt. Elvetette az impresszionisták látványfestészetének csillogását, képein visszatért a szilárd formához, megszervezte a rendezett teret. Ritka az a mai festő, akinek képe közvetlenül vagy közvetve ne lenne kapcsolatban a magányos mester heroikus vívódásával. Az ő térleméletéből egész iskola sarjadt ki, a kubizmus. A Vadak csoportja is az ő törekvéseiből indult ki. Minden idők egyik legnagyobb koloristája volt, különösen lehetettfinom, összegző akvarelljein, melyek közül a Szépművészeti Múzeum is birtokol néhányat.

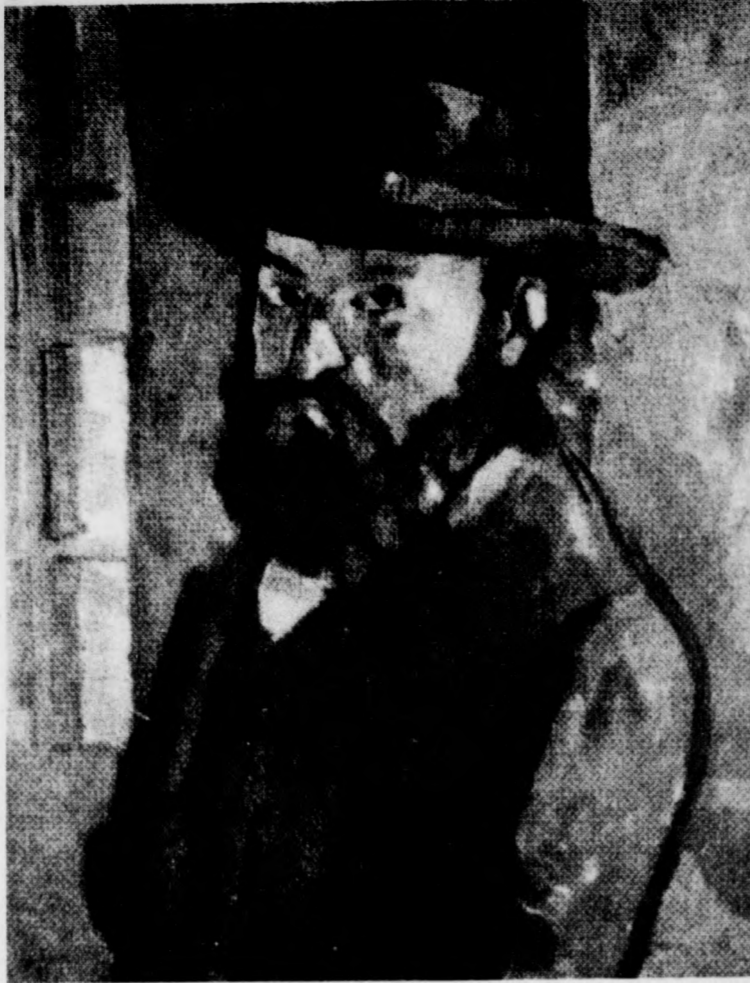
rális pont felé irányuljon. A láthatár párhuzamos vonalait adják a kiterjedést, a természet egy szakaszát, a látványt... A láthatáron levő függőleges vonalak a mélységet adják."

Aix en Provence-ben született, és ott is halt meg 1906. október 22-én festőhöz méltóan, szinte a festőállvány előtt. A leányosan érzékeny, finom idegrendszerű fiút édesapja internátusban neveltette, ahol életre szóló barátságot kötött Zolával. Apja akarata ellenére lett festő, Párizsba utazott, de az Ecole des Beaux Art felvételi vizsgáján elbukott. Megismerkedett az akkor induló impresszionistákkal. Közülük Pissarroval állt legtovább barátságban, aki a tájképfestésre tanította. Rendszeresen, megszakításokkal tanult, legtöbbit az Académie Suisse-ben.

Az impresszionisták segítették először a nyilvánosság elé 1874-ben Nadar fényképész műtermében rendezett kiállításukon. Ekkor még Párizsban élt, később visszavonult Aix-be, melyet csak ritkán hagyott el.

Az az expresszív kifejezőerő, mely műveiben lobogott, csodálatosan gazdaggá teszi legszegényebb tárgyú képeit is. Alkotásain minden részlet egyformán fontos, nincsenek a klasszikus festészet szabályai szerint kiemelt dolgok. Pedig hagyománytisztelő volt alapjában; a formák stabilitását, a körvonal szerepét ő adta vissza az impresszionista festők fényáradata után, mely illuzórikussá tette az egész világot. Nagyon tudatosan dolgozott keserves és szakmai családásokkal teli ifjú-sága óta: „A természetet hengerrel, gömbbel és kúpokkal kell alakítani, mindent távlatba állítani, úgy, hogy a tárgynak vagy vázlatnak valamennyi oldala egy cent-

Már első képein is a térbeliséget hangsúlyozta. Csendéleteit — köztük a Szépművészeti Múzeum 1873—77 között festett remekét, a Buffet-t — a szervezett rend és az érzékletes előadásmód jellemzi. Rálátásos kompozíciói a kubizmus kezén a század tízes éveiben az egész európai festészetben elterjedtek. A nyolcvanas években főművei egymás után sorjázta. 1888-ban festette ugyancsak hosszú utóéletű, nagy vásznát, a Húshagyt kedvet (Leningrád), a modern fest-

Önarckép

tészet útjelző remekét 1892-ben alkotta meg a Kártyázókat, melyet több változatban készített el.

Gyűjteményes kiállítással 1895-ben lépett a közönség elé, de a közönségből sokan úgy érezték, hogy a belépti díjat kilopták a zsebükből. Ekkor már ötvenéves volt. Utolsó korszakában önarcképei hosszú sora mellett több portrét is festett, elsősorban barátairól, Vollard műkereskedőről, aki sohasem hagyta el, Gasquetról, a „Vörösmellényes fiú”-ról, a Pipás férfiről (1895—1900).

Az utolsó évek megrendítő erőfeszítéseit őrzi két, furdózó nőket ábrázoló kompozíciója, a cézanne-i

építő festészet legmagasabb csúcsein. Az ablakokat háromszögletű kompozícióba szorította, hengerekké és kúpokká merevítette. Ezek a művek vezetnek a kubizmus kapujához, bár a mester befejezetlennek tartotta őket. Az 1900—1906 között festett Malmos tája már absztrakt módon bontja szét a teret. Térbeli törekvéseinek összefoglalása ez a mű, az egyértelmű formákat ötvözte össze egymással.

A helyi színek fokozatosan egyre többet jelentettek számára. Nem rajzra, hanem színnel alakította ki a formákat. A szín kezelésében soha nem áldozott gyengédségről tanuskodnak késői művei. A színek finom összecsendülése ércből kalapált kompozícióit éteri régiókba emeli.

Brestyánszky Ilona

Szédítő karrier

— Na, fiam, bedobunk a mélyvízbe... — szusszantott egy szilvóriumillatú Dészabó, a Tömegsport című napilap rovátvezetője. — Holnap egy valódi focimeccsről tudósít hatsz, fél flekkben.

E szavak hallatára Pentelének az izgalomtól összekocantak a térdei, pedig meglehetősen karikalábai voltak. Ugyanis ő mindaddig csak kis színeseket szállított a lapnak a Klauzál téri snóblibajnokságról. S most egyből egy tétmérkőzésről írhat! Tudniillik holnap, az Alsópiszkai Bórszattyán meccsen dől el az NB IV-ben a 13. hely szerepe.

Másnap délelőtt Pentele háttéranyagokat gyűjtött az alsópiszkai kocsmában és a plébánián, de a mérkőzés előtt negyedórával már a helybéli tévész lelkes pártolójainak segítségével elhessegetni a focipályáról a henekeket.

A meccs kezdetét jelző sípszó azonban nemcsak a henekeket zavarta meg, hanem a Tömegsport ifjú tudósítóját is, mivel a fütty után a játékosok úgy elkezdtek ide-oda rohángálni, hogy Pentele képtelen volt megszámolni őket. Mentésére legyen mondva, hogy élete első focimeccsére készülve izgalomban a labdarúgás helyére a lengőteke szabálykönyvét hozta magával, így hiányzott megbízható szakirodalom.

Amikor a játékosok zuhanozni indultak a közeli geszkúthoz, Pentele megkérdezte a végeredményt a bírótól, majd blokkfüzetébe kanyarított néhány kerekded mondatot az időjárásról és a pályagondnok kuttyájáról.

— Elsőre nem is rossz... — szusszantott kivételesen egy vegyesgyümölcs-illatú rovátvezető, a féloldalmi tudósításra bandzsítva.

— Lenne egy kérésem, főnök — bátorodott fel mérték tartóan Pentele. — Szeretnék három nap szabadságot, az alatt megírnék egy focikönyvet.

A kétszáz ezer példányt órák alatt szétkapkodták, hiszen Pentele Datolya II-ről írta könyvét, a harminc évek legújabb legendás platinacsapatának sztárjáról, Horthy Miklós jobbszélsője voltam címmel.

Azóta megjelent a bővített második kiadás is, amelynek függelékében már szóhoz juthattak Datolya II. egykori barátai is mind a tizenhétvezren, valamint egyetlen ellensége: Winston Churchill.

Természetesen Pentele nem pihent friss babérait. Gyors egymásutánban könyveket írt a Klauzál téri labnyokról, a snóblirályról és egy rockegyüttesről: a bórszattyáni Mokaszinról. Hetente megjelenő művei terjesztésére saját aluljárót íratott a Klauzál téren, s ezekben a percekben éppen emlékiratain dolgozik. A páros heteken tagja az Írószövetségnek, a páratlanokon viszont rendre kilép onnan.

S még valamit: azt a bizonyos meccset egyébként az Alsópiszkai nyerte kettő-egyre...

Walter Béla

Csendélet

APÁTI MIKLÓS:

A legnagyobb ember*

A legnagyobb, a legmagasabb ember számomra mindaddig, míg Jani bátyám, anyám rokona meg nem jelent nálunk, az apám volt. A két nagy ember, ha találkozott, nem sokat beszéltek. Sakkoztak, malmoztak inkább. Bizony, Jani bá volt a legmagasabb, s ettől napokra szomorú lettem.

Jani bá tőlünk nem meszsze, egy laktanyában katonáskodott. Honvéd cigarettát szívott, apámnak is hozott ajándékba. Ha megjött hozzánk, letekerte lábáról a kapcát. Hidegre fordulván az idő, anyám egy rossz zsákot tett a lába alá, hogy ne fázzon. Aztán elhúzódtott a férfiaktól, sült, főzött, vagy varrogott, hagyta őket játszani.

Meg beszélgetni. Furcsán beszélgettek, nagyon kellett figyelni rájuk, ha az ember érteni akarta, miről is van szó. Ráhajoltak a táblára, rakosgatták a bábokat, és nagy ritkán, ha szóltak, ilyesmiket mondtak: „Ami a tiéd, tedd el, a másét ne vedd el”. Ilyentájt szokott elhullani a babu. Mire a felelet rendszerint az volt: „Majd eljő az ideje, mint a szalmakalapnak”.

A király nemcsak a legmagasabb bábu volt, de a legtovább is ő maradt a táblán. A magasság, az erő jelképe lett, csakúgy, mint Jani bátyám. Jani bának hívtam a királyt, tudtam,

hogy ő a legerősebb játékos a táblán.

Apám és Jani bá soha nem veszekedtek a játék miatt, de szavakkal azért meg-megcsipkedtek egymást. Ha apám arra gyana-kodott, hogy Jani bá egy figurát eldugott, s morogva-mosolyogva meggyanúsította, Jani bá rövest ráfelelt: „Nemcsak egy tarka kutya van a világon!”. Ilyenkor hamar meglett a bábu, folytathatták, vagy kezdhették előlről a játékot, annak rendje szerint. Néha, ha nyeresre állt, Jani bá ukiem is tett fel kérdéseket, ki rendszeren az asztal mellett áldogáltam, s a le-szedett bábukat rakosgattam új és új rendbe, nagyság, szín, rang szerint, sokszor negyed óráig is képes voltam szuggérálni a sorból hiányzó bábót, hátha levonnék, s elkerülhetne hozzám, kis csapatomba. Ilyen kérdéseket kaptam: „Fekete fenéből iszik egy holt madár, nyoma is fekete, ha fehér mezőn jár” — Azt kellett rá felelnem, hogy az íróttól, s én feleltem is boldogan, mint a múlt hónapban. Láttam, örülnek neki.

Ők meg csak játszottak. És hát ugratták is egymást, mindíg a játszma alakulása szerint: „Hová lépsz most meg?” — kérdezte apám, ha sorról sorra haladva sikerült ellenfele királyát bekerítenie.

— Elmegyek a nagyvilágba, s ott a lábam lelogatom.

A család dolgai csak ritkán jöttek szóba, a szegénységről nincs mit be-

szélni. Ha mégis, akkor többnyire anyám porolt apámmal. „Új talp kell a gyerekek bakancsára!” Tudtam ezt én is, de míg nem esett le a hó, az se zavart, hogy lyukas cipőben járók. A talpát úgyse látja senki. Apám értett a cipőkhöz, komoly szerszámjai is voltak, a sutfiniban tartotta őket. Legjobban az tetszett, ha szögezett. Ilyenkor látni szokott a szájból elő, nem is láttam, mikor rakta bele, s utótte-verte belé mindet a meglyukasztott bőrébe. Szapora, látványos munka volt. „Meg ez mint az ágyba szarás!” — mondta, mintha mentesgőzne e tudománya miatt. Nem szeretett kopácsolni.

És most újra az én cipőm! Megint velem van baj. De Jani bá és apám oda se hederítettek, játszottak nyugodtan tovább. Hát túl nagy lett a csönd, mintha Jani bá törte meg.

— Es, havaz, s úgy lesz tavasz.

De még előttünk volt a tél, besütött a szeptember nap, csak nem rég kezdődött az iskola. Ott ilyeneket nem hallottam: „Tiszta Duna, Dráva, Száva, törjön el a lábod szára!” Ha magam próbálkoztam az iskolában ilyesmivel, hiába vártam ki a megfelelő alkalmat, beirt a tanító a füzetembe:

„ILYET NE MONDJON A GYEREK, A SZÁVA NEM MAGYAR FOLYÓ!”

Magyar, nem magyar, mit bántam én azt. Nekem Jani bá volt a magyar, ízésségei, bölcs szavai miatt. Anyám falujából

KIÁLLÍ MÚZ

Ha történetét...
éve van műs...
munk. Ha épül...
sait keressük...
Annak idején...
amikor a Nem...
megalakult, a S...
gyűjteményben...
szaki emlékek...
technológiai os...
tötte, rendszer...
átadta az ipar...
Műszaki Egyet...
a tárgyakat —...
része aztán ell...
A kormány...
kezdeményezte...
szaki múzeum...
zal a kikötéssel...
tézmeny egy...
vizsgálatokat...
A múzeum és a...
tézét megalaku...
elsorvadt a m...
tő-, rendszerez...
állítói szándék...
az intézmény...
rölték a múzeu...
lett belőle Te...
gáló Intézet...
mérnök- és épít...
lamint a Ma...
vasutak hozó...
technikai-műsz...
mot, amelyet a...
vett és Kassára...
A felszabadu...
gint csak nem...
országok mű...
ménye. Ekkor...
hány gyár, tró...
gyobb, felib...
még ma is lét...
zeumot. Az or...
leg 47 egység...
múzeumi háló...
triosztók, gyá...
történetét bem...
bek közt bány...
ipari, vízügyi...
tilipari, olajip...
ezek — Sopron...
Várpalotán...
Zalaegerszegen...
cött, Gödöllőn...
— és még jó...
ban.

1973 az Orsz...
Múzeum legúj...
tásának dátum...
hibája csak a...
intézmény...
nélkül, mindős...
llettel működ...
A főváros X...
lévő raktarak

jött, az ország...
csücskéből. Eg...
mal megláto...
otthon, renget...
hát cipeltünk...
jó lesz még...
alább a kert...
Egész éjjel ut...
nap délelőtt...
pedig a rövid...
fogoljunk Jani...
allomástól, vég...
dalon. Soha ar...
pekedtem, soha...
fáradtam, min...
a töltésoldal...
anyám talált...
„Ha nem voln...
nánk, ha sok...
fulladnánk, n...
„Iát a viz!...
anyám, de ne...
talán gyermek...
vizei juthattak...
folyó járt erre...
a Tiszába fol...
Bántam is én...
Jani bátyám...
desei huncutá...
sebek voltak...
tédetted, azt...
dezni, míg sz...
táblán ögyelge...
füllér az ára...
háza, mi az?...
lámpavilág”...
mikor elsőre...
később meg...
akartam kérd...
lelni. Anyám...
a mondas v...
inorant a lért...
— Láttok m...
nem, hát b...
Az lehet söté...
Apám most...
sza, ahogy má...
hogy a vacsor...
ettük, hisz - a...
ben is megtal...
ber. De Jani...
hatta meg szó...
— Ahol ke...
a harmadik ne...
— Nem az...
én, fiam. De...
lek. Csak...
drága... Oszt...
én Mátyás hu...
Azért mindi...
bat ettünk, ha

KIÁLLÍTÁS, VENDÉGSÉGBEN Múzeum – épület nélkül

Ha történetét kutatjuk, 180 éve van műszaki múzeumunk. Ha épületét, kiállításait keressük, ma sincs.

Annak idején, 1808-ban, amikor a Nemzeti Múzeum megalakult, a Széchenyi-féle gyűjteményben voltak műszaki emlékek is. A múzeum technológiai osztálya gyűjtötte, rendszerezte, később átadta az iparközpontnak, a Műszaki Egyetemnek ezeket a tárgyakat — amelyek nagy része aztán elkallódott.

A kormány már 1883-ban kezdeményezte önálló műszaki múzeum alapítását azáltal, hogy a kikötéssel, hogy az intézmény egyúttal műszaki vizsgálatokat is folytasson. A múzeum és a vizsgálo intézet megalakult, de lassan elsorvadt a múzeumi gyűjtő-, rendszerezőmunka, a kiállítói szándék, és 1922-ben az intézmény nevéből is törölték a múzeum szót. Így lett belőle Technikai Vizsgáló Intézet. 1936-ban a mérnök- és építészeget, valamint a Magyar Államvasutak hozott létre egy technikai-műszaki múzeumot, amelyet a kormány átvetett és Kassára telepített.

A felszabadulás után megint csak nem volt Magyarországnak műszaki gyűjteménye. Ekkor alapított néhány gyár, tröszt kisebb-nagyobb, feliben-harmadában még ma is létező szakmúzeumot. Az országban jelenleg 47 egységből álló ipari múzeumi hálózat működik, trösztök, gyárak szakmai történetét bemutatva. Egyebek közt bányászati, vegyipari, vízügyi, építészeti, textilipari, olajipari múzeumok ezek — Sopronban, Pécsen, Várpalotán, Esztergomban, Zalaegerszegben, Pápán, Vácon, Gödöllőn, Kétegyházaán — és még jó néhány városban.

1973 az Országos Műszaki Múzeum legújabb kori alapításának dátuma. A szépség-hibája csak annyi, hogy az intézmény kiállítóhelyiség nélkül, mindössze raktárépülettel működik mindmáig. A főváros XI. kerületében lévő raktárak így műszaki

történetünk tizenegyezer tárgyi emlékét rejtik a látogatók elől. Egyébként a kerület fejlesztési tervében régebben szerepelt egy kiállítócsarnok építése, a legújabb variációban viszont erről már nincs szó. A jelenlegi pénzügyes világban a raktárakban halmozódó tárgyak nem is igen számíthatnak bemutatásra, „feltámasztásra”.

Ezért is „vendégszerepel” most a Néprajzi Múzeumban az Országos Műszaki Múzeum nagyszabású kiállítása, a Magyar alkotók a műszaki haladásért címmel. A rendezők bemutatják a legkiválóbb magyar tudományos és műszaki alkotók munkásságát, s azt, hogy miként járultak hozzá tudásaink, mérnökeink, feltalálónk az emberiség haladásához.

A kezdeteket a 10–12. századból a magyarországi vasolvasztó helyek ásatási leletei, például a Vasvár — Kőkönyes-dűlőn talált kemencék illusztrálják. Feltalál Thurzó János technikus és bányavállalkozó 15–16. századi, színes- és nemesfém-bányászattal kapcsolatos munkássága. Láthatjuk a Kocs községben feltalált ko-

csit, Hess András, Mikovinyi Sámuel térképeit, Hell József gőzgépjét, Segner János András turbináját. Aztán az egyetemnek, főiskolának, technikai iskolák megalakításának korából a világhírű tudós, feltaláló tanárok — Kempele Farkas, Jedlik Ányos, Bolyai János — munkássága következik. Majd megjelennek a reformkor nagy tudósai, Várhelyi Pál, a vízszabályozás úttörője, Irinyi János, a gyufa feltalálója.

A múlt század közepétől kezdődik a nagy felfedezések kora. Ekkor tevékenykedett Eötvös Loránd, az inga, Puskás Tivadar, a telefon-hírmondó, Schwarz Dávid, a kormányozható léghajó, Bánki Donát és Csonka János, a karburátor, Zipernowsky Károly, Déri Miksa és Bláthy Ottó, a transzformátor, Asbóth Oszkár, a helikopter, Brody Imre, a kriptónlámpa feltalálója.

Aztán már csak találmányra választhatjuk ki a technika korának legnagyobb magyar alkotóit, köztük Kandó Kálmánt, a vasút-villamosítás úttörőjét, a Nobel-díjas Hevesy György kémikust, Kálmán Tódor aerodinamikust, Szilárd Leó fizikust, vagy Neumann János matematikust. A legújabb kort a Vega űrszonda magyar szellemi közreműködőinek munkássága képviseli.

Bizonyára a ritka kiállítási lehetőség az oka, hogy a kiállítás rendezői mindent meg akartak mutatni, így aztán zsúfolódnak a tárgyak, a szövegek, a fotók, a dokumentumok.

Az utolsó terem a Műszaki Múzeum megalakulásának történetét vonultatja fel, a szakmúzeumi hálózat, a gyűjtőkör és a központi technikai adatbank bemutatásával.

SZILÁGYI IMRE: EX LIBRIS

...jött, az ország legtávolabbi szűcskeiből. Egyszer anvémmal meglátogattuk őket otthon, rengeteg rossz ruhát cipeltünk, hátha nekik jó lesz még valamire, legújabb a kertben, a földön. Egesz éjjel utaztunk, másnap délelőtt érkezünk meg, pedig a rövidebb úton gyalogoltunk. Janiék házáig az állomástól, végig a töltésoldalon. Soha annyit nem cipkedtem, soha úgy el nem fáradtam, mint akkor. Ott, a töltésoldalon hallottam anyam találos kérdését: „Ha nem volna, elpusztulnánk, ha sok volna, megállnánk, mi az?” — „Hát a víz!” — mondta anyám, de nem nevetett, talán gyermekkorának árnyai juthattak eszébe. Sok folyó járt erre felé, s mind a Tiszába folyt. A Száva? Bántam is én.

Jani bátyám találos kérdése: huncutabbak, nevetősebbek voltak. Ha már sötétedett, azt szerette kérdezni, míg szembe a sakk-táblán öngyelt, hogy „Két áller az ára, mégse fér a házba, mi az?” — „Hát a lámpavilág”, kacagott rám, mikor elsőre nem tudtam, később meg már nem is akartam kérdésére megfellelni. Anyám persze értette a mondás velejét, oda is inorant a férfiakhoz: — Láttok még! Ha meg nem, hát beszéljessenek. Azt lehet sötétben is.

Apám most se szólt vizsra, ahogy máskor se. Volt, hogy a vacsorát is sötétben ettük, hisz a száját sötétben is megtalálja az ember. De Jani bá nem állhatta meg szó nélkül: — Ahol kettő elegendő, a harmadik nem szükséges. — Nem azért mondom én, fiam. Dehogyanis küldlek. Csak minden olyan drága... Oszti nem vagyok én Márjás huncut... — Aztért mindig valami jobbat ettünk, ha Jani bá ná-

lunk járt. Máskor bab, krumplic, ilyenkor meg juttott egy kis lókolbász is. Kenyérrel, hagymával et-tük, én nagyon szerettem, ritkán került felvágott az asztalra.

— Van még idő vacsoráig. Megtoldhatná a gyerek cipőjét.

A cipő az bakancs volt, a toldás foltot jelentett.

— Nincs akkora foltom. — Hát keressen. Egy suszternek ne volna?

Apám nem volt suszter, de anyám nagyon vágott rá, hogy mesterember legyen az ő ura, s nem holmi uzemi munkás, egy kártológép mellett. Leginkább a falusi rokonság előtt szerette mondani: „Az én uramnak aranykeze van! Csak kézbe kap egy cipőt, s már meg is van vele. Ugye, apukám?” Mit lehetett erre mondani? Semmit. Apám naphosszat a gép mellett dolgozott, de anyám lelkesítő szavatai közepe máris esztendőkkélezte kitanulta a cipészkeget. Papírja nem volt róla, de ügyes keze, az igen. Honnan lettek szerszámai? Sose tudtam meg.

A sufniban szinte világosabb volt még, mint benn a szobában. Apám föltúrt mindent, de nem találta a flekknek valót.

— Az nem lesz jó? — kérdezte Jani bá, aki persze kijött a sufniba is velünk. A sarokba bökött, oda, ahol egy kilyukasztott keskeny börcsik lögött lefelé bánatosan egy szőgről.

— Lyukas.

Apám is, Jani bá is hallgattak. Ők tudták, miért. A mondott bőr tényleg lyukas volt, a gyárban ilyenek futottak a transzmissziókon. Hát persze, lopott holmi! Nem egyszerű lopás volt ez akkoriban, hanem szabotázs. Ha a gépről lekerült a szija, a gép megállt, leállt a termelés.

— Enmiattam nem kell... — mondta Jani bá, kis szünet után.

— Apám rám nézett. Nézte, bizhat-e bennem. Pirosodtak a füleim.

— Na, jó lesz? — kérdezett rám, mintha tudná, miket gondolok.

— Jó. — Nagyon hallgattam, nagyon szégyenkeztem. — De ugye nem fog lát-szani?

Apám a gépszij kis darabját forgatgatta az én kinyitott bakancsomon, Jani bá hangját hallottam: „Nem hát...”

— Verek rá jancsiszögeket is. Csúszkálhatsz majd... — „Szikrázni fog!” — gondoltam. „Mint a csillagok!” Mit bántam én már a bőrt! A jancsiszögek! Hogy fognak irigyelni!

Apám egy rongyba burkolt késsel megfélelő nagyságúra kanyarította a bőrt, formáját a bakancsomhoz igazította. Kitépte a száját faszögekkel, sebesen dolgozott az árral, meg a kalapáccsal.

Estére kész is lett. Csak egy lyukasztás látszott a talpon, azt nem tudta mégse eltüntetni. Nem bántam azt se.

De a jancsiszögezésre csak télen került sor. Akkorra már nem élt Jani bá. Mint átvált kiskatonát itt Pesten, a Népligetben ölték meg. Egy tank végzett vele, így mesélte bajtársam, aki tavaszon vetődött el hozzánk, addig bujkálnia kellett. Címünket Jani bá iratai közt találta meg, mégiscsak közelebb voltunk, mint az a Tisza vidéki falu, ahonnan Jani bá örökre elszármazott.

Csak azt nem értettem, mi az, hogy kiskatona. Egy ilyen nagy ember?

Amúgy a halál már ismerős volt. Tudtuk mindannyian, mi az.

Az, hogy az ország egyik legnagyobb pályaudvarán pillantottam meg azt a kétségbeesetten kiabáló asszonyt, merő véletlen. Egyenesen a beérkező kocsisorok közt kitűnő tömegnek kiltotta: Aladár! Aladár! Elvegyült, majd engem is sodortak, de sokáig hallottam az ősz asszony hangját. A kijáratnál hiába vártam egy darabig, nem tűnt föl a gyérülő forgalomban sem tépett-bomlott ruházatával, nemhogy a szeretett, várva várt lényem. Megmaradt titoknak, megfejtethetetlen jelenésnek.

Nyilván az egyetlen: fiát vagy férjét várja haza minduntalan. Hasztalan. Ebbe nem tud belenyugodni. Kijön a menetrendszerű vonat, csak itt és ekkor van esélye, hogy az emberáradatból kiváljon az igazi. Akinek hirtelen, fatális véletlen okozta tragédiáját. Beleháborodott. Megállt az idő körülötte. Inkább ő vált benne szoborszerűvé. Ezzel a vonattal kellett volna érkeznie. Egy hete? Fél éve? Tíz?

Visszaidéztem magamnak: Aladár! Aladár! Nem eszelős, nem kétségbeesett tulajdonképpen a kiállítás, nincs is benne az észvesztő fájdalomból egy csöpp sem, csak a felszabadult, de kimért várakozás, a biztos anyai ösztön delejes hangja, amivel ki tudja karmolni a pusztá hanggal a levegőből is a szeretett, mint aki előtt bármelyik pillanatban karlengetve fel kell tűnnie, olyan pontosan, ahogy a nap felkel. Erre a csodára van körülbelül öt perce: addig nincs egyedül. Aztán hazamegy, terített asztaláról kapkodva fogszítja el vacsoráját. A másik terítéket egyelőre nem bontja meg, az étel gusztosabb maradékát elteszi, hogy meg lehessen teríteni, ha váratlanul mégis felberregne a csengő.

TÓTH ENDRE VERSEI:

Utolsó trubadúr

KISFÁBIAN BÉLA EMLÉKENEK

Öreg barátom, Tücsök,
elnéztelek, ahogy vergődöttél
a rideg kórházi ágyon
görcsökbe meredten,
magad-tehetetlen.

Már egybefolyt való és álom.

Vén aglegény, fogatlan kutya,
gyógyíthatatlan trubadúr,
nem koszlatsz már a színésznők után,
nem gusztalod a strandon
az örökké izgalmas nőket.
— Carpe diem... — mondta az antik költő,
s te megfogadtad a tanácsot:
kártya, tánc, séták a Nagyerdőn,
zsúrok, kirándulások, mozi, színház,
futó szerelmek, gálans kalandok.
Nem nyugdözött le a család,
gyermek, feleség, kicsinyes napi gond.
Nem gyűjtöttél kincset, se vagyont.
A holnappal se sokat törődöttél,
nem hitted, hogy téged is utolér
s leterít a vénség undok nyavalója...

Egyszer csak — ki tudja, hogyan —
a klinikán találtad magad.
Néhányszor meglátogattalak,
angol cigarettát kértél, tokaji bort,
kötözött sonkát, mint igazi úr.
Azt mesélted, álmodban kecske-csecsu
csitri lányokkal csokolóztál.

Te voltál itt az utolsó trubadúr.

Holtodban is irigyellek, Tücsök,
Te voltál az igazi költő, bohém,
pedig a versírás, ezt a veszélyes műfajt
még idejekorán abbahagytad.

Utóirat

Gyér lombú akác alatt
társtalan pihensz hanyatt.
Véget ért a vándorút,
az örök éj rádborult.

Forgandó idők

Régen — mondjuk: kilencszázthébetben —
az volt a megalázó szegény,
ha valaki szegénynek született.
Akkor a napszámos nagyapa,
kinek nem volt földje, se lova,
birtokossá avanszált elő,
s az utód így lett előkelő.

Később — mondjuk: kilencszáznegyvenhébetben —
már az volt a titkolni való szegény,
ha valakinek báró volt az apja.
Ekkor a fiú meg- és letagadta
s a káderlapra
szerényen ezt íratta:
„Atyám nincstelen földművelő”.
Ez volt a sikk, ő lett a MENŐ.

Most — kilencszáznyolcvanhébetben —
(a szocializmus idejében)
megint az a legfőbb szegény,
ha valaki szegénynek született.

Csontos Sanyi

Meghalt Csontos Sanyi
harminckét évesen,
mint József Attila,
akár Csokonai.

Miért volt hiszékeny?
Ilyen ifjan miért
kellett csalódnia
barátban, eszmében?

Azt mondták rá: naiv
— a ravasz stréberek.
E kupec világban
mit ér, ki csupaszió?

Felgyújtotta magát
s mint eleven fákllya
lobogott... S elhamvadt,
mint úszkös, árva ág.

Lévay Botond

NAPKÖZBEN

1. Érv

A boltban, ahol vásárolni szoktam, zárásra takarítanak a tanulók. Kevesen vagyunk, a „csücs” — amely azért már koránt sincs olyan magas, mint az áremelés előtt — lement, de, hogy a személyzet ma sem télenkedett, mutatják a szem alatti árnyékok, a mozdulatokban lévő feszültségek. A pénztár előtti pultra teszem a kosarat, a pénztáros gyakorlott mozdulatokkal működött a gépet. Ismerős áll mögöttem. Mikor a négy teti is bekerül a gépbe, néz rám megutközve.

- Négy litert veszel?
- Ennyi a fejadag.
- S te? — nézek a kosarára.
- Ugyanannyi. Sörben.

Parkolunk, rendezgetjük a holmit már a másik zónában. Nejlonszatyorba rakom a zacskókat, no nemcsak azért, mert finnyásan higiénikus a természetem. Praktikusabb oka is van. Övintézkedek a fólia gyarlósága ellen. Ha szakad, csak egyszeres a kár. Védve marad a többi, a termék jellegzetes szagáról nem is beszélve. S milyen az ember. Ezen egyszerű műveletről is a párizsi élményem jut az eszembe. A tejtárolásra ott se üveget használnak. Műanyagot, de mégis olyat, mint a hajdani, a hagyományos. Formai értelemben, tehát úgy tervezve a csomagoló eszközt, hogy az ne csak korszerű, hanem szép is legyen. Esztétikus — mondhatnám, s ez azzal a kereskedői ténnyel is jár, hogy az üveget utánzó műanyagot csak is állva, rekeszekben lehet a hűtőpultokon elhelyezni. Az ügyfél onnan veszi ki, s még ennek ellenére is a pénztárnál megkapja a szállításra alkalmas nejlonszatyót. Az üzlet ajándékaiként.

— Nem túlzás ez? — ránt vissza ismerősöm a hazai gyakorlat valóságába.

- Túlzás? Mi?
- Hát a tejj!
- Korszerű táplálkozás... de ő indulatosan közbeint.
- Hagyd már, te is jössz ezzel a hülyeséggel. Nincs jobb érved, mint ez a demagógia?
- Dehogynincs. A sör.
- Na látod, ez legalább folyékony kenyér, s csőrrenti a borsodi világot. S akár hiszed, akár nem, ebben a dologban te vagy a maradi. Ha úgy tetszik, retrógrád a szemléleted.
- Nocsak.
- Egyszerű. Amit és ahogyan én csinálom, jobban belevág a kormányprogramba.
- A szeszpolitika felől?
- Onnan is. Meg a társadalmi összefüggés irányából.
- Nem meredek ez?

— Na jó. Te veszel négy liter tejet, én ugyanannyi üveget sörben. Otthon iszol belőle, kitisztulnak az agysejtjeid, s mindenféle hülyeség jut az eszedbe. A gazdasági helyzetről, az elviselehetetlen életkörülményekről, meg ami tetszik. S mindezekre rá még ott a lelkiismeret-furdalás is, hogy azt, amit te veszel, a költségvetés ártámogatja. Magyarán, minden literből egy fél litert a szemedre hányanak. En viszont, megiszom a négy sörömet, felbő, ki vagyok békülve a világgal, s még Békessy is szép ember előttem. Sőt, azt se kell elviselnem, hogy rámfizet az állam. A szesznel legalább bevallják: óriási a haszonkulcs.

Meghökkenek, s ismerősöm úti a vasat.

— És most jön a nagyágyú. Nyilvánvaló, hogy te ezzel a fene gusztsoddalal hosszú útra szeretnél berendezkedni. Vagyis vissza akarod venni, amit adtál, fokaszatni óhajtod a nemzeti jóvedelmet. Mi, piások füttyünk az egészre. Provokáljuk a sorsot, cigarettáznak, iszunk, éjszakáznak, szóval halmozzuk a rizikófaktorokat. Tudatosan, a társadalom érdekeit érvényesítve.

Előbb elképedek, de aztán azt mondom magamban: ennek az embernek igaza van. Nem tudom megcáfolni. S kezdek tiszteletet érezni iránta...

2. Kolumbusz tojása

Megveszem a Rakétát a szokásos helyen, s mielőtt fizetnék azt kérdezem: ennek mennyivel ment fel az ára?

— Semennyivel. Tíz forint.

El vagyok képedve, s gondolatban szövegezem: le a kalappal, de ránézek a hetilapra, s valami nem stimmel. Ez az újság nem ugyanaz, mint a régi. Pontosabban nem ugyanolyan. Forogatom, kinyitom, szemrevételezem az első oldalt, az utolsót, s ahogy a női felek gömbölydésére esik a pillantásom, leesik a tantusz: ahá, így már érthető.

De hát, hogy mi, és hogy érthető, arra egy történet: a negyvenes évek legelején bátyám már túl a tizen-nyolcon kerülgette a lányokat. Aztán az egyik Kemesen lány mellett kötött ki — voltak kilencen —, az ő indoklása szerint azért, mert Annusnak volt a legnagyobb melle. S ő vonzódt az ilyesmire. Egy télközpé napon is náluk estézt, s ahogy ez a tanyási házakban szokás volt, az egész család jelenlétében. De mégis félhomályban, mert a szobazugba a másik falra akasztott nyolcas lámpa már nemigen világított oda. Később a kisebbik álmások lettek, egyik a di-kóra, másik a ládára dült, s a bátyám is tudván az illetet, felállt, s jó éjszakát mondott. A négyes konyhában, ahová a szobából kilépett setét volt, mint az üstfenék, de ezt a szokást is tudta, hogy a lány követi a fiút, s mikor esattant a fakilincs, máris derékon fogta a mógóte levőt. S a húszéves kéz azonnal keresi az érzékeny pontokat. Ujja azonban a mell kerületét felmérve azonnal megállt: — Te nem Annus vagy — mondta a lánynak —, fele, ha van a melled — Persze, mert én Mari vagyok. De nálunk az a rend, hogy csak a legidősebb kisérikheti ki a fiút.

Szóval így a Rakéta is. Ha mondjuk nem is teljesen, de majdnem fele a régiek. Az viszont változatlanul tíz forint.

S ahogy megint a címlapra pillantok, a fekete kis háromszögben ott a vevősalogató. „Krimi: J. H. Chase. Segíts magadon”.

A Rakéta segített...

Boda István

FIATALOK SZÖKÉSÉBEN

Miért mennek el otthonról?

Beszélgetés dr. Kádár György rendőr alezredessel, a bűnügyi osztály vezetőjével

Világá mentek, de visszajöttek címmel január 4-én olvashattunk tudósítást lapunk második oldalán. Az írás arról szólt, hogy két kiskorú gyerek éjszaka megszökött a szülői házból, s a kétségbeesett szülők a rendőrséghez fordultak. A gyerekeket megtalálták, de a debreceni városi rendőrkapitányság ezzel nem fejezte be az ügy kivizsgálását, s lapunk is ígéretet tett, hogy az ügy tanulságairól tájékoztatásul olvassátok. Beszélgetőpartnerem dr. Kádár György alezredes, a rendőrkapitányság bűnügyi osztályának a vezetője, egyben a kapitányság vezetőjének a helyettese, ilyen és hasonló ügyekről osztja meg velünk tapasztalatait.

— Kaphatnánk-e arra vonatkozóan néhány adatot, hogy a debreceni városi kapitányság területén elűnt személyek között milyen arányban szerepelnek gyerekek (14 éves korig), illetve fiatalok (18 éves korig)?

— 1987-ben hétszázhetvenöt, 1988-ban nyolcszázötvenöt esetben körözött elűnt, illetve bűncselek-

mény elkövetése után ismeretlen helyen tartózkodó személyt. Ebből nyolcvan-hétben hetvenhat, nyolcvan-nyolcban már százharminckilenc volt a gyermek- és fiatalok elűntek száma. Ezek a fiatalok egyrészt intézetekből, másrészt a szülői házból szöktek meg. Arányuk tehát növekvő tendenciát mutat.

— Tapasztalatai alapján milyen okok indítják a szülői ház elhagyására, a szökésre a fiatalokat?

— Alapvető gondnak a kellő szülői felügyelet hiányát érzem. A legtöbb gyerek iskolába menet, vagy hazafele jövet tünik el. Komoly oka ezeknek a szökéseknek, hogy a szülő és a gyermek kapcsolatában hiányzik a kölcsönös bizalom, a lelki közösség, a megértés. A kellő toleranciával nem rendelkező szülők — főleg, ha eredménycentrikusak — ha, gyermekük egy rossz jegyet szerez, szigorúan megbüntetik. A várható büntetés félelme kelt a gyerekekben, s ebből az állapotból a kiutat a szökésben látják.

Fokozott veszélyben

— Mennyire befolyásolja a gyerekeket az otthoni körülmények, esetleg elbált szülők, veszekedések, rossz családi légkör?

— Nyugodtan mondhatjuk, hogy a szökésben lévő gyerekek másik csoportját épp az ilyen okok miatt mekkorú gyerekek alkotják. Ezek a gyerekek, fiatalok, akik azért szöktek meg otthonról, hogy látványosan tiltakozva demonstrálják környezetük előtt meglévő problémáikat. Olyan ez, mint egy látványos öngyil-

kosság. Néhány esetben természetesen egyéb okok is fellelhetők, például a gyerekek rossz társaságba keverednek, lehet, hogy az idősebb testvér által, vagy épp az osztályközösség olyan, ahol a negatív tendenciák uralkodnak el.

— Ezekben a szökésekben a legtragikusabb mégiscsak az, hogy a gyerekek vagy a fiatalok fokozottan ki vannak téve különböző veszélyeknek.

— Így igaz. Két komoly veszély fenyegeti őket. Egy-

rész, hogy míg egyedül kószolnak, bűncselekmény áldozatai lesznek, másrészt bűnelkövetők válhatnak. Hajdú-Bihar megyében is növekedett a gyermek- és ifjúkorú bűnözők száma. 1988. első félévében az országban harminchatezer-kilencszáznyolcvan bűnelkövetőt tartottak számon, beleértve a felnőtt-, a fiatal- és gyermekkorúakat is. Hajdú-Bihar megyében a bűnelkövetők száma kétezer-kétszáznegyvennégy volt, közülük kétszázhatvanegy a fiatal- és hetvennyolc a gyermekkorú. A számok azt bizonyítják, hogy a bűnelkövetők 6,07 százaléka követett el jogellenes cselekményeket Hajdú-Bihar megyében. Ezzel szemben a fiatalok bűnelkövetők aránya ennél magasabb, 7,23 százalék, a

gyermekkorúaké valamivel alacsonyabb, 5,76 százalék. Ez az arány azonban nem biztos, hogy hű képet mutat, hiszen az ismeretlen tettes által elkövetett vágyon elleni bűncselekmények megyénkben az országos átlagot jelentősen meghaladják. A felderítetlen bűnesetek elkövetői között bizonyára van fiatalok is.

— Debrecenben milyen arányban maradnak ismeretlenek a bűnelkövető személyek?

— 1988. első félévében háromezer-ötszázhuszonegy nyomozást fejezett be a városi rendőrkapitányság, melyből ezerkétszázhatvanhat esetben nem tudták megállapítani az elkövető kilétét.

Bizalom a családban

— Ez szomorú. De térjünk vissza azokra a konkrét veszélyekre, amelyek az elűnt gyerekeket fenyegetik.

— Tehát ezek a gyerekek potenciálisan bűncselekmények áldozatai lehetnek. Például a közelmúltban történt esetben Vámpércsen gyermekkorú kislány lett szexuális bűncselekmény áldozata. Vagy sok esetben maga válik bűnelkövetővé, hiszen a szökésben létfenn tartásuk érdekében lopást, rablást követnek el. A közelmúltban a Naplóban is körözött kislány fiú barátja több esetben is betörést követett el, hogy megélhetését biztosítsa. De nagyobb számban az is előfordul, hogy a fiatal- és gyermekkorúak maguk is szexuális kapcsolatokat teremtenek megélhetésük biztosítása érdekében — akár hetvenes évekkel is.

De a rendőrség lehetőségei végesek, az ilyen jellegű bűncselekmények, s a gyermekek szökésének megakadályozására egyedül nem képes. Csak a közbiztonság, a köznyugalom megszilárdítása és a bűnüldözés társadalmatisítása lehet a megoldás. Elsősorban természetesen, a családon belüli bizalom megteremtése a gyermekkel, az iskolában a pedagógusok fokozottabb figyelmével a hátrányos vagy érzékeny típusú gyerekekre. Meggyőződésem, hogy az iskolában működő társadalmi szervezeteknek, szakköröknek, sportköröknek a jelenleginél lényegesen többet kell foglalkozniuk a gyerekekkel, értelmes, hasznos feladatokkal kövte le figyelmüket.

— Köszönöm a beszélgetést.

Tatár Éva

IVÓVÍZ, BELVÍZ, SZENNYVÍZ

Egyezkedés, tárgyalás félsikerrel

A megyei tanács a hetedik ötéves tervidőszakban fontos feladatának tekintette a térség vízgazdálkodási és környezetvédelmi teendőit, amit leginkább az a tény bizonyítja, hogy az egyre nehezebb gazdasági helyzetben kiemelt, céltámogatott ágazatként kezelte a vízgazdálkodási ágazatot. Sőt, a legelőtöbb feladatok megvalósításához — ha erre mód volt — többlettámogatást is adott. De nagyon sok tízmillióra lenne szükség ahhoz, hogy a megye ebbe az ágazatba tartozó valamennyi feladatát mindenki megelégedésére elvégezze. Addig pedig marad a gyűjtés, és a különböző alapokból való támogatások megkérése. Mert a feladatok jó része régóta megoldásra vár. Erőteljes írásos feljegyzést is készítettek az ágazat hivatott képviselői. Aztán a múlt év májusában úgy tűnt, asztal-

hoz ülnek a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium, valamint a megyei párt- és tanácsiszervek képviselői, hogy az ágazatot érintő, vezetői szintű döntést igénylő témákban megtalálják az együttes megoldást. A találkozóra akkor nem került sor.

Az év utolsó hónapjában — pontosabban december 19-én — azonban nem maradt üresen a tárgyalóasztal melletti széksor. Időközben változott a helyzet. Újabb feladatok, gondok és gondolatok merültek fel, és így már ezek kiegészítésével kellett egyezsége jutni. Hogy a tárgyalás milyen témákat érintett kiemelten? Születtek-e határozott döntések, s milyen eredménnyel? Minderől Rácz József, a Hajdú-Bihar Megyei Tanács építési és vízügyi osztályvezetője tájékoztatót.

Vízkorlátozás a nyári hónapokban

— Az, gondolom, közismert, hogy elég nagy lemaradás van országosan is a vízgazdálkodási és környezetvédelmi ágazatnak. Az alföldi megyék rosszabbul állnak, mint a dunántúliak, de Hajdú-Bihar nincs az elmaradott térségek kategóriájába sorolva. Ez nem jelenti azt, hogy egyes területeire ne lenne igaz a jelző.

— Mi mutatja leginkább ezeket az elmaradásokat?

— A közműves vízellátással jól állunk, ha a lakosság számarányához viszonyítjuk a közel 95 százalékos ellátottságot. A lakásoknak azonban csak 65 százaléka rendelkezik közműves vízellátással. Ez azt jelenti, hogy az intenzív lakásépítési területek jól közművesítettek, míg az elmaradás

olyan területekre koncentrálódik, mint a városok peremréselei, illetve a megye kis települései.

Ehhez az elmondandóhoz tartozik az is, hogy a víztelepek 45 százalékánál jelentkezik a kapacitáshiány, míg 60 százalékánál vízminőségi problémák vannak. Mindenek hátrányát leginkább a nyári hónapokban érezzük. Összegezve: a megyében majdnem mindenütt megvan a közműves vízellátás, de a vízművek kapacitása mindenhol arányban az adott településen élő lélekszámmal. Debrecen kivétel, itt zökkenőmentes a vízellátás. A múlt évben 22 megyei településen kellett a fokozott vízkorlátozást elrendelnünk víznyomáscsökkenés miatt. Várhatóan ez évben

sem lesz jobb a helyzet. Többek között ezekről a gondjainkról is tájékoztattuk a KVM miniszterhelyettesét.

— Ön az imént úgy fogalmazott: várhatóan idén sem lesz jobb a helyzet. Ezek szerint a tárgyalás e témakörben nem hozott eredményt?

— Összetettebb megítélést érdemel egy-egy tárgyalás mérlegének a megvonása. Az ágazat a hetedik ötéves tervben a megyétől 290 millió forint céltámogatást kapott. Naturálisan azonban lassan-lassan jelentkeztek a költségvetésük megcsökkenésének jelei. Időközben áremelkedések voltak, és ugyanebből az összegből kevesebb jut azokra a feladatokra, mint amelyekkel a tervezés számoltunk. Kértünk a KVM-et, hogy a vízügyi alapról támogassa azokat a konkrét válaszokat kérésainkat, feladatainkat,

amelyek különösen figyelmet érdemelnek.

— Például?

— Például Nagymacs közüzemi ivóvízellátást. Ehhez 4,5 millió forint támogatást kértünk. Vagy említhetném Hajdúböszörményt, ahol a város belvízrendezési feladatait kellene megoldani, de ehhez is hiányzik még tízmillió forint.

— És kapunk pénzügyi támogatást?

— Igéretük egyelőre csak arra terjed ki, hogy a KVM elődje — az Országos Vízügyi Hivatal — által megígért 15 millió forintot megkapjuk. A decemberi tárgyalásunk nem volt szerencsés időpontban, hiszen közvetlen az országgyűlés téli ülésszaka előtt vitattuk meg a megye helyzetét. Ekkor még nem tudtuk, hogy a képviselők melyik költségvetési tervet fogadják el, és az milyen mértékben érinti majd a KVM-et. Így az a döntés született, hogy 1989 első hónapjában ismét találkozzunk és a költségvetés ismeretében kapunk konkrét válaszokat kérésaink.

A tervek hosszú távra szólnak

— Milyen témák kerültek még előtérbe, hiszen az ágazat az ivóvízellátástól a belvízrendezésen át szennyvíztisztításig is foglalkozik?

— A szennyvíztisztítás terén azt hiszem, jelentőset léptünk előre — Debrecenben —, amikor az év végén átadtuk üzemelésre a fakultatív társadalmi megfinanszírozású, azaz a költségvetésből nem finanszírozott biológiai szennyvíztisztító építjük, hiszen abban a megye és a minisztérium képviselői is egyetértettek, hogy a fakultatív biológiai tisztítási fokozatot, azt csak kiegészítik. Tárgyalunk továbbá az úgynevezett Fűrj-érel kapcsolatos feladatokról. Ez a Keleti-főcsatorna vízminőségének javítását jelenti, a beruházás nem kevesebb, mint 121 millió forint költséget vonz.

— Az elmondottak számomra azt sugallják, hogy sok a feladat, kevés a pénz, s talán még kevesebb is lesz, a lakosság pedig egyre türelmetlenebb. A hivatal egyezkedik, kompromisszumot köt, kér s nemriktán kéreget, miközben a tervek állandó módosításra szorulnak. Ön, mint aki gazdája a megyében ennek a szerteágazó területnek, milyen szemlélettel tekinti az ágazat további sorsát?

— Pénzügyi szemlélettel. Hiszen, ezek az évek nem a beruházások évei, erőinket a működés biztosítására és a fenntartás színvonalának megőrzésére kell összpontosítanunk. Ez kap ma elsődlegességet, ami ezen túl marad, az új utat járni, tervek valóra váltására.

Rákos Ildikó

Rétek és a z

A természetes róborból a mezőgazdasági pontjából fontos rétekek, legelők még ide sorolhatók. Ezek aránya, módja a gazdálkodás fejlődésével változóan ment. Ennek megfelelő megítélésük, külműlt másfél évtizeden. Azonban a természet mánymint teljes hazai állattenyésztésbe való átállítástól kezdve ezen ismereteket nyit mindenestül megjegyezzük, hogy miennik voltak nyésztés fejtő szempontjából a vidékek, elsősorban rejtejt kincset, s legelő. Nagyon fontos, hogy a döntő ezek felé irányuló eredményeket le mint pl. az A

Zsugorod

Keleti Károly statisztika meg a történelmi M fűvel borított révet kimutatta, ha kva arányban E Moson, Zala és Duna-Tisza közén rendelkezett sebb réteggel. Természetesen, jelenti, hogy az tés, főként a tartás színvonalát a füves területe arányának mego

Ahogy lép feljűdik a m kultúránk, úgy kisebb területre termő terület. A lyozás, belvízrendezés programja gyarapodását szolgáló és levegőt szennyező területek. A művelésre kevés területek természetesen zöld zsugorodtak, köztük formálódott a világháborút követő 1930-as években jelentősen több mint tíz hektárt foglalt sajnós napjaink éri el az 1,3 millió hektárt. A terület csökkenése járt az átlagot meghaladó padlásnak, zsaléknak felel meg.

A magyar irányuló igény nemli múltra visszama. Az első gazdasági törvény XII. t. c.) is

Legelőjav

Az első legelők — amelyek történetünk folyó maroszeki havre terjedtek ki, János elsősorban vegetáció táptáplálásában jeles ugyanígy buzug angol származású a Máramarosban nek számos előmintára — a hirtelen épülő tejjártó teremtése lebegő rutin akciója. A tényleges kálátok a székeltek meg D első miniszter Olyan szakembereket részük ezen ből, mint pl. S (későbbi FM) Kóos Mihály (és és Bíró János, s után a hazai becslés szakemb

Rétek, legelők és a zöldmező-mozgalom

A természetes növénytakaróból a mezőgazdaság szempontjából fontos szerep jut a fűvel borított területeknek: réteknek, legelőknek, sőt még ide sorolható az erdő is. Ezek aránya, hasznosítási módja a gazdálkodás kultúrájának fejlődésével jelentős változásokon ment keresztül. Ennek megfelelően módosult megítélésük, különösen az elmúlt másfél évszázad során. Azonban sohasem tudtuk a természet kínálta adományt teljes mértékben a hazai állattenyésztés szolgálatába állítani. Az okok, indokok számbavétele túllépné ezen ismertetés keretét. Anynyit mindenesetre érdemes megjegyezni, hogy „azelőtt a miénk voltak az állattenyésztés fejlesztésére szempontjából igen kedvező vidékek, elsősorban a nagy, rejtett kincsét jelentő havasi legelők. Nagyon érhető, hogy a döntő érdeklődés ezek felé irányult, ahol könnyebben és nagyobb eredményeket lehetett elérni, mint pl. az Alföldön. Sőt

még ennek takarmányellátási bajait is a havasi legelők bekapcsolásával remélték sokan megoldani.” — írja Konkoly Thege Sándor 1920-ban. Az első világháború végéig számos — a későbbiekben a trianoni Magyarországon maradt uradalom — gazdaság jelentős legelőterületet bérelt menésiek, gulyások, juhnyájuk számára a mai Kárpát-Ukraina, a Felvidék és Erdély olyan részein, amelyek aránylag közel estek a jelenlegi ország tájegységeihez. A tavaszi kihajtás idején vonultak az állatsoportok a bérelt legelőkre. Kedvező időjárás esetén kaszálásra is mód nyílt. A begyűjtött szénát a közelebb fekvő gazdaságok télen főként szénán, a távolabbiak vasúton szállították el az illető uradalomba. Különösen dívott ez a szeszgyárral rendelkező gazdaságokban, amelyek sok állatot tudtak átteleltetni, de takarmánytermő területek híján voltak.

ben vette programjába Serényi Béla miniszter a közlegelők javítását, s erre támogatást folyósított a minisztérium.

Zöldmező-kongresszusok

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület is serénykedett, hogy a gazdákat megnyerje az ügynek. Külön foglalkozott az országos zöldmező-kongresszus az 1911. évi összejövetelén. A Köztelek c. szaklap önálló rovatot indított, elősegítve ezzel is az országos akció népszerűsítését. A háború létében rendítette meg a magyar gazdasági életet is, s ennek talpra állítása komoly nehézségekbe ütközött. Gondot jelentett az is, hogy a területvesztéssel megcsappant a takarmánytermő terület, az állattartás szerkezete is módosult. Keresték a kiutat abból a zsákutcából, amely révén megoldódik az állatállomány takarmányozása anélkül, hogy a szántóföldi növénykultúrából túl sokat kelljen „földözni” e célra. A németeknél a háború után bontott zászlót a zöldmező-mozgalom, s hamarosan hazánkban is követőkre talált. „Az 1922-ben Vas vármegyében megindított hazai zöldmezőgazdálkodás a legjobb igyekezet és lelkesedés mellett sem tudott gyökeret verni, mert abból az alap gondolatból indult ki, hogy a meglévő gyepterületek újakkal cserélendők ki s közben olyan akadályokra bukkant, melyek hazai viszonyaink között ma még leküzdhetetlenek. Szerencsésebbnek nevezhetjük a Pest vármegyében 1931-ben megindult mozgalmat...” — írja Piu-kovich József 1933-ban megjelent tanulmányában. Az első bátorralan próbálkozás buktatóit az újjászerveződés törekedett kiküszöbölni. Természetesen a zöldmező-mozgalom többet jelentett, mint a rétek és a legelők szakszerű hasznosítása, magába foglalta a szántóföldi takarmánytermesztés egy részét is. De ez a mozgalom olyan kérdések megoldását is célul tűzte ki, mint pl. a talaj vízgazdálkodásának megoldása, tehát mindazt, ami kapcsolódik e témakörhöz. 1933-ban az elsőt, 1935-ben a II. zöldmező-kongresszust hívták össze. Európai viszonylatban is terebélyes mozgalomra szélesedik, az 1930—1940 közötti évtized számos tudományos és gyakorlati eredményről ad számot. Erről tanúskodnak a nemzetközi találkozók: a negyedik színhelye Anglia, 1937-ben, Hollandia 1940-ben ad otthont, s hazai eredményeink elismerésének jele az 1943-ban hazánkban megtartott nemzetközi kongresszus. Már 1938-ban lefektetik az Országos Zöldmező Szövetség alapszabályát, megalakulnak az egyes szövetségek, mint pl. a kisalföldi, hegyvidéki, az alföldi. Az egyes mezőgazdasági kamarák is támogatják a zöldmező-mozgalmat. Zöld Mező címen 1932—1944 között szaklapot ad ki először az Alföldi Zöldmező Szövetség, majd egyéb — hasonló rendeltetésű — szövetség égisze alatt lát napvilágot. Még egyszer főtámad — 1948-ban — Zöldmezőgazdák Lapja címen, Bán Dezső szerkesztésében. A koalíciós idők elmúltával a zöldmező-mozgalom is végleg az enyészet martalékává lett anélkül, hogy ez a jelentős ágazat fejlődéséről tett volna tanúságot.

Surányi Béla

Zsugorodtak a füves területek

Kéleti Károly — a magyar statisztika megalapozója — a történelmi Magyarország fűvel borított részeit vizsgálva kimutatta, hogy százalékos arányban Erdély, Győr-Ménfőcsanak, Zala vármegye, a Duna-Tisza köze és a Barcaság rendelkezett legjelentősebb rét-legelő területtel. Természetesen, ez nem azt jelenti, hogy az állattenyésztés, főként a marha- és juh-tartás színvonala egybeesett a füves területek százalékos arányának megoszlásával.

Ahogy lépésről lépésre fejlődik a mezőgazdasági kultúránk, úgy szorul mind kisebb területre vissza a fűtermő terület. A folyószabályozás, belvízrendezés országos programja a szántóföld gyarapodását szolgálta. A rét és legelő vallotta „kárárt” a terhódításának. Lényegében a művelésre kevésbé alkalmas területek maradtak meg természetesen zöld területnek. A füves részek állandóan zsugorodtak, különösen átforgalmódott a kép az első világháborút követően. Az 1930-as években a rét és legelő több mint másfél millió hektárt foglalt el, amely sajnos napjainkban már nem éri el az 1,3 millió hektárt. A terület csökkenése együtt járt az átlagtermés fokozatos apadásával, ami 23 százaléknak felel meg.

A magyar mezőjavításra irányuló igény rövid történelmi múltra tekint csak vissza. Az első átfogó mezőgazdasági törvény (1894. évi XII. t. c.) is csak futólag

foglalkozik vele, elsősorban a legeltetést szabályozza: a javításnak szűk teret szentel. Serényi Béla (1910—1913) földművelésügyi miniszter „többtermelés politikája” nem hagyta érintetlenül a mezőjavítás ügyét sem. „A kaszálók és legelők nálunk sokkal fontosabb szerepet játszanak a falusi gazdálkodásban, mint azt sokan hínének. Folyton a szánkban hordjuk a régi Korizmic-féle agrárjelszót (hozunk termelésünkbe helves aránvokat), de azért igen kevés úri gazdánk van, aki a gazdaság ezen üzemére valami gondot is fordítana, nem szólva a községek, városok és közbirtokosságok tulajdonában lévő mezőségek rettenetes állapotáról, hol Balkány Béla (számos debreceni vonatkozású tanulmány szerzője) mondása szerint: „búsán in-teget egyik fűszál a másiknak.” — írja Dörner Béla.

Ez utóbbi jeles gazdasági szakíró különös gonddal vi-sellettetett a rét és legelő iránt. Éveket töltött Erdélyben, mint miniszteri biztos, az ún. székely akció alkalmából, amely feladatául tűzte ki a havasi legelőgazdálkodás felvirágoztatását, s hasonló célt szolgált a felvidéki tevékenysége a szlovák parasztság körében. Számos képviselői mandátum megszerzése vált valóra azok részére, akik „legelőszersz és javítás” jelszavát írták választási hadjáratuk zászlajára. Ez még eredményesnek mutatkozott a Dunántúlon is.

Legelőjavítási kísérletek

Az első legelőjavítási kísérletek — amelyeket agrártörténetünk följegyzett — a marosközéki havasok legelőire terjedtek ki, ahol Garda János elsősorban a havasi vegetáció tápanyag-utánpótlásában jeleskedett. De ugyanígy buzgólkodott az angol származású Egán Ede a Máramaros vidékén, akinek szeme előtt — svájci mintára — a hegyi legelők-re épülő tejjgazdaságok megteremtése lebegett. Ő volt az ún. rutén akció szellemi atyja. A tényleges javítási munkálatok a székely akcióval indultak meg Darányi Ignác első minisztersége idején. Olyan szakemberek vették ki részüket ezen munkálatokból, mint pl. Sándor János (későbbi FM államtitkár), Kooos Mihály (FM tanácsos) és Bíró János, aki a háború után a hazai rét-legelő megbecsült szakemberének szá-

mitott. Tevékenysége abból a szempontból is figyelemre méltó, hogy szakértőként működött közre a Hortobágy hasznosításának kérdésében. Amint látható, a legelő- és kaszálójavítási akciók történetében az első „kapavágások” Székelyföldön vették kezdetüket, amelyet követett pl. Szabolcs és Szatmár vármegyék gazdasági egyesületei, sőt 1907-ben Moson megye is csatlakozott az újítók táborához. Egy-két helyi eredménytől eltekintve, azonban kardinális megoldásokra sajnos nem került sor. Az FM részéről megvolt a szándék, hiszen olyan referensei voltak a kérdésnek, mint Károlyi Rezső akadémiai tanár, s Pirkner János, a századforduló jeles állattenyésztési szakembere. Az 1908. évi XLIII. t. c. az állattenyésztés fejlesztéséről intézkedett, s ennek kereté-

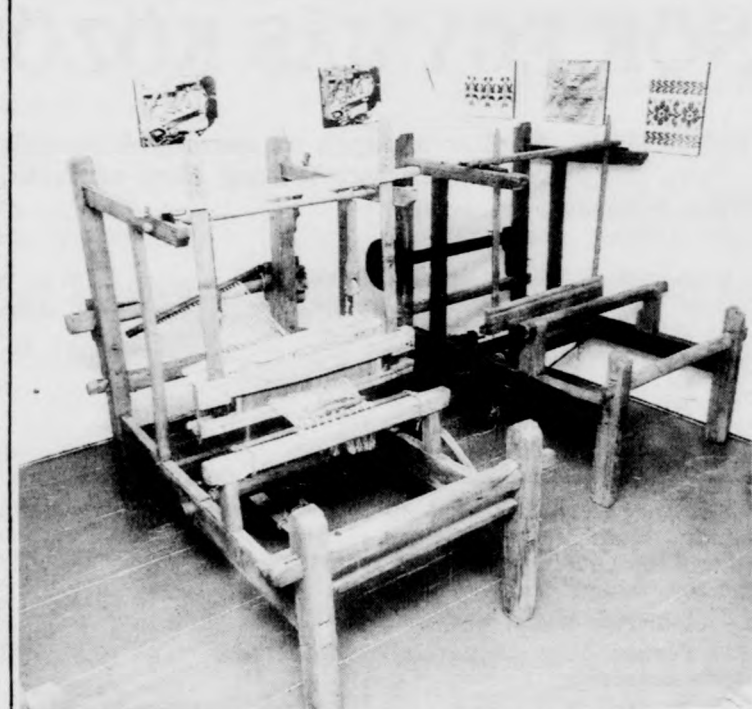
A tájház

Tájház Nagytótfaluban

Siklós vidékének néprajzi és népművészeti értékeit bemutató tájház nyílt Nagytótfaluban. Az összegyűjtött anyagnak a százötven éves népi műemlék épület — az egykori iskola — ad otthont. A tájházban iskolatörténeti kiállítás, a környékbeli hímett és szövötti textilek, a kendermunka eszközei és egy paraszti konyha látható. (MTI-fotó: Kálmány Ferenc).

Ilyen volt egy paraszti konyha

A kendermunka eszközei

Jómódú parasztcsalád szobája a századfordulón

Amiről utcát
neveztek el
Debrecenben

ARAD

Az Aradról elnevezett utca Debrecenben az Április 4. utca és a Munkácsy Mihály utca összekötője. Arad az 1920-as trianoni békekötés értelmében ma Romániához tartozik. Nagyon régi település a Maros folyó partján, már a rómaiak idejében kereskedelmi központ volt (fa- és szőlőültetés). Ma is fontos közlekedési csomópont. A háborúk vezívtartára többször elpusztította.

1514-ben a Dózsa-féle parasztfelkelés sodrába került, 1550-ben a török elfoglalta, s 150 esztendeig török uralom alatt volt. 1703-tól az aradiak a császáriakkal szemben Rákóczi fejedelem seregében harcoltak. Peró Szegedinacz felkelésének leverése után (1735) Arad népe a császáriaktól sokat szenvedett a felkeléssel kapcsolatos rokonszenve miatt. Komoly szerepe volt a városnak az 1848-49-es szabadságharcban.

Darab ideig az aradi várak Damjanich János volt a parancsnoka. A híres debreceni „verespántlikások” 1848. október 19-én Arad felmentésének feladatát kapták. Velük együtt indult Aradra mint tábori lelkész-százados, Könyves Tóth Mihály, debreceni református lelkész, a szabadság fanatikus harcosa, Kossuth papja is, akit később halála, majd kegyelmeiből várfogságra ítélte a császári önkény. Az Arad körüli harcokban sorozatos vereséget szenvedtek az osztrák ulánusok a „verespántlikásoktól”. Az egyik honvédelemet alkalmával mondta el K. Tóth Mihály azt a gyászbeszédet, amelyet az Alföldi Hírlap szóról szóra közölt, amely a császár fülébe is eljutott, s amelyben profétai meglátással muntegy megjósolta a trónfosztást: „A vérpatak, mely oly sok népből foly, vértengerre nő fel és hullámaival elsöpri a trónoknak hitből, ámitással épített oszlopait, és elnyeli, megfulasztja vér habokban az önkény zsarnokait.”

A szabadságharc balrafordulásával Kossuth, a kormány és az országgyűlés Pestre, majd 1849. július 30-án Aradra távozott. Itt jutott Kossuth tudomására a temesvári csatavesztés (Illyés Gyula: Fáklyaláng). A szabadságharc bukása után Aradon halt mártírhalált a honvédsereg 13 hős tabornoka. Emléküket a kivégzés helyszínén emlékoszlop őrzi, amelybe a vértanúk neve van bevéve.

A császáriak a szabadságharc bukása után le akarták rombolni a várost, de végül is melegegtek azaz, hogy a várostól 300 ölnyi távolságra semmiféle épületnek nem volt szabad megmaradnia. Így sok műemlék elpusztult, köztük a remek görögkeleti katedrális is.

Később gyárakkal, kulturális intézményekkel gazdagodott a város. Színházában Deryné is fellépett (1820). A színházat 1954-60. között újjáépítették.

1848. november 3-án és 10-én Liszt Ferenc jótékony célú hangversenyt adott, zongoráját ma is a színház kis muzeumban őrzik. Rendkívül fejlett a város zenekultúrája. Impozáns hangversenytermében vezényelt 1921-ben Richard Strauss, 1928-ban hangversenyzett Bartók Béla és George Enescu is. Aradhoz köthetik Munkácsy Mihály és Paál László életének egy szakasza. A képtárat Munkácsy, Benczúr képei gazdagítják. A képtáron kívül muzeuma, számos könyvtára van a városnak.

Aradon jelent meg az első erdélyi szocialista újság.

Dr. Nyakas László

Magazin - Magazin - Magazin - Magazin - Magazin

Mennyi az annyi?

Mérés - mérleg nélkül

A kezdő, az elkészítendő dekákat, deciket hogyan lehet kimérni kanállal, csészével, pohárral. Csont nélküli húsból — szelvényben sütéshez — fejenként két vékony szelet, azaz 20 deka elegendő lehet. Csontos húsból fejenként 25-30 deka kell. Ugyanúgy az egyben sült hús is, mert ez nagyon összeesik. Ha a darált húsból — áztatott zsemle vagy rizs hozzáadásával — töltelek lesz, akkor fejenként 10-10 deka elegendő; húsiparcsának készítése a fejenkénti darált hús adagja inkább 15 deka legyen. Ha marad hidegen is, finom falat. Darabolt csirkeből — például rántva — egy combot, fél mellet kell számítani. Az egész csirke beszerzése azonban kiadósabb.

Köretnek burgonyából fejenként 3-4 közepes szem (körülbelül 25 deka), zöldség- és főzelékfélékből — ha berántással készül — fejenként 20 deka, rántás nélkül általában 30-35 deka a kívánatos adag. Rizsből, tarhonyából adagoként 5-5 dekát, száraztésztából főtt tésztahoz személyenként 12-14 dekát számítsunk.

Két tányér leveleshez 3 pohárnyi víz kell. Rántásán arról lesz szó, hogy a hoz egy evőkanálnyi olaj-

ban egy csapott evőkanál lisztet kell megpirítani. A sűrűbb főzelékhez ennek dupláját vegyük. Huszonöt deka száraztészta kifőzéséhez 8-10 pohárnyi vizet tegyünk fel forralni.

Nézzük, hogy kanállal, bögrével kimérve miképp mennyi a súlya? Nos, egy csapott evőkanál liszt 1,5 deka. A púpozott evőkanál liszt 2 dekát nyom. Egy csapott evőkanál zsemlemorzsza 1,2 deka, az ugyanúgy mért búzadara pedig 1,5 deka. Ugyanennyit nyom a só is. A csapott kávékanál só 1 deka, a késhegynyi fél deka. Kanálnál maradvány csapott evőkanálnyi zsír vagy vaj 2-3 dekával egyenlő, ugyanennyi az olajból 2 deka. Egy csapott evőkanál porcukor 1,5 deka, púpozva 2 deka. Közepes nagyságú burgonyából 10-13 szem 1 kiló; almából 8-10 darab. Az átlagos kávécsésze őrtenalma 2 deci, súlyban 18 deka. A vizespohár általában 2-2,5 deci, illetve 18-20 deka liszt, cukor fér. A borospoharak általában 1-1,5 decisek. A diónyi adagok egy dekát jelentenek.

Fási Katalin

AMIN A FRANCIÁK NEVETNEK

NŐK EGYMÁS KÖZÖTT

MOTTO: Amikor a papok az asszonyok gyónását hallgatják, rájönnek, mily nagy bajtól menekítette meg őket az Isten, midőn megtiltotta nekik a házasságot.

Catherine hazatér Olaszországból, ahol a nyarat töltötte. Barátnője faggatja:
— Nos, hogy telt ott az idő?
— Kitűnően!
— És mi ragadott meg a leginkább?
— Alberto...

— Nem is tudom...
— Nos, közeledek a negyvenhez.
— Igen? És melyik irányból?

Két meggyerő fiatal nő ül a kávézó teraszán. Közben egy elegáns úr halad el előttük az utcán. Egyikük szemével követi egészen addig, míg el nem tűnik.
— Ismered talán? — kérdezi a másik.
— Persze. Micsoda neveletlen alak! Legálább köszönhetett volna.
— És honnan ismered?
— Én tettem milliommóssá.
— Ne mondd! És hogyan csináltad?
— Egyszerűen. Azelőtt milliárdos volt.

Két korosodó vénlány újságot olvas a parkban. Egyikük hirtelen felkiált:
— Ezt hallgasd meg, Zulma: „Nebraska-ban egy asszony meggyújtotta a férjét...”
— Biztos vagy benne, hogy ez van odaírva?
— Hát persze, tudok olvasni.
— Add ide!

Zulma elveszi az újságot és olvassa. Aztán ábrándos szemekkel megszólal:
— Emma, hát nem borzasztó? Mi itt képtelenek vagyunk keríteni valahonnan egy férjet, ezek meg ott egyenesen égetik őket!

Két hölgy beszélget a bár teraszán:
— Micsoda időket élünk! Nézzé csak meg például ott azt a fiút. Úgy néz ki, mintha lány lenne.
— De hiszen ő az én lányom!
— Jaj, borzasztón sajnálom. Nem tudhattam, hogy ön a kedves mama...
— Nem kérem, én a papa vagyok.

Két pénztárosnő beszélget az üzletben:
— Mondd, Sarah, te mit csinálnál, ha ikreid születnének?
— Hát... először is vennék nekik szép egyforma babaruhákat. Aztán pedig férjhez mennék.

— Nos, milyen volt a hajókirándulás?
— Kérdezi Catherine a barátnőjét.
— Csodálatos! De nézd meg inkább a naplóm.

Egy hetilap munkatársnője közvéleménykutatást végez a nők hüségéről. Az utcán találomra megállít egy jól öltözött középkorú hölgyet:
— Ön szerint milyen nők a leghüségesebbek: a szőkék, a barnák vagy a vörösek?
— Kétségtelül a szürkék.

Kedd: kettesben vacsoráztam a kapitány-nyal.
Szerda: a kapitány udvarolni kezdett nekem.
Csütörtök: a kapitány azt mondta, zátonyra futtatja a hajót, ha nem engedek a kérésének.
Péntek: megmentettem négyszáz embert a vízbefúlástól!

Két barátnő beszélget az utcán:
— Képzeld, a barátom borzasztóan féltekeny!
— Igen...?
— Miért, a tiéd talán nem?
— Egyáltalán nem.
— Szegénykém! Milyen megalázó lehet!

— Mit gondol kedveském, hány éves vagyok? — kérdi a középkorú hölgy újdonsült fiatal nőismerősétől.

Összegejtette: Lipták Judit

KERESZTREJTVÉNY

Nagy színészek

A vízszintes és függőleges sorokban 15 magyar színészre emlékezzünk. Megfejtésül ezt a 15 nevet kell beküldeni.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12		13								14
15		16			17	18			19	
	20		21		22					23
24			25		26			27		
28		29		30			31		32	
33			34					35		
36		37			38		39			
40		41					42		43	
44	45		46				47			48
49				50			51		52	
53				54				55		56
57		58		59	60			61		
		62						63		64
65	66			67					68	69
70										

VÍZSZINTES: 1. Kossuth-díjas színművész, kiváló versmondó (1897-1965). 2. Hosszmérték-rövidítés. 3. Kettősbetű. 4. Főleg karakterterepszeiről ismert, jellegzetes hangszínű művész (1844-1952). 5. Ételízélesztő. 6. Súlyos büntetés. 7. Az SZTK elődje. 8. Ízesítő. 9. A Nemzeti Színház Kossuth-díjas tagja, számos jelentős filmszerepe volt (1906-1968). 10. Kirgiz városka, latin csont. 11. Magyar Optikai Művek. 12. Zeusz leánya és szeretője. 13. New York népszerű operaháza. 14. Váci Izzó hátvédje. 15. Ami a percen és az eperben közös. 16. Felix Salten regénye. 17. Felejthetetlen epizódalkításai tették ismertté (1913-1977). 18. ... Paulo (brazil nagyváros). 19. Becézett női név. 20. A Nemzeti művésze volt, Dél-Amerikában hunyt el (1876-1965). 21. Szubrett-, komika- és drámai szerepekben egyaránt kiemelkedő Kossuth-díjas művész (1911-1977). 22. Nagy szerepei: Papagetto, Romulus, Eddie Carbone, Medve doktor (1922-1972). 23. Iskolai osztályzat. 24. Gépkocsis rövidítése. 25. Fővárosa Kinshasa. 26. Szép orgánnumával, férfias küllemével számos nagy szerepet megformált Kossuth-díjas kiváló művész (1911-1977). 27. Bevágás, rovás, adósság angolul (Score). 28. Epizód szerepei és szinkronalkításai ma is emlékeztetnek (1909-1979). 29. Férj-suth-díjat a Dollárpapa főszerepéért kapta, rekedtes hangja ma is mindnyájunk jutalmában cseng (1907-1981). 30. Elem! 31. Fonóeszköz. 32. Finom káposzta jelzője. 33. Lentebb helyre. 34. Tragikus sorsú, kiváló adottságú művész, főleg komikus szerepeiről ismert (1922-1963).

színművész, legemlékezetesebb szerepe a Hannibal tanár úr (1900-1966). 3. Hosszmérték-rövidítés. 4. Megalszik, de nem te! 5. Földbe temető. 6. Romhány határai! 7. Amerikai mesterséges hold. 8. Ez a Lajos hóhér a Néma leventében. 9. Lármás felfordulás. 10. Építőanyag. 11. Egész életében a Nemzeti Színházban dolgozott, jelentős színészpédagógiai munkásságáról is ismert (1873-1961). 12. Fialaton, tragikus körülmények között elhunyt, nagy tehetségű színművész, filmszerepei közismertek (1930-1957). 13. Felix Salten regénye. 14. Felejthetetlen epizódalkításai tették ismertté (1913-1977). 15. ... Paulo (brazil nagyváros). 16. Becézett női név. 17. A Nemzeti művésze volt, Dél-Amerikában hunyt el (1876-1965). 18. Szubrett-, komika- és drámai szerepekben egyaránt kiemelkedő Kossuth-díjas művész (1911-1977). 19. Gépkocsis rövidítése. 20. Fővárosa Kinshasa. 21. Szép orgánnumával, férfias küllemével számos nagy szerepet megformált Kossuth-díjas kiváló művész (1911-1977). 22. Bevágás, rovás, adósság angolul (Score). 23. Epizód szerepei és szinkronalkításai ma is emlékeztetnek (1909-1979). 24. Férj-suth-díjat a Dollárpapa főszerepéért kapta, rekedtes hangja ma is mindnyájunk jutalmában cseng (1907-1981). 25. Elem! 26. Fonóeszköz. 27. Finom káposzta jelzője. 28. Lentebb helyre. 29. Tragikus sorsú, kiváló adottságú művész, főleg komikus szerepeiről ismert (1922-1963).

Beküldendő: vízszintes 1., 13., 20., 29., 62., 70., függőleges 2., 11., 14., 17., 22., 27., 28., 34., 39. Beküldési határidő január 24.

AFORIZMÁK

Adenauer egyhangúlag elfogadott határozatokat hoz mindennek kell történnie. Vagyis, hozott egy határozatot, és azután elvárta, hogy a többiek elfogadják. (Gustav Heinemann)

Olaszországban olykor sok mindennek kell történnie, hogy minden a régiben maradjon, és azután elvárta, radhasson. (Bettino Craxi)

A férjfiaknak szükségük van arra, hogy nek legyenek körülöttük, mert különben feltartóztatlanul haltna csábító megkockáztatja a bírálatot. (Catherine Deneuve)

(Orson Welles)

LAKÁS

Tehermentes 57 nm-es szövetkezeti lakás eladó vagy budapesti hasonlóra OTP-átvált cserélhető. Telefon szükséges. Erdéklődni: Debrecen, 23-405 vagy Bp. 68-706.

61 nm-es kétszobás étkezős lakás eladó. 16 000 Ft/nm. Erdéklődni: 10-837, napközben.

Elcserelem 3 szobás étkezős tanácsai lakásomat két kisebb tanácsra. Erdéklődni: Károlyi M. u. 5. VI. 52. 18-19 óráig.

Nagyerdő háromszobás társasházi lakás eladó. Martonovics u. 2. fszt. 1.

A Debrecen felsőfokú (középiskola) és külkereskedelmi (valamint)

mu

A pályázatok (Debrecen)

Könyvnyvás

A Balmazújváros 5 éves

„Balmazújváros elnevezésű könyvnyvás

melyet gazdálk

A kiboc

A könyven fel

A

1989. február

10 000 Ft-ot

A kövér

a Bud

Deb

A könyvny

a tanácsház

1989. jan

Várj

B

Faipari szak

kereskedelmi-ár

az Erd

Erdért-gyakor

áruforgalmi

kiváncjuk I

Erdéklődni: sz

debreceni

Erdéklő

A Debr

felsőfokú

emelőgép-í

fe

valamint közép

f

Jelentkez

A Magyar

ba

pá

három mű

m

Feltételek: g

tömegg

há

Fizet

a von

fi

A pályáza

4060 Balma

személyzet

Kiss Józse

LAKAS
Teherménies 57 nm-es szövetkezeti lakás eladó vagy budapesti bázisonóra OTP-átvételével eladó. Telefon: Szükséges. Erd. 23-408 vagy Bp. 688-708.

61 nm-es kétszobás lakás eladó. 18 000 Ft/nm. Erd. 10-837, napközben.

Elcserelem 3 szoba + étkező tanácsi lakásomat két kisebb tanácsra. Erd. 10-837, napközben. Károlyi M. u. 5. VI. sz. 18-19 óráig.

Nagyterjedő háromszobás társasházi lakás eladó. Martinyics u. 2. sz. 1.

Belvárosi nagyméretű felújított 1 + 2 fejes, étkezős, galériás, komfortos, fűtési-utóváros (garázslehetőséggel) tanácsi lakásomat elcserelem két különálló, lehetőleg belvárosi tanácsi lakásra. Más megoldás is érdekel 89" jellegére a kiadóba.

Jerikó utcai 2 szoba-étkezős első emeleti tanácsi lakásomat másfelesre cserélem tanácsra. „Márciusi költözés” jellegére a kiadóba.

Labancz András tér 5. III. 9. 3 + fél szobás nagy konyhás 78 nm-es szövetkezeti lakást eladom vagy kisebbre cserélem. Minden megoldás érdekel.

Háromszobás + étkező OTP-s lakás eladó. 17 óráig, szombaton egész nap. Jerikó u. 25. X. 73.

INGATLAN
600 n-ől kert házal eladó. Konyár, Szőlőskert u. 12. Erd. 10-837, napközben. Tanácskötársaság utja 32. VII. 27.

Gazdálkodásra, ipari tevékenységre alkalmas 3 fásis bevezetve, központi fűtéssel ellátva, 3 szobás lakás eladó. Erd. 10-837, napközben. Mindennap 4231 Bököny, Kossuth u. 120. sz.

Hajdúszoboszlón 84 nm-es kétszintes üdülő eladó. Telefon: 10-774.

APRÓHIRDETESEK
265 n-ől szőlőgyümölcsös eladó a szomszóni kertben. Víz van, villányi lehetőség. Erd. 10-837, napközben. Vajdahunyad út 17. Bussz 10 perc.

Debreceen-Sámszonkertben 350 n-ől nyílt csepegtető öntözéssel ellátott gyümölcsös hétvégi házzal eladó. Telefon: 10-774.

Otázár 360 n-ől telepített terület Boda-szőlőn betegséggel miatti realis áron eladó. Erd. 10-837, napközben. 70-422-es telefonon.

Eladó kertcsaládi ház Debreceen, Kadosa u. 20. Erd. szombat, vasárnap.

ALBÉRELET
2 szobás bútorozatlan lakás 1989. december 31-ig kiadó. Mikszáth K. u. 7. III. 4. Szombaton 16 óráig, vasárnap 12 óráig.

ÁLLÁS
Német nyelv és kémia oktatását, korrepetálását vállalom, általános iskolásoknak. 26-962.

23 éves fiatal ember jogostárvánnyal munkát vállalna üzletkötőként. „Megbízható kocsival 198 449” jellegére a Hirdetőbe.

Idős édesapám mellet nyugalmas bejárónéni keresek egész napos elfoglaltságra. „Gondoskodás” jellegére a kiadóba.

BÚTOR
Bútor vétele, eladása. Bajcsy-Zs. u. 23. Telefon: 30-747.

EGYEB
Eladó 160 l Lehel Bosch 3 csillagos, 2 éves hűtőszékény. Szeget u. I. I. 8.

Japán hi-fi sztereó videó 60 000 Ft-ért eladó. Debreceen, Hunyadi u. 10. III. 9.

Saját termékű fehérbor és vörös otelló bor van eladó. Vámospercs, Hegyalja u. 6.

Fűtött garázs a Pényes udvarban kiadó. Erd. 10-837, napközben. 22-127 telefonon.

Antennaszaküzlet és szerviz! Széles sávú antennák és antennacrosztók kaphatók. Csapó u. 62.

BÉRELJEN SZÁNTÓFÖLDET
A Debreceeni Kossuth Műtáza a nagyüzemi, gépi művelésre kevésbé alkalmas szántóföldjeit éves bérleti szerződéssel, mely több évre meghosszabbítható, bérbe adja. Bérleti legkisebb terület: 1 hektár.

Részletes felvilágosítás minden hétfőn 8-12 óráig a Sámsoni út 67. sz. alatt.
Telefon: 24-92.

264 nm csirkéi be rendezéssel eladó vagy vállalatnak raktárnak kiadó. Erd. 55-11-658.

Naposiba már kapható és előjegyezhető. Debreceen, Kanális u. 31.

Otello bor eladó. Debreceen, Csengő u. 5. sz. 8.

Sóder-, homok-, folyamihomok-szállítás gyorsan, olcsón. Telefon: 17-452.

Eladó 1 db új, háromtégelyes jégkása gép. „Hideg udító” jellegére a kiadóba.

Kuvasz kiskutyák törzskönyvezett kiváló szülőkkel eladó. Debreceen, Rákóczi u. 54.

16 db 8 hetes malac eladó. Debreceen, Nagybotos u. 18.

A Debreceeni Orvostudományi Egyetem felsőfokú iskolai végzettséggel (közgazdász, üzemgazdász) és külkereskedelmi szakképesítéssel, valamint nyelvvizsgával rendelkező munkatársat keres

A pályázatokat a DOTE személyzeti osztályára (Debreceen, Nagyterjedő krt. 98.) kérjük benyújtani.

Magyar Gördülőcsapágy Művek felvételt hirdet

beruházások megvalósításában jártas épületgépész részére, műszaki ellenőri munkakörbe, felsőfokú képzéssel. Erd. 10-837, napközben. a művek vállalatfejlesztési osztályán lehet személyesen (Debreceen, Szabadság útja 129.) vagy a 14-455 432. sz. telefonon. Fizetés megegyezés szerint.

A Csőszerelő-ipari Vállalat 1. Sz. Szerelőipari Üzeme kb. 15 fő részére, azonnal kiadható albérleti lehetőséget keres.

A bérleti díjat vállalatunk utalja a bérbeadók részére. Erd. 10-837, napközben. Debreceen, Biogal Csőszer-kirendeltség, Juhász István kirendeltségvezetőnél. Telefonon: 06-52 11-633/302 melék.

Kötvényvásárlás – előnyös befektetés

A Balmazújvárosi Városi Jogú Nagyközségi Tanács 5 éves lejáratú, 18% kamatozású „Balmazújvárosi körzeti egészségügyi központ” elnevezésű kommunális kötvényt bocsátott ki, melyet gazdálkodó szervek és magánszemélyek is megvásárolhatnak.

A kibocsátó a lejáratig gondoskodik a kamat szinten tartásáról.

A kötvényen feltüntetett kötelezettségek teljesítéséért az állam szavatol.

A kötvények értékesítése:
1989. február 20. – 1989. február 28-ig tart, 10 000 Ft-os és 50 000 Ft-os címletekben.

A kötvény állandóan megvásárolható a Budapest Bank Rt. fiókjánál, Debreceen, Mester u. 3–5.

A kötvény Balmazújvároson megvásárolható a tanács háza I. em. 12. számú szobájában.

1989. január 17-én 9.00–14.00 óráig. Várjuk Kedves ügyfeleinket. Balmazújvárosi Tanács.

8. osztályos fiúk, figyelem!

Jó tanulmányi eredménnyel ruházati szakmunkástanulónak jelentkeztek.

Jelentkezéseket a következő címre küldjétek: Kereskedelmi és Vendéglátó-ipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet (4027 Debreceen, Vénkert u. 2. sz.) alá kell beadni.

Pályázati felhívás

A Magyar Gazdasági Kamara pályázatot hirdet az észak-alföldi bizottság főelőadói munkakörének betöltésére debreceni székhellyel.

Feladata: elemző közgazdász munkák ellátása, vállalatokat érintő szabályozási területen. Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár és Szolnok megyei tagvállalatok érdekképviseletéből adódó feladatok végzése, különös tekintettel a kamarai információk nyújtására. Közreműködés a kamarai szolgáltatásokkal kapcsolatos teendőknél.

Feltételek: felsőfokú – elsősorban közgazdasági egyetemi – végzettség, többéves vállalati gyakorlat. Nyelvtudással rendelkeznek előnyben.

Bérezés: a 7002/1987. (MÜK) 17. sz. ÁBMH-irányelv alapján, megegyezés szerint.

A pályázatokat a részletes szakmai önéletrajzzal a Magyar Gazdasági Kamara észak-alföldi bizottságára (Debreceen, Pf. 199. 4002), telefon: 52 13-053, 19-236 kérjük eljuttatni a pályázat megjelenésétől számított két héten belül.

Faipari szakközépiskolát végzett fiatalokat

kereskedelmi-áruforgalmi gyakornoknak vesz fel az Erdéti Vállalat 3. sz. telepe debreceni és jósai telephelyére.

Erdéti-gyakorlat és szakvizsga letétele után áruforgalmi művezetői munkakörben kívánjuk foglalkoztatni munkatársainkat. Erd. 10-837, napközben. Felvesszünk továbbá debreceni telephelyünkre takarítónókat. Erd. 10-837, napközben.

8 általános iskolát végzett fiúkat kollégiumi elhelyezéssel malomipari szakmunkástanulónak felvesszünk

Erd. 10-837, napközben. a H.-B. M.-i Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat személyzeti főosztályán, Debreceen, Széchenyi u. 13. sz. alatt.

A H.-B. M.-i Tanácsi Építőipari Vállalat kemenceépítő részlege felvesz változó munkahelyre kőműves szak-, és betanított munkásokat

Kereseti lehetőség: 8000–11 000 Ft. Elhelyezés: IBUSZ-szobákban. Jelentkezés Debreceen, Simonffy u. 34–36. sz. Munkaügyi osztály.

A Debreceeni Közlekedési Vállalat felsőfokú műszaki végzettséggel emelőgép-ügymintező és újítási előadót, felsőfokú végzettséggel rendszerszervezőt, valamint középiskolai és rendészeti tanfolyammal rendészeti vezetőt, keres felvétele.

Jelentkezés: Debreceen, Blaháné u. 2., személyzeti osztály.

Értesítjük t. vevőinket, hogy 1. sz. autósboltunk az István út 124. sz. alól a szövetkezet központi telephelyére, István út 149. sz. alá költöztött

Nyitás január 9-én. Továbbra is állunk szíves rendelkezésükre. Debreceeni Autójavító Kiszövetkezet, István út 149.

Magyar Gördülőcsapágy Művek felvételre keres:

- esztrogályos, marós,
- hegesztő (tűzvédelmi vizsgával),
- géplakatos,
- szerkezeti lakatos szakmunkásokat,
- 5 tonnás kosaras hídarukezelőt,
- valamint 18 évet betöltött betanított munkásokat három műszakos munkakörbe. Bérezés megegyezés szerint. Felvilágosítás és jelentkezés a munkaerő-gazdálkodási osztályon.

A Magyar Gördülőcsapágy Művek balmazújvárosi gyára pályázatot hirdet három műszakos csapágygyártó üzemi művezetői munkakör betöltésére.

Feltételek: gépipari technikai végzettség, tömeggyártásban való legalább hároméves jártasság.

Fizetés: megegyezés szerint a vonatkozó ÁBMH-rendelet figyelembevételével.

A pályázatokat az alábbi címre kérjük: 4060 Balmazújváros, Böszörményi u. 98. személyzeti osztály. Felvilágosítást ad: Kiss József személyzeti osztályvezető.

FELVÉTEL!

Jó kereseti lehetőség! Szociális juttatások

KŐMŰVES, ACS, VB.-SZERELŐ, HIDEGBURKOLÓ, MŰKŐVES, TETŐFEDŐ-SZIGETELŐ, ASZTALOS, LAKATOS szakmákban.

NAPI MUNKÁSSZALLÍTÁS: Nyírlugos–Aradványpuszta–Debreceen; Nyírlugos–Nyírmartonfalva–Debreceen; Bököny–Hajdúhadház–Debreceen; Bagamér–Létavérs–Debreceen; Nyírbétek–Nyírábrány–Debreceen; Hajdúnánás–Hajdúszoboszló–Debreceen; Debreceen–Berettyóújfalui; Debreceen–Hajdúszoboszló útvonalakon.

Jelentkezés: H-B. M.-i Tanácsi Építőipari Vállalat Debreceen, Simonffy u. MUNKÁÜGYI OSZTÁLY 34–36.

A Havas Kereskedelmi Vállalat felvételre keres középfokú végzettséggel, gyakorlattal rendelkező munkatársakat az alábbi munkakörökben:

- áruforgalmi előadó,
- szállítási előadó,
- árkalkulátor,
- raktárszámláló,
- áru-összeállító.

Jelentkezés: Vágóhíd u. 7/B, munkaügyn.

Műanyagtubus-gyártó üzemünkbe jó kereseti lehetőséggel, kedvező munkafeltételek között több műszakos munkavégzéssel felvesszünk magasnyomású festési technológia alkalmazásában gyakorlott nyomdász, valamint gépkezelésre női dolgozókat.

Jelentkezés: Finommechanikai Vállalat, Debreceen, Szabadság útja 92.

Magyar szívet kell
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

Egy műszakos, időbéres munkakörben
jól képzett varrónőket
magas kereseti lehetőség mellett
alkalmaz
A DEBRECENI MINŐSÉGI
SZABÓIPARI SZÜVETKEZET.

Jelentkezés
Debrecen, Kossuth u. 7-9. sz. alatt
Nagy Lajosné művezetőnél.

Elemző közgazdász és hálózati ellenőr

munkakörbe felsőfokú, illetve kereskedelmi
vagy közgazdasági szak-középiskolai végzettséggel
rendelkező dolgozókat,
vámospécsi 2 személyes vegyesboltba

vezetőt és eladót keres

a Vámospécs és Vidéke ÁFÉSZ.
FIZETÉS MEGEGYEZÉS SZERINT.
Cím: 4287 Vámospécs, Malom u. 2.
Telefon: Vámospécs 9, 37.

A Püspökladányi
Költségvetési Üzem
azonnali belépéssel

SZTK-ügyintézőt

alkalmaz.

Jelentkezés:
Püspökladány,
Debrecen u. 1.

Diórönköt vásárolunk

26 cm csúcsátméro
főlétt.

CÍM:

Erdel Termék Vállalat,
Debrecen,
Keresztesi u. 1.
Telefon: 11-214.

Érettségizett,
SZTK-ban jártas,
gyakorlattal rendelkező

bérelszámoló

felvesszünk.

Állatifehére T. E. V.,
Debrecen-Bánk.

Megközelíthető
a 9-es autóbusszal.

A H.-B. M.-i Tanácsai
Építőipari Vállalat

hétvégeken,
ünnepnapokon és
esetenként hétköznap is

bérbe adja

szabad kapacitású

autóbuszait

Megrendelés:
Debrecen, Galamb u. 4.

A Hajdú Volán Vállalat pályázatot hirdet

vezető anyagbeszerző

állás betöltésére.

Pályázati feltételek:
középfokú gépjármű- végzettség, vagy autószerelő
szakképzés, vagy autószerelő
autóalkatrész-ismeret,
legalább 5 éves anyagbeszerzői gyakorlat,
sajátgépkocsi-használat.
Jelentkezés anyaggyártási és -ellátó
üzemvezetőnél.
Cím: Debrecen, Szoboszlói út 4-6. 4031.

A Meteor Ruházati Kereskedelmi Vállalat
Debrecen, Rigó u. 1.
szervezési ismeretekkel rendelkező

programozót alkalmaz

TPA-11/440-, IBM-PC-gyakorlattal rendelkezők
előnyben.

Pályakezdő szakemberek jelentkezését is várjuk.

Jelentkezés:

a számítástechnikai osztályvezetőnél.

H.-B.M.-i Vegyesipari Vállalat

előnyös bérezési lehetőséggel

keres felvételre

- kontrolling könyvelőt mérlegképes könyvelői
szakvizsgával
- vállalkozásbonyolító gyártás-előkészítőt
villamos ipari műszaki főiskolai végzettséggel
- anyaggyártás felsőfokú anyaggyártási
szakvizsgával,
főiskolai vagy középiskolai műszaki
végzettséggel.

Jelentkezni Debrecen, Erzsébet u. 27.
Személyzeti vezetőnél.

- kapcsolószekrények és erőátviteli berendezések
gyártásához erőáramú berendezésszerelő, illetve
villanyserelő szakmunkásokat.
- raktári anyagkiadót villamosági anyag és alkat-
részmunkásokat.

Jelentkezni Debrecen, Határ út 3. villanyserelő
üzemvezetőnél (Balmazújvárosi út felől.)

A H.-B. M.-i Fűtéstechnikai Szolgáltató Vállalat

FELVESZ FÜTÉSSZERELŐKET, KAZÁNSZERELŐKET, BÁDOGOSOKAT, MINŐSÍTETT ÍVHEGESZTŐKET, VALAMINT SEGÉDMUNKÁSOKAT.

Jelentkezés: Debrecen, Timár u. 15-19.,
munkaügy. Telefon: 17-377/25 mellék.

Debreceni nagyvállalat

gondnoki állásra és bűté üzemeltetésére

vendéglátó-ipari középfokú végzettséggel
és nagy gyakorlattal (felszolgálói) rendelkező

házaspárt keres sürgősen.

„Lakást biztosítunk” jellegre a kiadóra.

EXPRESSZ

Vasvári Pál u. 25.
alatti családi ház el-
adó 300 n.-ől telekkel.
OTP-s csere is érde-
kel. Erdéklődni szomb-
at, vasárnap 16
óraig.

2 + fél szobás, ét-
kezős garázsos 124
nm összterületű csa-
ládi ház 15 000 Ft/nm
eladó. Telekárát
nem számítok. Debrec-
en, Kinizsi u. 63/A.
Telefon 13-450.

Fancsikai 1-es tőhoz
200 méterre lévő más-
fél szobás faházamat
nagy kamrával, pincé-
vel, beépített lejtök-
kel 400 000 forintért
eladom. Csapó u. 73.
VI. 20.

Külön lakrészes köz-
ponti fűtéses szoba,
fürdőszoba fiatal há-
zaspárnak kiadó. Ba-
bits u. 7. (28-as busz-
szal)

Garzonlakás kiadó
fűtéses szoba,
úresen. Micsurin u.
70. III. 48. Erd. 9-től
3-ig.

Karosszériákat
azonnal felvesszük. 5
éves gyakorlati szükse-
ges. Tel. 19-986.

Lakókocsi veszek
5 évesig. „Irányár”
jellegre a kiadóra.

Dacia bontva eladó.
Debrecen, Monti ezre-
des u. 3. III. 13.

2 x 2 fél szobás
összkomfortos gáz-
fűtésűes családi
ház, nagy melléképü-
let ipari árammal el-
adó. Erdéklődni egész
nap. Kard u. 21/A.

Háromszobás, gáz-
fűtésű garázsos 124
nm összterületű csa-
ládi ház 15 000 Ft/nm
eladó. Telekárát
nem számítok. Debrec-
en, Kinizsi u. 63/A.
Telefon 13-450.

Fancsikai 1-es tőhoz
200 méterre lévő más-
fél szobás faházamat
nagy kamrával, pincé-
vel, beépített lejtök-
kel 400 000 forintért
eladom. Csapó u. 73.
VI. 20.

Külön lakrészes köz-
ponti fűtéses szoba,
fürdőszoba fiatal há-
zaspárnak kiadó. Ba-
bits u. 7. (28-as busz-
szal)

Garzonlakás kiadó
fűtéses szoba,
úresen. Micsurin u.
70. III. 48. Erd. 9-től
3-ig.

Karosszériákat
azonnal felvesszük. 5
éves gyakorlati szükse-
ges. Tel. 19-986.

Lakókocsi veszek
5 évesig. „Irányár”
jellegre a kiadóra.

Dacia bontva eladó.
Debrecen, Monti ezre-
des u. 3. III. 13.

Barkas B 1000
komplett váltó újsze-
rű állapotban eladó.
Erdéklődni Jerikó u.
32. II. 18. Egész
nap.

1200 Zsiguli gépkoc-
si lejárt műszakiál-
lajú állapotban eladó.
Keresztesi u.
53.

Nagy testü, fekete,
rövid szőrű kankutya
elkóborolt. Megtálá-
solt. Jutalmazom.
Akadémia u. 6.

Eladó gyermekszo-
bator emeletes ágy-
gyal, heverő, rekamié,
gáztűzhely palackkal,
betonkeverő. Szabó
Pál u. 33., egész nap.

Közület vagy ma-
gánszemély részére új
benzinmotoros stíl-
fűrés eladó. Debrec-
en, Bulgár u. 33.,
este.

Fisher F. VH pl-K
lip. VHS video eladó
vámkezel. Debrecen,
Jegenye út 20. 18 óra-
tól.

Szép, új vitrines
fiókos stilszekrény el-
adó. Monostorpályi út
29/B.

Kétszárnyú üvegaj-
tó tokkal, 40 literes
új hordó csappal,
masszírozógép eladó.
Erdéklődni este 10-932
telefonon.

HALÁLOZÁS

Fájó szívvel tudatjuk, hogy
szereit férjem, édesapám,
gyermekem, testvérünk és ro-
konunk,

OLAH SANDOR,
festő

a Pannónia Építő Leányvállalat
dolgozója 44 éves korában mun-
kahelyi baleset következtében
1989. január 4-én elhunyt. Sze-
reteti halottunk temetése 1989.
január 18-án, szerdán 10 óra-
kor lesz a Kőtemető 2. szá-
mú ravatalozó terméből a ref.
egyház szertartása szerint. La-
kás: Debrecen, Jerikó u. 16.
IX. 53. A gyászoló család.

Fájó szívvel tudatjuk, hogy
szereit férjem, édesapám,
nagyapám és jó rokonunk,
SZÓKE ISTVÁN,
a Dakin nyugdíjasja 74 éves
korában hosszan tartó súlyos
betegség után elhunyt. Sze-
reteti halottunk temetése 1989.
január 17-én, kedden 13 óra-
kor lesz a Kőtemető 2. sz. ravata-
lozó terméből polgári szertartás
szerint. Lakás: Debrecen, Csá-
tyori u. 13. A gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondunk mind-
asoknak, akik felejtetőn hi-
lottunk.
DR. ALMÁSY ANDOR
temetésén megjelentek, ravata-
lára koszorút, virágot helyez-
tek, és mélyszégy bánatunkban
résztvételi osztottak. A gyászoló
család.

Új Orion videolejá-
szót,
gyorsmásológépet
vámke-
zelt Gold Sztár mag-
nórádiót eladom vagy
gépkocsira cserélem.
Csapó u. 73. VI. 20.

Üzemképtelen vagy
képeséhibás, legalább
hétprogramos tv-t ven-
nek. Pt. 105.

Eladó 6 db alu-
gömb, Pósa u. 70.
Erd. szombat, vasár-
nap.

800 kéve csutka el-
adó. Debrecen, Micsu-
rin u. 66. sz. 5-ös
buszvégállomás. Er-
deklődni szombaton.

Pincében tárolt 20
másza szabolcsi de-
csesz alma kisebb té-
lekekben is eladó.
Tel. 21-724.

Eladó 0,51 Stini
Hajdúdorog, Nagy-
Sándor u. 44.

170/51-es új szürke
női írha eladó. 16-20
óraig. Barna u. 12.
II. 11.

Törzskönyvezett 8
hetes kuvasz kisku-
tyák eladók. Erd.
szombat, vasárnap 8-
12-ig. Pillangó út 7.

Gástűzhely palack-
kal olcsón eladó. Sza-
bolcs u. 22.

250-es vasgáz-
gyalúgép,
kompresszor
380 V-os. Fényes ud-
var 15/1.

Jugoszláv gázalká-
tív vasszék. Ajanló
a 84-020 telefonon.

lakra gázalká-
tív vasszék. „Palack-
ok” jellegű
a kiadóra.

110 kg-os hűsítő-
gép eladó. Faragó u.
11. sz.

FI és Tetra H na-
posbice január 21-én
előjegyezhető. Pet-
ves József, Hortobágy
Veres Péter u. 8.

Dolgozókat alkalmaznak

A Dr. Kenéz Gyula Kórház-
Rendelőintézet felvételre keres ta-
karított. Jelentkezés az intézet
munkaügyi osztályán. Debrecen,
Dorottya u.

A Dr. Kenéz Gyula Kórház-
Rendelőintézet felvételre keres ta-
karított röntgenasszisztent. Felvétel-
megyezés szerint. Jelentkezés a
kórház röntgenosztályán. Debrecen,
Bartók B. út 2-26.

Asztalos szakmunkásokat és fa-
ipari gépmunkásokat felvesszünk.
Cím: Bútoripari és Használati
Forg. Kiszárvetkezett, Debrecen,
Galamb u. 23-29. sz.

Erettségizett férfi vagy nő dol-
gozó laboráns munkakörbe szer-
ződéssel felvesszünk. Jelentkezési
cím: Állategészségügyi intézet em-
lős-karbonbontó osztálya. Debrec-
en, Bornemissza u. 3-5. Dr. Baj-
mócy Endre osztályvezető.

A Váncsod Községi Közös Ta-
nács pályázatot hirdet vb-tűkár-
munkakör betöltésére 1989. március
1-jei hatállyal, határozatlan időre.
Részletesebb felvilágosítást Váncsod
Községi Közös Tanács elnöktől let-
het kérni (4119 Váncsod, Kossuth
u. 42. szám) személyesen vagy
írásban.

A Debrecen Megyei Városi Tanács
V. B. Hivatalt pályázatot
hirdet Államigazgatási Főiskolát
végzett ügyintéző, gyakorlattal ren-
delkező gyors- és gépirő, érettsé-
gizett férfi munkavállaló ügyintéző
munkakör betöltésére. Jelentkez-
ni lehet személyesen vagy írásban
a hivatal (Debrecen, Kossuth u. 12-
14. sz., I. em. 138. sz. szobájá-
ban).

Hajdúfilm nyomdájában
gyakorlott linoópszerelőt azonnal
belépéssel felvesszünk. Jelentkezés a
nyomdavezetőnél. Egy malom u. 1.
Szakképzett munkatársat keres-
sünk könyvelői és kontrolling köny-
velői munkakörre. Jelentkezés al-
kalmával kérünk egy önéletrajzot.
Jelentkezni a Debreceni Bútorgyár,
Debrecen, Kishegyesi út 13. sz.
alatt a személyzeti vezetőnél lehet.
Telefon: 10-266.

A Tiszántúli Gázszolgáltató Vá-
llalat (Hajdúszoboszló, Rákóczi u.
184.) anyagellátási osztálya felvétel-
re keres gyakorlattal rendelkező
raktári kiadót építőanyag- és
eszköztárolás, Alkalmazás felvétel-
re: szakmunkás-bizonyítvány vagy
középfokú végzettség, tisztán és
költséghatékonyan. Középfokú
raktárgazdálkodási tanfolyammal
rendelkezők előnyben. Jelentkez-
ni lehet munkaidőben, az anyagellá-
tási osztályvezetőnél.

Nagy gyakorlattal kooperátor
feladatok végzésére felvesszünk gé-
piari technikust. Feladata: forgá-
csoló-gépjármű-lakatos és alkat-
részgyártás feladatok végzése.
Mórák Kiszárvetkezett, 4031. De-
recen, Bartók Béla út 61.

A Tiszántúli Gázszolgáltató Vá-
llalat hajdúszoboszlói központjába
ellenőrzési munkaterületre mérleg-
képes könyvelői oklevéllel (ipar-
szakon) rendelkező munkavállalót
keres azonnali belépési lehetősé-
ggel. Bérés: végzettségtől és gy-
akorlattól függően, megegyezés szer-
int. A munkakör 5.- Ft/km térít-
és ellenében saját gépkocsi hasz-
nálatához mint alkalmassági felté-
telhez kötött. Elsősorban hajdúsz-
oboszlói és debreceni munkavállalók
jelentkezését várjuk. Debreceni
munkavállalóinkat saját autóbú-
szakkal naponta munkába és
visszaállítjuk. Földgáz hűtőszel-
csőre felhasználó dolgozóink részére
kedvezmény lehetőségét biztosított.
Jelentkezni lehet a személyzeti és
oktatási osztályon. Cím 4200 Haj-
dúszoboszló, Rákóczi u. 184. sz.
telefon 52-61-177/151-es mellék.

A Tartóipari Kombián felvétel-
re keres gyakorlattal rendelkező
gyors- és gépirőt. Jelentkezés a
kombinát személyzeti osztályán.

A Mezőgép Vállalat I. Sz. Gyára,
Debrecen, Híd u. 4-6. sz. felvétel-
re keres középfokú végzettséggel
gépirőt tudó számlázót. Jelentkezés
a gyár számviteli osztályvezetőjénél.

A Tartóipari Kombián Keres-
kedelmi Leányvállalata Debrecen,
Monostorpályi út 39. alatt felvétel-
re keres belső ellenőrt számviteli
végzettséggel, valamint pénzügyi
előadót és elszámoltatót megfelelő
középfokú képességgel, legalább 3
éves szakmai gyakorlattal. Jelentkez-
és a főkönyvelőnél.

A Budapesti Közlekedési Vállalat
trolibusz-üzemeltetési osztálya

felvesz és Debrecenben kiképez 20. életévüket betöltött nőket és férfiakat trolibuszvezetői munkakörbe.

Kereseti lehetőség:
a tanfolyam idejére 4200,- Ft,
a tanfolyam elvégzése után
a teljesített órák számától függően 8400-15 000 Ft/hó.

Előírás szerinti munkavégzés esetén,
2000 munkaóra teljesítése után
24 000,- Ft munkaköri jutalom.

Felvilágosítás:
Debreceni Közlekedési Vállalat,
Debrecen, Blaháné u. 2. fszt. 6.
Telefon: 19-722/35 mellék.

NŐI KÉZILAB A DMVSC

Vasárnap délután
kor rangos nemzet-
zilabda-mérkőzés
nak a debreceni

A Városi sport-
játszik a DMVSC
Georgi Dimitrov
Legutóbb mindké-
talyú bajnokságát
szerezték jogot a
csapatok Euró-
ban való részvétel-
re.

Az első forduló
debreceni lányok
voltak, míg ellen-
rög bajnokot fekt-
vállra. A DMVSC
bajnokság eltérő-
miatt hosszabb id-

Hetedsze

Bár a bemeleg-
dők már pénteken
tak — a Nemzeti
Szövetség (FIE)
választotta végre-
zottsági ülésén
— az igazi izgal-
mcsak szombaton
nek a hetedik
kiírt Caola-kupa
közli női törvívó
viadalon. Az el-
sokra ezúttal is a
sportesernyőkben
miként a vasár-
nap helyszíne is azon-
nyival: a K
Csarnokban vivna
gyek.

Miután a FIE
az indulók száma-
létszám a tavalyi
szokként, ami pe-
talán nem jelent
esést. Eppen e-
meg kiegyensúly-
vált a mezőny.
sebb csapattal

Márta

Az elmúlt hete-
elökével, dr. Ja-
interjúkban olvá-
labdarúgó szerző-
ber 31-ig nem tu-
let baráti köre.
mondta, hogy tá-
és átutemették a
lyet az érintettek
ellenére január 1-
bejelentette a D
szándékát. A lab-
gyal. Az ügyveze-
tött, hogy a játé-
dás határidejének
vázását.

Fülöp István,
osztályának a ve-
mációkat adta az
— Tudomást sz-
ton nem kapta re-
tácait, ezért kere-
jaiban. Többször

Ismét jégme

Az elmúlt év ve-
ber 26-án első íz-
jégmotorozásban vi-
cenben, a DMVSC
műjéppályán. Ma-
török arról, hogy I-
ban újabb jégmotor-
nyolitanak le, u-
nagyerdei műjéppá-
Az Emelőgép-Vár-
Motorosklub az új
január 22-én, vasár-
keddeli tartja.
csapat-, hanem eg-
ketében küzden-
pénzdíjas vetélked-
s üdonság lesz az
kor villanyfesz ny-
sor a 16 futamra,
dalra a debreceni
szegedi, miskolci,
és gyulai motorke-
senyzők állnak raj-

HÉT VÉ

Január 14., szom-
Atletika
DMVSC nagyerde-
binájának futófo-
Női, férfi fedettpá-

Ökolívadás
Berettyóújfalú, 15
rettyó-kupa első
mel.

Röplabda
DMVSC nagyerde-
noka, 8:30: Magyar-
fogott—DMVSC,
Vári Vasas Izzó-M-
— 11:30: DMVSC
Dutóp. — 13: Misk-
Eritők — Spartacus
Kecskemét—Szolnok
vek. — 16: Szeged-
17:30: Szolnok—DM-

NŐI KÉZILABDA

A DMVSC rajtol a Bajnokcsapatok Európa-kupájában

Vasárnap délután öt órakor rangos nemzetközi kézilabda-mérkőzést láthatnak a debreceni szurkolók.

A Városi sportcsarnokban játszik a DMVSC a bolgár Georgi Dimitrov Szófiával. Legutóbb mindkét együttes megnyerte hazája első osztályú bajnokságát, s így szerepeltek a Bajnokcsapatok Európa-kupájában való részvételre.

A debreceni lányok erőnyerők voltak, míg ellenfelük a görög bajnokot fektette két-vállra. A DMVSC a magyar bajnokság elterő rendszere miatt hosszabb ideje nem játszott sorozatmérkőzést. Szerencsére hétközben a Ferenccsapat elleni MNK-találkozón nem látszott meg a lányoknak ennek hiánya. Lendületes, dinamikus akciót vezettek és ehhez hasonló stílusban minden esélyük megvan arra, hogy elégséges gólkülönbséggel utazzanak a szófiai visszavágóra.

A DMVSC intenzíven készült a BEK-szereplésre, vasárnap a következő játékosokból kerül ki a csapat: Tóth I., Nagy K., Török, Nagy Zs., Medgyessy, Szűgyógh, Dörner, Szántó, Kádárné, Bojtor, Szarvas és Rádinné.

A debreceni lányok erőnyerők voltak, míg ellenfelük a görög bajnokot fektette két-vállra. A DMVSC a magyar bajnokság elterő rendszere miatt hosszabb ideje nem játszott sorozatmérkőzést. Szerencsére hétközben a Ferenccsapat elleni MNK-találkozón nem látszott meg a lányoknak ennek hiánya. Lendületes, dinamikus akciót vezettek és ehhez hasonló stílusban minden esélyük megvan arra, hogy elégséges gólkülönbséggel utazzanak a szófiai visszavágóra.

Az előző napi számunkban arról tájékoztattuk önöket, hogy SZÜR-mérkőzésre kerül sor a kézilabdatalálkozón. Sajnos, a kispályás labdarúgó-mérkőzés technikai okok miatt elmarad.

Hetedszer is Caola-kupa

Bár a bemelegítő akkor már pénteken lejártak — a Nemzetközi Vívó Szövetség (FIE) Budapestet választotta végrehajtó bizottsági ülése székelyújfalusi — az igazi izgalmas meccs csak szombaton kezdődött a hetedik alkalommal kiírt Caola-kupa nemzetközi női törvívó Világ-kupa viadalán. Az előcsatározásokra ezúttal is a Nemzeti sportcsarnokban kerül sor, miként a vasárnapi döntők helyszíne is azonos a tavalyival: a Kongresszusi Csarnokban vívnak a hölgyek.

az NSZK érkezett, amelynek küldöttségében a szöuli olimpia női törversenyének első három helyezettje, Fichtel, Bau és Funkenhauser is megtalálható.

János Zsuzsa

A legerősebb riválisok a szovjet nők mellett remélhetőleg a magyarok lesznek. Nem elsősorban a nagy létszám miatt — világranglista első harminckett helyezettje között szerepelnek mellett a többi ország nyolc-nyolc, a házigazdák viszont további huszonegy vívónőt nevezhettek, így a ranglistán szereplő Jánosival és Stefanekkel együtt huszonhat lesz a hazai indulók száma —, hanem inkább azért, mert a tavalyi Világ-kupa sorozat összesített versenyének győztese, az 1988-as Caola-kupa második helyezettje a most is esélyesabb csapattal kétszerezte meg.

Nagy kérdés, mennyire tudja feleltetni a szöuli kisiklást, a számára mindenképpen várakozás alattiak számító egyéni negyedik helyezést?

Kép és szöveg: Jocha Károly

Márton a DVTK-val tárgyal

Az elmúlt héten a DMVSC ügyvezető elnökével, dr. Jakab Sándorral készített interjúban olvashatták, hogy néhány labdarúgó szerződésbeli juttatásait december 31-ig nem tudta teljesíteni az egyesület baráti köre. Jakab Sándor azt is elmondta, hogy tárgyaltak a labdarúgókkal és átutaztak a vállalat teljesítését, amelyet az érintettek tudomásul vettek. Ennek ellenére január 13-án reggel Márton István bejelentette a DMVSC-ből való távozás szándékát. A labdarúgó a DVTK-val tárgyal, az ügyvezető elnök arról tájékoztatta, hogy a játékos a szóbeli megállapodás határidejének lejártát előtte jelezte távozását.

beszélésünk jelenlegi stádiumáról nem nyilatkozom.

— Úgy gondoljak, a DMVSC hozzájárul Márton távozásához?

— Reméljük, nem gördítenek akadályt az elé, hogy Márton ott folytassa pályafutását, ahol ő akarja.

Márton pénteken már nem edzett társával, Temesvári Miklós szakosztály-igazgató a következőket nyilatkozta: — Pénteken reggel közölte velem a jätékos, hogy elmegy Debrecenből. Alapvetően nem lehet nehezíteni rá döntése miatt.

Ennek ellenére Márton lelkiismeretén szárad az előző napon, azaz csütörtökön tett ígérete, hogy megvárja a klub vezetőivel kötött szóbeli megállapodás határidejét. Am pénteken már másképp nyilatkozott. A távozás legnagyobb problémája, hogy morális megbonthatja a csapat összességét kialakult egységét.

H. K.

Ismét jégmotorozás

Az elmúlt év végén, december 26-án első ízben rendeztek jégmotorozásban viadalt Debrecenben, a DMVSC nagyterei műjégpályáján. Már hirt adunk arról, hogy 1988 januárjában újabb jégmotorversenyt bonyolítanak le, ugyancsak a nagyterei műjégpályán.

A közönségért hozó decemberi első jégmotoros versenyen készítette a felvételt Horváth Katalin fotóriporter

Az Emelőgépjávitó Old Boy Motorosklub az újabb versenyt január 22-én, vasárnap 17 órai kezdettel tartja. Ezúttal nem csapat-, hanem egyéni verseny keretében küzdenek meg a pénzdíjas vetélkedő résztvevői, s ajándék lesz az is, hogy ekkor villanyfény mellett kerül sor a 16 futamra. A 22-i viadala a debreceniek kívül szegedi, miskolci, nyíregyházi és gyulai motoroskerékpáros versenyzők állnak rajthoz.

HÉT VÉGI SPORTMŰSOR

Január 14., szombat

Atlétika

DMVSC nagyterei sportkomplexumában futófolyosó, 10: Női 1000 Ft. hó.

Ökölvívás

Berettyóújfalui, 13: A III. Berettyó-kupa első napi küzdelmei.

Röplabda

DMVSC nagyterei sportcsarnoka, 8:30: Magyar Ifjúsági válogatott—DMVSC. — 10: Kaposvári Vasas Izzó—Miskolci VSC. — 11:30: DMVSC—Kecskeméti Dózsa. — 12: Miskolc—Szegedi Spartacus. — 14:30: Kecskeméti—Szolnoki Vegyiművek. — 16: Szeged—Kaposvár. — 17:30: Szolnok—DMVSC. — 19:30: Szolnok—DMVSC.

Kecskeméti—Magyar Ifjúsági válogatott. — 20:30: Magyar Ifjúsági válogatott—Szolnok. A meghívásos női Topán-kupa sportmérkőzése.

Sportmozgalmok

Salétrom utca 1. szám, Hajdú Volán KISZ-klubja, 11: A Magyar Autó- és Motorsport-szövetség salákmotor-szakágának díjkiosztó ünnepsége.

Bajnokcsapatok Európa-kupájának mérkőzése. Első forduló. (Visszavágó 22-én Szófiában.)

Ökölvívás

Berettyóújfalui, 9: A III. Berettyó-kupa második versenynapja. Döntők.

Röplabda

Városi sportcsarnok, 10: Mérkőzés az ötödik helyért. — 11:30: Találkozó a harmadik helyért. — 13: Összecsapás az első helyért. A meghívásos női Topán-kupa helyosztói.

Teke

DMVSC nagyterei automata pályája, 9: Hajdúváros—Eger. Férfi NB II-es mérkőzés.

Január 15., vasárnap

Teke

DMVSC nagyterei automata pályája, 11: DMVSC—Özdi Spartacus. Férfi NB II-es mérkőzés.

Miért szűnt meg az öttusa Debrecenben?

SENKI SEM SZORGALMAZTA, SENKI SEM HARCOLT ÉRTE

Ha azt mondom, öttusa, az olvasó arca felderül, szeme felcsillan, és fejében peregnék az emlékek Balczórról, Kelemenről, Szombathelyről, Mizséről, Fábianról és Martinekről, a régi és a mai bajnokokról. Azokról, akik egykor és nemrég lázban tartották az országot és megerősítették a magyar öttusa sport hegemoniáját.

Furcsa, paradox helyzet, hogy éppen a sportág dicsoféges évében, 1988-ban, nem sokkal az olimpia után döntöttek úgy a Debreceni Sportiskolánál, hogy megszüntetik a mindössze két évet eltöltött öttusa-szakosztályt, amelynek nem is akármilyen volt az edzője: Szombathelyi Tamás kétszeres olimpiai ezüstérmes!

Győrfi Imre, a DSI igazgatója szűkeget látta, hogy mielőtt a miértekre válaszolna, visszatekintsen a megalakulásig.

— 1984-től létezett háromtusa-szakosztályunk, amelyet két évvel később öttusára bővítettünk. Részben azért, hogy a sportágnak Tiszántúlon is legyen egy bázisa. Másrészt, mert be-kalkuláltuk, hogy az egyesületek közötti olimpiai pontversenyben (amit 1988-ban megszüntettek) jól jön, ha van egy ilyen szakosztályunk. A lovaglás kivételével a másik négy részsportág feltételeit megfelelően tartottuk, de az előbbi gondjait is rövidesen megoldottuk a Debreceni Állami Gazdaság segítségével. A DAG meg arra is vállalkozott a szerződésben, hogy a 18 éves korhatárt elérve átveszi a legjobb öttusázóinkat. Így a körülmények adták, hogy kellett meg egy vezető edző, akit Szombathelyi személyében megtaláltunk. Végeredményben az öttusázók mindkét évben teljesítették a tervet, előbb 33, majd 32 olimpiai pontot gyűjtöttek, serdülő és ifjúsági országos egyéni és váltóversenyekeket nyertek. Sőt Peci Mónica felnőtt I. osztályú, válogatott versenyzővé érett be közöttük.

igényes sportág számára. Tárgyaltunk a D. Dózsával és a Fefaggal, a maga módján mindig segítette a reszkérdésekben, de a problémát senki sem vállalta megoldani. Talán a sportvezetés sem támogatta egyértelműen a sportágot, s az edzőből is hiányzott a keménység, a harccosság. Miután Szombathelyi Tamás októberben nekem is meg erősítette, hogy a fővárosba tart, beláttam, hogy nincs értelme tovább csinálni. Mindenki kitűzte a „fehér zászlót”.

Szombathelyi is, aki szűkezzé ember, de ömlött belőle a szó, amikor arról kérdeztem, hogy miért adja fel a szerződést négy évre kötetlen meg.

— Az öttusával csak minőségi szinten érdemes foglalkozni, az „indultak még” kategóriájában nem. S minőséget csak mennyiségi háttérrel, vagy jól szervezett munkával lehet elérni. Debrecenben egyik sincs meg, sőt még a lehetőség sem! Mi előbb városi, majd megyei és végül területi öttusaközpontról álmodtunk, de én még a városi sem tudtam létrehozni a kedvezőtlen feltételek miatt.

— Melyek azok a kedvezőtlen feltételek?

— Debrecenben minden lassan megy, s a gondok általában később oldódnak meg. Amíg a városban nem építenek egy fedett uszodát, addig vízzel kapcsolatos sportágot úzni nagyon kockázatos. Az öttusát sem szabad, amelynek sajnos nem voltak elkötelezettjei, de feltételei sem, ha a DSI szakosztályát más vidéki bázisokkal összehasonlítjuk.

— Melyek voltak ezek a gondok? Nézzük akár részportáganként is!

— A szakosztály költségvetése a működéshez elég volt, de a fejlődéshez korántsem. Márpedig szíveségekre nem lehet tervezni. Sajnálom, hogy a költségvetés eldöntésénél nem voltak kíváncsiak a véleményemre. A DSI munkarendje nem ilyen, a szakág vezetői csak tudomásul veszik a válaszokat a beadott igényekre. Külön gond volt, hogy a DSI-nél edzőtáborozásra és felszerelésre nem lehet kiadást tervezni, csak versenyzetetésre. A felszerelések száma az Újkerületi Általános Művelődési Központban a diáksportegyesület megalakulásával lecsökken a tornateremből jóformán kiszorultunk.

— Lovagolni korlátozott számban a Fefag banki lovardájában lehetett, ahova időigényes és körülményes a közlekedés — folytatta Szombathelyi Tamás.

— Ráadásul a lovaglási lehetőséget bővíteni képtelenség, a lovasfelszerelés pedig nagyon gyenge. A heti hat-szor egyórás úszóedzés csak a szinten tartáshoz volt elég, még több időre és helyre lett volna szükségünk a medencében. A téli úszáslehetőség pedig egyenlő a nullával. Vívás szempontjából későn találtunk rá a Ságvári Endre Utcai Általános Iskolára, ahol viszont a létszám korlátozott. Lovászetben a lóter és az edzéslehetőség jó volt, de a fegyverek elavultak, kevés volt a lőszer, szerencsére 1988-ban az MHSZ kisegített bennünket. Melegítő csak a legjobbaknak jutott. Végeredményben a háromtusához lenne meg a minimális felszerelés, de az öttusához nem.

Nincs fogadó egyesület

— Miért döntöttek mégis úgy, hogy 1989-től megszüntetik a szakosztályt?

— Ennek több oka van. A DSI öncélúan nem működött, olyan szakosztályokat kell fenntartania, amelyeknek bázisegyesületük van. Vagyis olyan klub, ahol a versenyzők tizenötféle éves koruk után is folytathatják a pályafutásukat. Az öttusa-szakosztály megszűnt, mert két év alatt sem sikerült fogadó egyesületet találni mellette.

— No de, on azt mondta, a DAG szerződésben vállalta, hogy bázisszakosztályt hoz létre!

— Igen, szerződésbe is foglaltuk a megállapodást, amely azt is tartalmazta, hogy versenyzőink „használhatják” az állami gazdaság lovait. Így is történt másfél éven át, am Nyerges János igazgató tavaly nyáron jelezte, hogy nem tud szakosztályt alapítani, sőt a megváltozott gazdasági körülmények miatt még a lovakat sem képes biztosítani. Mi megértettük őt, de hivatalosan akartunk az általa is aláírt szerződésre. Am egy furcsa ok miatt nem tudtuk reklamálni, mert a szerződés DSI birtokában levő példány a szőren-szálán eltűnt. Ma sem találjuk.

— Ilyen egyszerű lenne az indok?

— Nem, korántsem ennyire. A koncepció jó volt, de kár volt a jövőt a DAG-ra alapozni. Úgy érzem, hogy a közös terv megváltozásra a felelősség főleg a gazdaságot terheli. Ezek után be kellett látnom, hogy lejáratnám a lábam, akkor sem találnék a megyében fogadó egyesületet egy ilyen

igényes sportág számára. Tárgyaltunk a D. Dózsával és a Fefaggal, a maga módján mindig segítette a reszkérdésekben, de a problémát senki sem vállalta megoldani. Talán a sportvezetés sem támogatta egyértelműen a sportágot, s az edzőből is hiányzott a keménység, a harccosság. Miután Szombathelyi Tamás októberben nekem is meg erősítette, hogy a fővárosba tart, beláttam, hogy nincs értelme tovább csinálni. Mindenki kitűzte a „fehér zászlót”.

Szombathelyi is, aki szűkezzé ember, de ömlött belőle a szó, amikor arról kérdeztem, hogy miért adja fel a szerződést négy évre kötetlen meg.

— Az öttusával csak minőségi szinten érdemes foglalkozni, az „indultak még” kategóriájában nem. S minőséget csak mennyiségi háttérrel, vagy jól szervezett munkával lehet elérni. Debrecenben egyik sincs meg, sőt még a lehetőség sem! Mi előbb városi, majd megyei és végül területi öttusaközpontról álmodtunk, de én még a városi sem tudtam létrehozni a kedvezőtlen feltételek miatt.

— Melyek azok a kedvezőtlen feltételek?

— Debrecenben minden lassan megy, s a gondok általában később oldódnak meg. Amíg a városban nem építenek egy fedett uszodát, addig vízzel kapcsolatos sportágot úzni nagyon kockázatos. Az öttusát sem szabad, amelynek sajnos nem voltak elkötelezettjei, de feltételei sem, ha a DSI szakosztályát más vidéki bázisokkal összehasonlítjuk.

Mi lesz a versenyzőkkel?

— tettem fel a kérdést, emlékeztetve az illetékeseket arra, hogy bizony annak idején nagy harcok árán csaltak el őket az úszóedzőktől. Úgy látszik, felesleges.

— Sajnos, nem tudnak mást tenni, válasszanak új, egyszerűbb sportágot. Tenisz vagy kosárlabdát stb. — ajánlotta Szombathelyi, aki elmondta, ő is tudja, hogy ez a kérdés nem ilyen egyszerű.

— A szabályok szerint egy megszűnő szakosztálytól a sportolók bárhova mehetnek, viszont ha valaki öttusázóként folytatja más- hol, igényt tartunk a nevelési költségre. A válogatott Peci Mónicaért legalább 100 ezer forint. Eddig viszont meg senkinek sem nyújtották be az átigazolási kérelmét — említette Győrfi Imre.

— Egy álom csak álom maradt a gyerekeknek, szinte elérhetetlenné vált a cél, hogy öttusázók legyenek — szomorkodott Szics András, az egykori lelkes másodedző, aki már nem a DSI-nél dolgozik.

Mint ahogy Szombathelyi Tamás sem, aki a Bp. Honvédhoz készül, és visszaköltözött Budapestre. Peci Mónica egyelőre lovol, Arvay Krisztina triatlonozik, Erdei Kati abbahagyta, akárcsak Hajdú Tünde, Méné Zsuzsa még viv és lovol, a Diebel lányok hasonlóképpen.

Volt egyszer egy sportág Debrecenben, amely mindössze két évig létezett a város sporttörténetében. Nagyon kár. Az öttusa nem tudott gyökeret verni, mert senki sem szorgalmazta, senki sem harcolt érte. Sajnos Szombathelyi Tamás sem, aki életében először feladta a versenyt.

Csurbák Zoltán

Kevés pénz, felemás körülmények

— Győrben a GYAEV szakosztálya 20 éves múltat tekint vissza, saját lovardával, önálló uszodával és évente 2,5 millió forintos költségvetéssel rendelkezik. Szekesfehérváron, az Alba Volánnál ötszáz gyerek üzi a sportágot, a klub önálló lovardát, két tornacsarnokot, egy lóteret és egy uszodát birtokol. Összevetésként elég, ha csak azt mondom, hogy 1987-ben a DSI szakosztálya 230 ezer forintból, tavaly pedig 173 ezer forintból gazdálkodhatott.

— Ön ezt már 1986 őszén is sejtette!

— Igen, de itt kell élni ahhoz, hogy a körülményeket jobban megismerjük, és sajnos ezek azóta csak romlottak. Akkor aláírtam a szerződést, mert bíztam, utána kérhetek. Így hát ki-hogy lesz fogadó egyesület, s nem tudtam, hogy a DSI-nek nincs módjában megfe-

lelőképpen kielégítenie az igényeket. Itt mindenért meg kell küzdeni, de azt elismerem, hogy én sem voltam kellőképpen erőszakos. Letettem egy négyéves tervet, s az eredmények jöttek is. Am a felszerelésben, az edzés helyek biztosításában és az edzői ellátottságban a kívántnak csak egyötödét kaptuk meg! Pedig reméltem, hogy a városi öttusázók mire vállalkoznak, s abban is bíztam, hogy a szakosztály hosszú távú tervét nemcsak egyszeri elolvasás céljából készítettem el.

— Miért nem reklamált, miért nem harcolt?

— Az én elvem, hogy először dolgozni kell és eredményt produkálni, s csak utána kérhetek. Így hát ki-hogy lesz fogadó egyesület, s nem tudtam, hogy a DSI-nek nincs módjában megfe-

PIACI ÁRAK

Table with columns: Debrecen, Piac, Deko, H.-bűsz., H.-nánás, H.-újf., H.-szob., P.-ladány. Rows list various goods like Burgonya, Sárzabab, Zeller, Sóska, Spenót, Zöldbab, Zöldborsó, Uborka, Paprika, Paradicsom, Tök, Torma, Mák, Dióhéj, Tojás, Alma, Körte, Szőlő, Szilva, Oszibarack, Gomba, Patliszon, Padlizsán, Retek, Cékla, Karalábé, Húsdió, Süttök, Saláta, Fekete retek.

Megjegyzés: A Deko és az élelmiszer-kiskereskedelmi vállalat árai első osztályú termékekre vonatkoznak. Az élelmiszer-kiskereskedelmi vállalat árai irányárak, amelyektől az árusítók helyek a kereslet-kínálat függvényében eltérhetnek.

ÁLLATORVOSI ÜGYELET. Szombaton reggel 6 óráig dr. Nagy Elek (Debrecen, Holló László u. 24., telefon: 34-427), vasárnap reggel 6 óráig dr. Nagy Zoltán (Debrecen, Széchenyi u. 72., telefon: 14-712) lesz az ügyeletes állatorvos Debrecenben.

LELKISEGÉLY-SZOLGÁLAT. Ejjel-nappal mindennap hívható Debrecenben a lelkeségély-szolgálat a 12-165-ös telefonszámon.

BALESETI ÜGYELET. Január 14-én, szombaton az I. Sz. Sebészeti Klinika, 15-én, vasárnap a Dr. Kenéz Gyula Kórház-Rendelőintézet fogadja a sérülteket.

ZÁRVA A VIDEOTÉKA. Január 14-én, szombaton, és 16-án, hétfőn átalakítás miatt zárva tart a debreceni videotéka (Dimitrov u. 1.). A pénteken kölcsönzött kazettákért másfél napi díjat számítanak fel.

LOTTONYEREMÉNYEK. A 2. játékoti lottónyermények a nyerményilleték levonása után a következők: 5 találatos szelvény nincs; 4 találatos szelvényekre egyenként 440 737 forintot; 3 találatos szelvényekre egyenként 2292 forintot; 2 találatos szelvényekre egyenként 64 forintot fizetnek. A közölt adatok nem véglegesek, a nyermények ellenőrzése még tart (MTI)

MAGYAR NYELVÜRBUDA DEBRECENBEN. A magyarra is lefordított Burda 1989. évi számai január 31-ig még előfizethetők a Téka könyvespavilonjaiban: a Vörösmarty utca, a Csapó, a Tanács utca, valamint a Petőfi és a Külső vásártéri elárúsítóhelyeken.

VENDEGJÁTEK. Január 18-án és 19-én (szerdán és csütörtökön) este a Budapesti Állami Operaházban szerepel Horányi László színművész és a Hangfőgőgyűttes Fehér csend című Viszockij-élműsorával.

MOZI • SZÍNHÁZ • TV • RÁDIO

MOZI

Ertesítjük kölcsönzőinket, hogy a Videotéka (Debrecen, Dimitrov u. 1.) átalakítás miatt a mai napon és hétfőn zárva tart. Megnézésekét köszönjük. Az ördögűző (amerikai), 18. Hungaria ma. vas. hn. 10. hn. 12. hn. 2. Apolló ma. vas. 6. Meteor ma. vas. 5. 7. Négybalkezes (francia), Hungaria ma. vas. hn. 4. hn. 6. hn. 8. Apolló ma. vas. hn. 10. hn. 12. Lep és Fred (magyar), Apolló ma. vas. hn. 2. 4. Meteor ma. vas. 3. Híradó ma. vas. f. 10. Marie (amerikai), Híradó ma. vas. hn. 4. hn. 6. hn. 8. A legszebb éjszaka (spanyol), Művés ma. vas. 6. Aladdin (olasz), Deita ma. vas. f. 3. f. 5. f. 7. Nagy zűr Kis-Kinában (amerikai), Horváth Árpád vas. f. 4. f. 6. Az ördög jobb és baj keze (olasz), Alfa ma. vas. f. 3. f. 5. f. 7. Piszkos munka (ausztrál), Híradó ma. vas. f. 12. hn. 2. Vágyrajárók (francia), Kinika ma. vas. 5. Debreceni videomozik műsora: Híradó: ma. vas. n. 10. n. 12. n. 2. n. 4. n. 6. n. 8. Végzetes diagnózis: AIDS (amerikai), 16.). Meteor: ma. vas. n. 4. n. 6. n. 8. Vakáció Mallorca. Egy eseten, de a végtelemség magabiztos udvarló kalandja. Színes, szinkronizált, olasz-spanyol filmvígjáték.

SZÍNHÁZ

Csokonai: 7 órákor A padlás, Biogal-bérlét. Jegyek a Csokonai Színház bérletesei előadásaira is válthatók a színház jegypénztárában és a szervezési osztályon. Csokonai: Jan. 16. hétfő 7 órákor A milliósmo látogatása, Csorot-bérlét. Jan. 17. kedd 7 órákor A padlás, Fazekas-bérlét. Jan. 18. szerda 7 órákor A milliósmo látogatása, Kossuth Gyakori Gimnázium részére. Jan. 19. csütörtök 7 órákor Csárdáskirálynő, Maróthi-bérlét. Jan. 20. péntek 6 órákor Lammermoori Lucia, Hévesi-bérlét. Jan. 21. szombat 7 órákor A padlás, Csokonai-bérlét. Jan. 23. hétfő 7 órákor Csárdáskirálynő, Egressy-bérlét. Koltsej Műv. Központ: Jan. 20. péntek 5 órákor Hókirálynő, bérletszünet. Jan. 21. szombat 11 órákor Hókirálynő, bérletszünet.

TELEVÍZIÓ

SZOMBAT 1. MŰSOR: 9.00 Képzőművészet. 9.05 Tv-torna gyerekeknek. 9.10 Kapkodó a szabad. Sport, játékok, mozgásgyakorlatok. 10.40 Polip. Bűnügyi tévéfilmsorozat. 11.25 Sz. rész - Ism. 11.40 Unser Bildschirm. A Pécsi Körzeti Stúdió német nyelvű nemzetiségi magazinja. 12.10 Képzőművészet. 14.00 Képzőművészet. 14.05 Valogatás a te-

levéljöv. archivumból. Es ön mit tud? FF. - Ism. 15.50 Az ember test. Angol rövidfilmsorozat. XXVI. 2. rész: A bór mélyebb rétegei. 16.15 Betűreklám. 16.20 Van benne valami. Barokk-bajáték. 17.00 Reklám. 17.10 Szív. Olasz tévéfilmsorozat. VI. 2. rész. 18.05 Jogi esetek. 18.50 Szomszédok. Teleregény - 45. fejezet - Ism. 19.20 Reklám. 19.30 Híradó. 20.00 Reklám. 20.05 A fővárosi kommunista pártjáról a Budapesti Körzeti Stúdió tudósítása. 20.25 Magyar évszázadok. 20.45 Keitlen. Francia-kanadai film. 1970. 22.35 Eric. Lapozgatás Vogel Eric díszlett és jelmeztervező emlékei között. 23.25 Híradó. 3.

2. MŰSOR: 9.00 Mi-tu-ház. avagy a minden tudó háztartás. 9.15 19. rész: Terítés - Ism. 9.15 Hármaskatonák. Az evolúció. VI. 3. rész: Az „emberevő” Univerzum - Ism. 10.00 Shakespeare összes művei a BBC feldolgozásában. V. Henrik. Angol film - Ism. 12.45 Mozgó. Tv-torna mozgáskorlatoktatásnak. TV 2 Berkes Zsuzsával és Dombóvári Gáborral. 14.00 Képzőművészet. 14.15 TV 2. 15.00 Hosszú út a dűnéken. Szovjet tv-filmsorozat. VII. 6. rész. 16.02 TV 2. 16.30 Képzőművészet. Szókratész gyerekműsora. 16.55 TV 2. 17.05 A cipa. Az igaz történet. Angol ismeretterjesztő rövidfilm. 17.45 TV 2. 18.00 Telesport. 18.25 TV 2. 18.30 Mese - Gyerekeknek. 19.00 A Bertram Szálló. Angol bűnügyi tévéfilm. II. 1. rész. 19.54 TV 2. 20.10 Róckustódó. 20.50 TV 2. 21.00 Híradó. 21.20 TV 2. 21.30 Charles Bronson-sorozat. Határsáv. Amerikai film (1989). 23.09 TV 2. Napzárta. Képzőművészet.

POZSONY, 1.: 8.30 Uttörök magazinja. 10.00 Kaleidoszkóp. 10.40 Honvédelmi magazin. 10.55 Lengyel film. 12.10 Cseh animációs film. 12.15 Nemzetközi sí-sziliklóverseny. Utána: nemzetközi síugróverseny. 15.00 Publicisztikai magazin. 15.40 Hihetetlen valóságok. 16.20 Zenei vetélkedő. 17.00 A nap percei. 17.10 A nagyéni (tevérsorozat). 18.05 Válasz a nézők leveleire. 18.20 Esti mese. 18.30 19.10 Tévmagazin. 19.30 Híradó. 20.00 Szaladjunk, mert már jön! (szlovák film). 21.15 A felvétel megy tovább. 21.50 Sport híradó. 22.05 Rerdörök és rendőrök (francia film). 23.40 Zenes műsor.

POZSONY, 2.: 9.00 A fehér leopárd utódja (fellított szovjet film). 10.25 Orosz nyelvtanfolyam. 10.45 Angol nyelvtanfolyam. 11.15 A napocska. 11.35-11.55 Süketek tévéklubja. 15.30 Angol természetfilm-sorozat. 15.55 Román film. 17.10 Dokumentumfilm. 17.30 Tudományos magazin. 18.00 A névtelen vár (magyar tévérsorozat). 19.00 Torna. 19.10 Esti mese. 19.30 Híradó. 20.00 Zenes műsor. 20.20 Tréfa (tévéjáték). 21.00 Zenes műsor. 21.25 Hosszúszanc (tévéjáték). 22.05 Szilveszteri revü.

BUKAREST: 12.00 Hírek. 12.05 Hétfő. 13.45 A het politikai eseményei. 14.00 Zárás. 18.00 Hír-adó. 18.20 Fordalmi versik. 18.30 Tévé enciklopédia. 19.00 Népzenei vetélkedő. 19.55 Igéret-tek - román film. 21.20 Hír-adó. MOSZKVA, 1.: 4.30 12.00 pers. 6.35 A kazanyi Konzervatórium fűvészenekara játszik. 6.55 Mi illik, mi nem? 7.25 Az ember. 8.25 Dokumentumfilmek. 8.45 A világ népeinek művészete. 9.05 B. Serin író művészete. 10.25 A. Csescsen-Ingus táncszínház műsora. 10.53 A szocializmus országában. 11.25 Így pihennek a jaroszlávok. 12.00 Mindenkinél külön-külön. 12.30 Hi-

rek. 12.05 Vasárnap album. 18.00 Hír-adó. 18.20 Kultúr- és műsor. 19.15 Személyes nyár. 20.35 Balett- és koncert. 20.50 Hír-adó. MOSZKVA, 1.: 6.00 Hírek. 6.15 Aerobik. 6.45 Sportlottó sorsolása. 7.00 Ebresztőóra. 8.00 A házamat szolgálom! 9.00 Reggeli. 10.30 Videoműsor gyerekeknek. 12.00 Fotopályázat. 12.05 Az egészség. 12.50 Dokumentumfilm. 13.00 Zenebutik. 13.30 Jelenlét. 13.50 A Csescsen-Ingus ASZSZK megalakulásának évfordulója. 14.30 A Louvre. 15.00 Falusi óra. 15.00 Nemzetközi panoráma. 16.45 Vasárnap moz. 19.00 Hír-adó. 19.40 Az infarktus. 19.55 Felejthetetlen dallamok. 21.25 Hír-adó. 21.35 A varázsló (film. 1-2. rész). 0.05 Koncert.

VASARNAP

1. MŰSOR: 8.55 Családi torna. 9.00 Óvodások filmje. 9.25 Grant kapitány gyermekei. Szovjet játéksorozat. VII. 2. rész: A harminhetedik szélességi kör. 10.30 Benji. Amerikai filmsorozat. XIII. 11. rész: Tanuló pilóta - Ism. 10.50 Show egyveleg. Olasz zenés film. Észak-amerikai dallamok. 11.45 Képzőművészet. 12.00 RTV Közöségszolgálat. 12.25 Regimidi. Csinnyek. Szovjet film (1986). 15.35 Betűreklám. 15.40 ... és még egy-millió lépés. XVIII. 2. rész: Szombathelytől Jákón át... 16.25 Reklám. 16.35 Delta. Tudományos verseny. 17.00 Magyar dalok versenye. II. elődöntő. 18.00 Caola-kupa. Női törvényszék. Közvetítés a Budapesti Kongresszusi Központból. Felvétel. 18.50 Reklám. 19.00 A Hé. 20.00 Hír-adó. 20.15 Makszim Gorkij: Barbárok. Tévéjáték. 21.45 Kozlepek. Dr. Tatal Ionáról. A Taurus vezérgazdálkodó. 22.30 Telesport. 22.45 Képzőművészet.

2. MŰSOR: 9.00-12.00 Tévé Magiszter. Magazintétele. TV 2 Sugár Ágnessel és Dömötör Gáborral. 14.00 Képzőművészet. 15.00 A chateauvaltoni polgárok. Francia tévéfilmsorozat. XXVI. 2. rész - Ism. 15.54 TV 2. 16.00 A tenger biológiai és az Északi-tenger életközössége. NSZK ismeretterjesztő rövidfilmsorozat. XIII. 2. rész: Állatok a homok alatt. 16.28 TV 2. 18.00 A British Múzeum kincsei. Angol dokumentumfilm. A könyvtár. 18.25 TV 2. 18.30 Mese - Gyerekeknek. 18.50 TV 2. 19.00 A Bertram Szálló. Angol bűnügyi tévéfilm. II. 2. rész. 19.54 TV 2. 20.30 David Rogers: Tom Jones. Színmű három felvonásban. A kaposvári Csiky Gergely Színház előadása. Felvétel. 22.48 Napzárta. Képzőművészet.

POZSONY, 1.: 8.30 Gyerekeknek. 9.40 Kicsinyek magazinja. 10.40 A mentőkocs (tevérsorozat). 11.40 Objektív (magazin). 12.15 Fűvészek. 12.45 Nemzetközi síugróverseny (a szünetben: nemzetközi síesiklóverseny, felvétel). 15.00 Autó- és motorosok magazinja. 15.40 Kína dokumentumfilm. 15.50 Európai filmjegy (felvétel). 16.50 Eva butaságokat csinál (cseh film). 18.20 Esti mese. 18.30-19.10 Zenes, szórakoztató műsor. 19.30 Hír-adó. 20.10 A Humberto Cirkusz (tevérsorozat). 21.05 A zene közös útján. 21.50 Sport híradó. 22.05 Irok és olaszok találkozója. 22.45 Portréfilm (M. A. Bazovskij).

POZSONY, 2.: 10.00 Nálunk. Moszkvában (szovjet dokumentumfilm). 10.25 Nemzetközi síesiklóverseny. 11.15-12.40 Női kézilabda-mérkőzés. 15.35 A névtelen vár (magyar tévérsorozat). 16.55 Angol természetfilm-sorozat. 17.20 A nők és a család jelölője. 18.00 Műsorajánlat. 18.20 Új filmek a mozikban. 19.00 A mi nézetünk. 19.10 Esti mese. 19.30 Hír-adó. 20.00 Tegnap és ma (E. Krizkova színesnéző). 21.10 Hír-adó. 21.30 Tejszín vagy az én kávémban... (angol tévéjáték).

rek. 12.05 Vasárnap album. 18.00 Hír-adó. 18.20 Kultúr- és műsor. 19.15 Személyes nyár. 20.35 Balett- és koncert. 20.50 Hír-adó. MOSZKVA, 1.: 6.00 Hírek. 6.15 Aerobik. 6.45 Sportlottó sorsolása. 7.00 Ebresztőóra. 8.00 A házamat szolgálom! 9.00 Reggeli. 10.30 Videoműsor gyerekeknek. 12.00 Fotopályázat. 12.05 Az egészség. 12.50 Dokumentumfilm. 13.00 Zenebutik. 13.30 Jelenlét. 13.50 A Csescsen-Ingus ASZSZK megalakulásának évfordulója. 14.30 A Louvre. 15.00 Falusi óra. 15.00 Nemzetközi panoráma. 16.45 Vasárnap moz. 19.00 Hír-adó. 19.40 Az infarktus. 19.55 Felejthetetlen dallamok. 21.25 Hír-adó. 21.35 A varázsló (film. 1-2. rész). 0.05 Koncert.

RÁDIO

SZOMBAT

KOSSUTH RÁDIO: 8.30 Családi tűzör. 9.05 Színes népi muzsika. 10.05 Ismét - a javából. 10.30 Változó agrárvilág. 13.45 Klasszikusok délidőben. 13.55 Ezenéljük együtt! 14.20 Minden nap iradalmunk. 14.50 Weber: Oberon. Óceánária. 15.00 A világira gyöngyszem. Tu-Fu. 15.10 Új Zenei Újság. 16.00 168 óra. 17.30 A szülőföld muzsikája. Téli esték. 18.45 Szemle. Tallozás hetilapokban és folyóiratokban. 19.05 A Rádiószínház bemutatója. Demetrius. Szomori rájáraték. Friedrich Schiller drámatragediáit fordította és az iróvázlata alapján befejezte Erdővári János. II/2. befutó rész. 20.39 Töltősen egy órád kedvenceivel! 21.39 A karcsú derék! Keszpeare-ig. Mindennapok esztétikája. 22.25 Európa hangversenyterméből. A Lausanne-i Kamarazenekar hangversenye a lausanne-i hangversenyteremben. 23.00 Palotában. 23.45 Falusi mulatságok minden évszakban. XVII. századi olasz szerzők művei.

PETŐFI RÁDIO: 8.11 Népszerű muzsika. Közreműködik: a Swingle és a Les Humphries énekegyüttes. 8.50 Képzőművészet. 9.05 Radványi és Jókai klubban. 10.00-12.00 Oxigen. 12.10 Jó ebédhez szól a nota. 13.05 Miska bácsi levelezője. 14.00-16.58 Magyarok ajánlat. 17.05 Népszerű dzsessz. Chick Corea electric Band együttese játszik. 17.30 Feleki-műsor. 18.30 Újónaságainkból. Külföldi slágerek. 19.05 A Rádió Dalszínház. Bob herceg. Huszka Jenő operettjének rádióváltozata. 20.37 Kabaréjelenet. 21.03 168 óra. 22.30 Popzene Párizsból. 23.15-0.14 Éjszakai kórték (éle).

BARTÓK RÁDIO: 3.13 Schubert-nada 1988 - V. 3. rész. Schiff András Schubert-zongorahangversenye a hohennemsi vár lovagteremben. 9.53 Goldmark: Sába királynője - bevonulási induló. 10.05 Új Zenei Újság. 10.50 Eszperantó-hír-11.00 Kis magyar néprajz. 11.05 Kapcsoljuk a Zeneakadémia nagyműsorát (éle). A Magyar Rádió és Televízió szimfonikus zenekara. 21.00 Poptársaság (éle). 21.03 22.30 Bemutatjuk Clint Curss 1975-ös The Wayward Boy (Az önéletrajz) új countrylemezét. 23.15 Az elmúlt év kiemelkedő sikeres dalszövegei. III. 3. rész. 24.00-0.14 Régi fűvés kamarazene.

ne. Kb. 22.00 Operaáriák. 22.15 Az indiai klasszikus zene. XIII/2. rész: A Raga. 22.43 A nagy per, amely ezer éve folyik. Eötvös Károly dokumentumregénye rádióra alkalmazva (1987).

VASARNAP

KOSSUTH RÁDIO: 8.30 Enekesz. 9.05 Színes népi muzsika. 10.05 Ut kontinens hét napja. 10.20 Örökzöld dallamok. 11.00 Gondolat-jel. 12.15 Harminc perc alatt a Föld körül. 12.45 Ellenoldalmak. 12.55 Népdalok pódiuma. 13.20 Mit üzen a rádió? 14.10 Művészletek. 14.59 Kortársunk: Sütő Andras. Mese a reményről. Az iró novellái rádióra alkalmazva. 16.05 Zenei muzsika. 17.00 Értékmegőrző. Szel Júlia riportja. 17.30 Komoly zenei lemezelőzés. 18.40 Remériköz hangszalagon. Kaffka Margit: Színek és évek (1979). 19.53 Az Állami Népt. Együttes felvételéből. 20.47 Világsátor. Verset elmondja: Koldányi Gyula. 21.00 Aranylemez. 22.15 Hangszerek, hangszínek. 23.09 Operast. Marilyn Horne felvételéből.

PETŐFI RÁDIO: 7.05 A református egyház felőrája. 7.35 Vasárnap orgonamuzsika. 8.05 Ifjúsági műsor. 9.05 Lemezek a tegnapi slágereiből. 10.03 A Magyar Rádió Karinty Színpadja. Száz ezüstpénz. Moldova György szatírja. 11.10 Vasárnap kórték. 12.03 Jó ebédhez szól a nota. 13.05 Mikrofonpróba. 14.00 Szepentín. 15.05 Táskarádió. 16.00 21.00 Poptársaság (éle). 21.03 22.30 Bemutatjuk Clint Curss 1975-ös The Wayward Boy (Az önéletrajz) új countrylemezét. 23.15 Az elmúlt év kiemelkedő sikeres dalszövegei. III. 3. rész. 24.00-0.14 Régi fűvés kamarazene.

BARTÓK RÁDIO: 3.13 Schubert-nada 1988 - V. 3. rész. Schiff András Schubert-zongorahangversenye a hohennemsi vár lovagteremben. 9.53 Goldmark: Sába királynője - bevonulási induló. 10.05 Új Zenei Újság. 10.50 Eszperantó-hír-11.00 Kis magyar néprajz. 11.05 Kapcsoljuk a Zeneakadémia nagyműsorát (éle). A Magyar Rádió és Televízió szimfonikus zenekara. 21.00 Poptársaság (éle). 21.03 22.30 Bemutatjuk Clint Curss 1975-ös The Wayward Boy (Az önéletrajz) új countrylemezét. 23.15 Az elmúlt év kiemelkedő sikeres dalszövegei. III. 3. rész. 24.00-0.14 Régi fűvés kamarazene.

DEBRECEN: 9.00 Stúdióavartás (Kossuth, 1988. december 21-i műsor ismétlése). 9.20 Dalközpont. 10.05 Gazdasági magazin. Számadása a múlt esztendő-ről. Elkészítések 1989-re. Körkép Hajdu-Bihar megyei üzemelekről. Vállalatokról (Göz. 36. rész). 10.30 Zenei- és újdonságai. 10.55 Az ügyleteken hallottuk - Műsorelőzetes. 11.00 Kapcsoljuk a Danubius rádiót.

1989. JANUÁR 14., SZOMBAT BÓDOG NAPJA A Nap két 7.28 órákor - nyugszik 16.08 órákor

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS SZOMBAT ESTIG: A néhány tartósan ködös terület kivételével mindenütt kisüt hosszabb-rövidebb időre a nap. A legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában plusz 1, -4 fok közötti, északkeleten -6 fok körül, a legmagasabb nappali hőmérséklet általában 5 fok körül (szombaton), a tartósan ködös területeken 0 fok körül alakul. (MTI)

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Nyolcvan éve született Joseph Walton Losey (1909-1984) amerikai színházi és filmrendező, a brit filmművészet kiemelkedő alakja. Könyv- és színházi, más (rész) rangos lapokban (New York Times, New York Herald Tribune stb.) és folyóiratokban korán megjelentek. Az amerikai avantgardista irodalmi és képzőművészeti mozgások egyik elharcosa volt. Színesként 1930-ban lépett először a közönség elé. Haladó nézeteket vallott, támogatta Roosevelt politikáját. Egyebek közt megszervezte az úgynevezett Eldőlság műsorokat, a Federal Theatre-ben politikai kabareprogramokat vezetett. 1937-től fordult érdeklődése a film felé. Mint dokumentum-rendező forogtatott a Rockefeller Alapítványnak, s más intézményeknek. 1946-47-ben visszatért a színházhoz, majd 1948-ban munkázott be Hollywoodban a fagyűlölet ellen protestáló színes filmjével, A zöld hajú kisfiú című szimbolikus alkotásával. Művészi bátorsága határozott politikai állásfoglalással párosult. Megtagadta a vallomást az Amerika-ellenes Tevékenységért Viszsgáló Bizottság előtt, s emiatt emigrálnia kellett hazájából. Ezt követően sohasem tért vissza végleg az USA-ba.

Hallotta...

... miért nem járnak az emberek az idein pszichológushoz? - Nem. - Vallások lesznek. Az olcsóbb. - ár

Rendőrségi felhívás

A debreceni rendőrkapitány-ság büntetőosztálya eljárási feladatokat lát el az előzetes letartóztatásban lévő Percsi Antal, Debrecen, Kartács u. 2. szám alatti lakos és társai ellen. Kérlek azon személyek jelentkezését, akik Percsi Antallal üzleti, illetve megbízói kapcsolatban álltak és abból vagyoni hátrányt szenvedtek. A sértettek jelentkezését a debreceni rendőrkapitány-ságon (Debrecen, Beeskerei Sándor u. 5-7., III. emelet, 305. számú hivatalos helyiségben) személyesen, levélben, vagy telefonon (18-300 24-09-es mellék, munkaidőn túl a 07-es telefonszámon várjuk).

HAJDU-BIHARI NAPLO

A Magyar Szocialista Munkáspárt Hajdu-Bihar Megyei Bizottságának (apja). Főszerkesztő: dr. Bényei József. Főszerkesztő-helyettesek: Gulyás Imre és Nagy Zsuzsa. Szerkesztőség: Debrecen. Tóthfalusi tér 10. 4024. Telefon: 12-144. Sportrovat: 17-152. Nyomdai Kiadja: Debrecen. A Hajdu Megyei Lapkiadó Vállalat. Debrecen. Tóthfalusi tér 10. Postacím: Debrecen. Postafiók: 72. 4001. Telefon: 12-144. Felelős kiadó: dr. Szabó Imre. Alföldi Nyomda. Debrecen. Felelős vezető: Benkő István. Szerkesztőség: Debrecen. Terjesztés: Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkiadás postahivataloknál és kézbesítőknél. Előfizetési díj egy hónapra: 105 Ft. negyedévre: 315 Ft. fél évre: 630 Ft. egy évre: 1260 Ft. Index 25 627 - ISSN 0123 - 1081